

ประสิทธิผลของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555
ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
สิงหาคม 2558

ประสิทธิผลของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555
ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

จารุวรรณ ตาเวิญ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาธุรกิจเกษตร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สิงหาคม 2558

ประสิทธิผลของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

จารุวรรณ ตาเริญ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาธุรกิจเกษตร

คณะกรรมการสอบ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

a ✓
.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ เชื้อเมืองพาน)

ร.ม.
.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขวเรศ เขาวนพูนผล)

ร.ม.
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขวเรศ เขาวนพูนผล)

พ.ญ. น.
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์พิกุล โคว์สุวรรณ)

พ.ญ. น.
.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิกุล โคว์สุวรรณ)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

27 สิงหาคม 2558

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์จากคณาจารย์และท่านผู้มีพระคุณหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวเรศ เขาวนพูนผล ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าการให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย และการให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อระเบียบวิธีวิจัยในการจัดทำตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านภาษาของการค้นคว้าแบบอิสระ อันส่งผลให้การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ ซึ่งผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระร่วม รองศาสตราจารย์พิบูล ใค้วสุวรรณ ที่ได้เสียสละเวลาในการให้ความรู้ คำแนะนำตลอดจนการให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ พร้อมทั้งนี้ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อารีย์ เชื้อเมืองพาน ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการในการสอบค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ รวมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณอาจารย์ฐานิต สาลตฤกุลนุการ อาจารย์ผู้ช่วยสอนสาขาธุรกิจเกษตร ที่ให้คำแนะนำในการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านในภาควิชาพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตร ที่ได้ให้ความร่วมมือ สนับสนุนข้อมูลต่างๆ ทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีและขอขอบคุณเกษตรกรตัวอย่าง พนักงาน ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่ สาขารวมโชค และสาขาแม่เหียะที่ได้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ ตลอดจนญาติทุกท่านในครอบครัวที่ได้ให้โอกาส กำลังใจ การสนับสนุนมาโดยตลอด ความดีทั้งหลายของงานเขียนเล่มนี้ขอมอบให้แก่บุคคลที่กล่าวข้างต้นทุกท่าน หากงานเขียนเล่มนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับและขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

จารุวรรณ ตาเจริญ

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ ประสิทธิภาพของ โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555
ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวจรรววรรณ ตาเริญ

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ธุรกิจเกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษา ผศ. ดร. เขาวเรศ เขาวนพูนผล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รศ. พิภูล ใควสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ประสิทธิภาพของ โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เกิดจากการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ทำการสุ่มเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 327 ตัวอย่าง และนอกจากนั้นยังได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา มาตรวัดแบบ paired t-test, likert scale, chi-square test และวิเคราะห์สรุปผลการศึกษาด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาได้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีสถานภาพสมรส อาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร และเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของโครงการฯ เจริญเศรษฐกิจ พบว่าโครงการฯ มีประสิทธิภาพด้านรายได้ ค่าใช้จ่าย หนี้ นอกระบบ และเงินออม เพราะ โครงการฯ ทำให้เกษตรกรมีเวลาฟื้นฟูการประกอบอาชีพและสร้างรายได้จากการพักชำระหนี้ มีการจัดทำบัญชีครัวเรือนทำให้เกษตรกรเห็นค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและลดค่าใช้จ่ายเหล่านั้น ทำให้มีเงินเหลือเพื่อนำไปชำระหนี้ นอกระบบและออม แต่โครงการฯ ไม่มีประสิทธิภาพด้านภาระหนี้ในระบบ เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่เลือกเข้าร่วมโครงการฯ แบบพักชำระเงินต้น ทำให้หนี้ในระบบไม่ลดลง ส่วนการวิเคราะห์เชิงสังคมพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นในด้านผลต่อเศรษฐกิจชุมชนด้านผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และด้านผลต่อสังคม อยู่ในระดับมาก

จากการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วยในด้านการบริการของโครงการฯ และด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการฯ ในด้านดังกล่าว และจากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ พบว่าอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่เป็นลูกค้ำมีความสัมพันธ์กับด้านการบริการของโครงการฯ สำหรับการศึกษาด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ พบว่าเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่เป็นลูกค้ำ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของเกษตรกรในด้านนี้

จากการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรค พบว่า กลุ่มเกษตรกรส่วนใหญ่มองเห็นว่าปัญหาด้านการบริการของโครงการฯ ทั้งการไม่มีหน่วยงานหรือพนักงานของ ธ.ก.ส. ที่ดูแลโครงการฯ นี้ โดยเฉพาะ และไม่ได้รับความสะดวกสบายในการเข้ารับบริการ ดังนั้น ควรจัดตั้งหน่วยงานหรือพนักงานของ ธ.ก.ส. ที่ดูแลโครงการฯ นี้ โดยเฉพาะ และควรจัดวันรับชำระหนี้ของเกษตรกรให้แตกต่างกันหรือมีการรับชำระหนี้นอกสถานที่ เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการ ส่วนด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ เกษตรกรไม่ทราบช่องทางในการติดต่อสอบถามและไม่กล้าสอบถามพนักงานในระหว่างการประชุมหรือไม่เข้าร่วมประชุม ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์โครงการฯ พบว่าสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์เข้าไม่ถึงเกษตรกรและการประชาสัมพันธ์มีน้อย และด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ พบว่าเกษตรกรไม่มีที่ปรึกษาเกี่ยวกับการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ และไม่มีการจัดอบรมการฟื้นฟูการประกอบอาชีพดังนั้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรเข้าร่วมประชุม และควรประชุมชี้แจงเกษตรกรให้เข้าใจ เกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการฯ วัตถุประสงค์ของโครงการฯ เงื่อนไขของโครงการฯ ตั้งแต่ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ ระหว่างเข้าร่วมโครงการฯ จนสิ้นสุดโครงการฯ เพื่อให้เกษตรกรปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และเกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรมากที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Study Title	Effectiveness of Debt Deferment and Reduction Program of the Year 2012 in Mueang District, Chiang Mai Province	
Author	Ms. Jaruwan Taroen	
Degree	Master of Science (Agribusiness)	
Advisory Committee	Asst. Prof. Dr. Yaovarate Chaovanapoonphol	Advisor
	Assoc. Prof. Phikul Kowsuwan	Co-advisor

ABSTRACT

The purpose of this study are 1) to analyze the effectiveness of Debt Deferment and Reduction Program of the Year 2012 in Mueang District, Chiang Mai Province 2) to study the agriculturist attitudes toward the effectiveness of Debt Deferment and Reduction Program of the Year 2012 in Mueang District, Chiang Mai Province 3) to study problems and suggestions of agriculturists from participating Debt Deferment and Reduction Program of the Year 2012 in Mueang District, Chiang Mai Province. Data was collected by using questionnaire to random sample of 327 agriculturists, and also analyzed by using descriptive statistics, paired t-test, Likert scale, Chi-Square test and descriptive summarize the study result.

The result of the research shows that the samples group were mostly male, aged between 51-60 years old, get married, mostly agriculturists and be a customer of the BAAC bank less than or equal 20 years. The analysis of program effectiveness in economic found the program effectiveness in the agriculturist's income, expense, informal debt and saving money due to the agriculturists have time for his vocational rehabilitation and earn money. The preparation of the household accounts made the agriculturists realized their unnecessary expenses and reduce those expenses, thus remain money for informal debt and saving. However, the program has no effectiveness on formal debt as most agriculturists choose to participate in programs to suspend the principal repayment. The formal debt was not reduced. The analysis of program effectiveness in social found a comment on the economic impact of the community, the effect on the overall economy of the country and the effect

on the society of agriculturists at a high level. The study of the agriculturist attitudes toward the effectiveness of Debt Deferment and Reduction Program, found that most of agriculturists attitude are agreed on the service of this debt deferment and reduction program and objective of the program. This result is showing that agriculturists have a positive attitude towards the program in these fields. The study of factors that influence the attitudes of agriculturists of this program found that age, education and time being a customer of the BAAC bank relate to the service of the program. For the study of the purpose of the program, found that the factors effect to agriculturists attitude are sex, age, education and time being a customer of the BAAC bank.

The study of problem and barrier found that most agriculturists have the problem of service of the program, on both not having specific department or representative for this particular program, and not receiving comfortable service. The program should establish specific department or employee of this particular program and should schedule different of payment date for each agriculturists or mobile service outside the office to get simple and fast service. Regarding the knowledge and understanding of the program, the agriculturists do not know contact channels and hesitate to ask the representative during a meeting or not attend the meeting. For the public relations found that the media that use to promote the program do not reach agriculturists and also, few number of public relations program. For the vocational rehabilitation, the agriculturists have no consultant about this field and there is no training program for this field. Therefore, should encourage the agriculturists to attend the meeting and should clarify the agriculturists to understand about the project details, project purpose, terms and conditions since their first participate in the project, during the project participation, until the project completed to get the agriculturists to comply with the objectives of the project and to give the most benefit to agriculturists.

ลิขสิทธิ์ © โดย Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
ABSTRACT	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและระเบียบวิธีวิจัย	5
2.1 แนวคิดและทฤษฎี	5
2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2.3 ระเบียบวิธีวิจัย	18
บทที่ 3 โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	23
3.1 รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการพักชำระหนี้	23
3.2 ผลการดำเนินงาน โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้	27
3.3 ทศนคติของผู้ที่เคยเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้	29
บทที่ 4 ลักษณะทั่วไปของเกษตรกร และทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	31
4.1 ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้	31
4.2 ลักษณะการผลิตของเกษตรกรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้สิน	33
4.3 ผลจากการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรตัวอย่าง	34

	หน้า
บทที่ 5 ประสิทธิภาพของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 และทัศนคติของ เกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	40
5.1 ประสิทธิภาพของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	40
5.2 ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้	49
5.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้และลด ภาระหนี้	51
5.4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ และลดภาระหนี้โครงการฯ	68
บทที่ 6 บทสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	71
6.1 สรุปผลการศึกษา	71
6.2 ข้อเสนอแนะของการศึกษา	73
6.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	74
เอกสารอ้างอิง	76
ภาคผนวก	
แบบสอบถาม	82
ประวัติผู้เขียน	91

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1.1	ปริมาณสินเชื่อกาณโฆตรและนอกกาณโฆตรของธนาการเพื่อกาณโฆตรและสหกรณการเกษตร (ช.ก.ส.) ระหวางปี 2551-2554	2
ตารางที่ 1.2	หนี้เงินกูค้ำชำระที่เป็น NPL ด้านเกษตรกร (หนี้ NPL ใหม่ที่เพิ่มขึ้น) ของภาพรวมทั้งประเทศระหวางปีบัญชี 2551-2554	2
ตารางที่ 1.3	จำนวนลูกค้ำเกษตรกรฝ่ายกาณโฆตรหนือตอนบน ระหวางปีบัญชี 2549-2554	3
ตารางที่ 2.1	จำนวนตัวอย่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	19
ตารางที่ 2.2	ช่วงคะแนนเฉลี่ยตามวิธีถ่วงน้ำหนัก	21
ตารางที่ 3.1	จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	28
ตารางที่ 3.2	หนี้เงินกูของผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	29
ตารางที่ 4.1	คุณลักษณะทั่วไปของเกษตรกรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ	32
ตารางที่ 4.2	ด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้	35
ตารางที่ 4.3	ด้านการประชาสัมพันธ์ของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้	36
ตารางที่ 4.4	ด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	37
ตารางที่ 4.5	ด้านอุปสรรคของโครงการฯ	38
ตารางที่ 5.1	ค่าเฉลี่ยรายได้อ่อนและหลังเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	41
ตารางที่ 5.2	ค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	42
ตารางที่ 5.3	ค่าเฉลี่ยหนี้ในระบบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	43
ตารางที่ 5.4	ค่าเฉลี่ยหนี้นอกระบบก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	43
ตารางที่ 5.5	ค่าเฉลี่ยเงินออมก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	44

	หน้า	
ตารางที่ 5.6	สรุปประสิทธิผลของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	45
ตารางที่ 5.7	ด้านผลต่อเศรษฐกิจชุมชน	46
ตารางที่ 5.8	ด้านผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ	47
ตารางที่ 5.9	ด้านผลต่อสังคม	48
ตารางที่ 5.10	ด้านลักษณะการบริการของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้	49
ตารางที่ 5.11	ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้	51
ตารางที่ 5.12	สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร	52
ตารางที่ 5.13	ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร	53
ตารางที่ 5.14	สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระดับการศึกษาของเกษตรกร	54
ตารางที่ 5.15	ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระดับการศึกษาของเกษตรกร	55
ตารางที่ 5.16	สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร	57
ตารางที่ 5.17	ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร	58
ตารางที่ 5.18	สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามเพศของเกษตรกร	59
ตารางที่ 5.19	ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตจำแนกตามเพศของเกษตรกร	60
ตารางที่ 5.20	สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร	60
ตารางที่ 5.21	ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร	61
ตารางที่ 5.22	สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระดับการศึกษาของเกษตรกร	62

ตารางที่ 5.23	ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระดับการศึกษาของเกษตรกร	64
ตารางที่ 5.24	สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร	66
ตารางที่ 5.25	ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร	67
ตารางที่ 5.26	ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เกิดจากการเข้าร่วมโครงการพักร้อนนี้และลดภาระหนี้ปี 2555	70

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 2.1	กรอบแนวคิดงานวิจัย	18
ภาพที่ 5.1	ภาพวัฏจักรแห่งความยากจน	41

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ความยากจนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศด้อยพัฒนา ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ยังคงเผชิญกับปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มที่ประสบปัญหาหนักที่สุดคือผู้ที่อยู่ในชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรรายย่อย เนื่องจากต้องเผชิญกับความเสี่ยงในการผลิต อันเกิดจากภัยธรรมชาติ ราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ รวมถึงปัจจัยอื่นที่ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือน อันเป็นต้นเหตุของปัญหาหนี้สินและความยากจน ทำให้เกษตรกรขาดแคลนเงินทุนที่ใช้ประกอบอาชีพ

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นสถาบันการเงินที่ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรทั้งด้านการให้ข้อมูลและสินเชื่อแก่เกษตรกรและยังคงมีความสำคัญในภาคเกษตรของไทย กล่าวคือ ปริมาณสินเชื่อทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรของธ.ก.ส. เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องกล่าวคือจาก 125,255.00 ล้านบาท ในปีบัญชี 2540 เพิ่มขึ้นเป็น 231,758.00 ล้านบาท ในปีบัญชี 2550 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 85.03 และจาก 231,758.00 ล้านบาท ในปีบัญชี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 354,303.52 ล้านบาท ในปีบัญชี 2554 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 52.88 จะเห็นได้ว่าในปีบัญชี 2540 ธ.ก.ส.มีเพียงการให้สินเชื่อเฉพาะในภาคเกษตร เพราะเป็นวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้งองค์กร ต่อมาในปีบัญชี 2550 ธ.ก.ส. จึงได้มีการให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตรเพื่อเป็นการให้บริการสินเชื่อที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น (ตารางที่ 1.1)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 1.1 ปริมาณสินเชื่อกภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ปีบัญชี 2540 และระหว่างปีบัญชี 2550-2554

ประเภท	ปีบัญชี					
	2540	2550	2551	2552	2553	2554
ในภาคการเกษตร	125,255.00	208,045.00	218,862.05	251,444.79	294,855.52	301,710.89
นอกภาคการเกษตร	-	23,713.00	23,920.63	26,527.80	43,462.97	52,592.62
รวม	125,255.00	231,758.00	242,782.69	277,972.60	338,318.49	354,303.52

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2556

หมายเหตุ: หน่วย: ล้านบาท

แม้ปริมาณสินเชื่อกภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาปริมาณหนี้เงินกู้ค้างชำระที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan: NPL) ของเกษตรกรพบว่าในปีบัญชี 2540 มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 843 ล้านบาท และระหว่างปีบัญชี 2550-2553 มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 33.78 และลดลงในปีบัญชี 2554 โดยมีหนี้เงินกู้ค้างชำระที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ลดลงจากปีบัญชี 2553 ร้อยละ 53.47 (ตารางที่ 1.2) เนื่องจากมีโครงการพักชำระหนี้ในปี 2554 ซึ่งเป็นการพักชำระหนี้ให้แก่ลูกค้าที่มีหนี้เงินกู้เป็นหนี้ค้างชำระหรือหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (ปปน.) หรือลูกค้า ธ.ก.ส.ในพื้นที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อลดปัญหาหนี้ค้างชำระที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ดังกล่าว

ตารางที่ 1.2 หนี้เงินกู้ค้างชำระที่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของเกษตรกร ทั้งประเทศระหว่างปีบัญชี 2551-2554

ปีบัญชี	2540	2550	2551	2552	2553	2554
NPL ใหม่ที่เพิ่มขึ้น	843.00	5,335.80	9,304.05	12,999.44	15,796.10	8,446.02

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2556

หมายเหตุ: หน่วย: ล้านบาท

ปี 2554 ธ.ก.ส. ได้ดำเนิน โครงการพักหนี้เกษตรกรรายย่อยและผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้ต่ำกว่า 500,000 บาท และขยายกลุ่มเป้าหมายและเพิ่มเติมรูปแบบการช่วยเหลือ โดยเปิดโอกาสให้ลูกหนี้เดิมเพื่อสร้างโอกาสในการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ด้วยการมีรายได้น่ามั่นคงและสามารถใช้หนี้คืนต่อมาในปี 2555 ได้จัดทำโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ต่อเนื่องจากโครงการพักชำระหนี้ ในปี 2554 โดยเริ่มดำเนินโครงการตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2558 รวม 3 ปี (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2556) มีจำนวนลูกค้าที่เข้าร่วมโครงการฯ ที่

พิจารณาจากเกษตรกรรายย่อยผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้คงค้างต่ำกว่า 500,000บาท ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2556 คงเหลือเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 2.23 ล้านราย เป็นจำนวนเงิน 246,746 ล้านบาท จำแนกเป็นลูกค้าประสงค์พักเงินต้นและลดจำนวนเงิน 19,579 ล้านบาท ดอกเบี้ย 1.95 ล้านราย จำนวนเงิน 227,167 ล้านบาท ลูกค้าประสงค์ลดดอกเบี้ย จำนวน 0.28 ล้านราย

เมื่อพิจารณาในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่าจำนวนลูกค้าฯ.ก.ส. ในเขตภาคเหนือตอนบน เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ระหว่างปี 2549-2554 โดยจังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีจำนวนลูกค้าฯ.ก.ส. สูงสุดในเขตภาคเหนือตอนบนเพราะเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ มีพื้นที่ทางการเกษตรมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มี ๓.๓ ล้านราย ซึ่งประกอบด้วย สาขาเชียงใหม่ สาขาเวียงจันทน์และสาขาแม่เหียะ ได้เข้าร่วมโครงการฯ ดังกล่าว และมีลูกค้าฯ.ก.ส. จำนวนมากถึง 1,553 คนที่สามารถเข้าร่วมโครงการฯ ได้ (ตารางที่ 1.3)

ตารางที่ 1.3 จำนวนลูกค้าเกษตรกรฝ่ายภาคเหนือตอนบน ระหว่างปีบัญชี 2549-2554

ลูกค้าคงเหลือ	ปีบัญชี					
	2549	2550	2551	2552	2553	2554
เชียงใหม่	124,522	130,029	133,626	134,521	138,611	143,611
เชียงราย	108,987	113,580	118,101	117,922	121,938	135,832
ลำปาง	75,498	77,877	80,090	80,967	82,182	85,158
น่าน	62,206	64,607	67,981	66,230	68,300	71,488
พะเยา	60,752	63,846	64,825	63,941	65,310	70,700
แพร่	55,851	59,179	62,903	62,026	63,244	65,337
ลำพูน	53,607	54,758	55,373	55,671	56,412	57,032
แม่ฮ่องสอน	13,449	14,195	14,719	15,237	16,852	17,884
รวม	554,872	578,071	597,618	596,515	612,849	647,042

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2556

หมายเหตุ: จำนวนลูกค้า: ราย

๓.๓.๓. มีปริมาณสินเชื่อที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่เดียวกันก็มีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เพิ่มขึ้นเช่นกัน จนได้ดำเนินโครงการพักชำระหนี้ในปี 2554 ทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ลดลง ต่อมาได้ดำเนินโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 โดยการพิจารณาจำนวนลูกค้าของ ๓.๓.๓. ในเขตภาคเหนือตอนบน พบว่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนลูกค้า มากที่สุดในเขตภาคเหนือตอนบน และมีจำนวนลูกค้าที่เข้าร่วมโครงการฯ พักชำระหนี้และลดภาระ หนี้ปี 2555 จำนวนมาก ดังนั้น จึงควรทำการศึกษาประสิทธิผลของโครงการฯ โดยเลือกลูกค้า ๓.๓.๓.

ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ทราบว่าโครงการฯ ดังกล่าวดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการฯ และเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างเหมาะสมต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในพื้นที่รับผิดชอบของ ธ.ก.ส. อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เกิดจากการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

ผลการศึกษาที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการฯ มีความเหมาะสมและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

- ขอบเขตของประชากร
การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเกษตรกรที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาเชียงใหม่ สาขารวมโชค และสาขาแม่เหิยะ ที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555
- ขอบเขตด้านพื้นที่
ธ.ก.ส. ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วย สาขาเชียงใหม่ สาขารวมโชค และสาขาแม่เหิยะ
- ขอบเขตด้านเวลา
ทำการเก็บข้อมูลทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ ก่อนเริ่มโครงการฯ คือตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2554-31 สิงหาคม 2555 หลังเข้าร่วมโครงการฯ คือตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555-31 สิงหาคม 2556

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและระเบียบวิธีวิจัย

การประเมินประสิทธิผลของโครงการฯ จำเป็นต้องศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจได้อย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ทำให้ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการประเมินส่วนระเบียบวิธีวิจัยจะทำให้เห็นวิธีการเก็บข้อมูล การสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎี

การศึกษาประสิทธิผลในที่นี้ได้ใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินประสิทธิผลของโครงการจากหลายแนวคิด ซึ่งสามารถแบ่งเป็นแนวคิดต่างๆ ได้ดังนี้

2.1.1 แนวคิดการประเมินประสิทธิผลของโครงการ

การประเมินผลโครงการเป็นการศึกษาวิเคราะห์สภาพที่เป็นปัญหาอุปสรรค ความก้าวหน้า หรือการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ตลอดจนผลกระทบที่สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติโครงการทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลย้อนกลับในการใช้ปรับปรุงแก้ไข ปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนนำมาปรับใช้เป็นข้อมูลในการเปิดโครงการใหม่ที่มีผลเกี่ยวเนื่องกับโครงการที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยมีแนวคิดดังนี้ (เยาวดี, 2538 อ้างใน มยุรี, 2546)

แนวคิดที่ 1 การประเมิน หมายถึงการวัด ทั้งนี้เพราะในช่วง ค.ศ.1900-1930 นักประเมินผลทางการศึกษาได้นิยามการประเมินว่าเป็นการวัดผล ทำให้การประเมินเน้นความเป็นปรนัย/ความถูกต้องที่เป็นอยู่จริง ความเที่ยงตรงของการวัดมาตรฐานของเครื่องมือที่ใช้วัด การวิเคราะห์เชิงปริมาณจากคะแนนที่วัดได้ การค้นหาเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบกับผลการดำเนินโครงการ สำหรับการตัดสินใจและการวินิจฉัยคุณค่า

แนวคิดที่ 2 คือ การประเมินเป็นการวิจัย เนื่องจากการประเมินเป็นการประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคม ซึ่งเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เพื่อนำผลการวิจัยมาตัดสินใจและพัฒนาโครงการด้านการวางแผนและติดตามให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการนำโครงการไปปฏิบัติ มีการประเมิน มีการออกแบบวิจัย การสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์และเชิงตรรกวิทยาอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งตอบคำถามว่า โครงการนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ และมีความสำเร็จระดับใด (แต่ไม่มี

จุดมุ่งหมายหลักเพื่อหาคำความรู้ใหม่) ซึ่งผลการศึกษาที่ได้นั้นจะนำไปใช้ในการตัดสินใจและเป็นทางเลือกในการปฏิบัติ

แนวคิดที่ 3 กล่าวคือ การประเมินเป็นการตรวจสอบและการติดตามผลงานที่ได้ประเมินแล้ว กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ โครงการใดที่ได้ผ่านการประเมินแล้ว ก็จะทำการประเมินอีกครั้ง เพื่อดูว่าเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่ โดยมีกระบวนการและเทคนิควิธีสำหรับอ้างอิงผลในการประเมินอย่างมีระบบ

การประเมินผลของโครงการถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรกก่อนศตวรรษที่ 18 ในลักษณะการลองผิดลองถูก โดยไม่มีหลักวิชาการที่แน่นอน ต่อมาระยะหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้มีการปรับปรุงประเมินผลให้สมเหตุสมผลมากขึ้น โดยมีการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติที่ผ่านมา และมีการกำหนดเป็นมาตรฐานสำหรับดำเนินการด้านการประเมินผลในระบุนั้น แต่ในราว 2 ทศวรรษที่ผ่านมา นักวิชาการได้มีการตื่นตัวในด้านการประเมินผลมากขึ้น โดยเฉพาะในสมัยประธานาธิบดีเคนเนดี และประธานาธิบดีจอห์นสัน ซึ่งพยายามที่จะผลักดันให้ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นสังคมที่ยิ่งใหญ่ในช่วงทศวรรษที่ 1960 จึงเป็นผลให้งานทางด้านวิชาการและการประเมินผลได้ถูกนำมาผสมผสานใช้กันอย่างแพร่หลายในการตัดสินใจดำเนินโครงการหรือแผนงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

การประเมินผลโดยทั่วไปมีจุดมุ่งหมายดังนี้ (สุภาพร, 2542)

1. เพื่อศึกษาว่าวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้แต่เดิม ยังคงเป็นเป้าหมายที่แท้จริงในปัจจุบันหรือไม่ เพียงใด และยังคงเป็นเป้าหมายที่เหมาะสมเพียงใด

2. เพื่อค้นพบการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

3. เพื่อพิจารณาหาเหตุผลของความล้มเหลวและความล้มเหลวของการปฏิบัติ

4. เพื่อแสดงถึงหลักการของแผนการที่สำเร็จผล

5. เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้เทคนิคสำหรับเพิ่มประสิทธิภาพ

6. เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยต่างๆที่จะมีขึ้นในระยะต่อไป

7. เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารสำหรับภาคปฏิบัติในระยะต่อไป

การประเมินผลจึงเป็นการช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของงานมีความชัดเจนขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใดหรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานและดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าที่สุด นอกจากเกิดการใช้ทรัพยากรคุ้มค่าแล้ว การประเมินยังเป็นส่วนสำคัญในการควบคุมคุณภาพงาน โดยที่ทุกส่วนของโครงการและปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ดำเนินงานจะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด ทั้งข้อมูลนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลงาน (output) จะได้รับ

การตรวจสอบประเมินผลทุกขั้นตอน ซึ่งจะเกิดผลดีต่อการดำเนินงานคือ ทำให้ความเสียหายของโครงการลดลง ซึ่งก็จะช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้การประเมินโครงการยังมีส่วนในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการมิใช่เป็นการควบคุมหรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไขและเสนอแนะวิธีการใหม่ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการและที่สำคัญที่สุดการประเมินโครงการเป็นการช่วยตัดสินใจในการบริหารโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการโครงการ โดยข้อมูลดังกล่าวจะช่วยผู้บริหารตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการนั้นต่อไป หรือจะยุติโครงการนั้นเสีย นอกจากนี้ผลของการประเมินโครงการอาจเป็นข้อมูลอย่างสำคัญในการวางแผนหรือการกำหนดนโยบายของผู้บริหารและฝ่ายการเมือง โดยการประเมินมีขั้นตอนดังนี้ (ประชุม, 2529)

1. ทำการศึกษาและพิจารณาถึงรายละเอียดของวัตถุประสงค์โครงการ เพื่อให้ทราบว่าโครงการที่กำหนดขึ้นนั้น มีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่สามารถดำเนินการได้หรือไม่ ซึ่งถือว่าเป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง และเป็นการตรวจสอบความเรียบร้อยของวัตถุประสงค์ของโครงการเป็นสำคัญ

2. ศึกษาความเป็นไปได้ของข้อมูล ซึ่งเป็นการประเมินข้อมูลและทรัพยากรต่างๆ ที่จะต้องใช้ดำเนินการ ว่ายังมีความเหมาะสมเพียงพอที่จะใช้ปฏิบัติงานหรือไม่ ข้อมูลหรือทรัพยากรที่มีอยู่ สามารถที่จะสนองตอบวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นยังจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้หรือไม่ ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบทบทวนความเหมาะสมของทรัพยากรที่จะใช้เพื่อการบริหารโครงการ

3. เก็บรวบรวมกระทำกับข้อมูลและทรัพยากร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการดำเนินโครงการ ในลักษณะเป็นการรวบรวมและจำแนกข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่เป็นสัดส่วน และให้มีความเป็นจริงมากที่สุด ในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบกระบวนการว่าเหมาะสมกับข้อมูลหรือทรัพยากรที่นำเข้าไปหรือไม่

4. วิเคราะห์การแปลความหมาย และการสรุปผลซึ่งเป็นขั้นตอนที่ข้อมูลได้ผ่านกระบวนการเรียบร้อยแล้ว และผู้ประเมินจะต้องทำการวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นว่าเป็นเช่นใด ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในลักษณะใด และผลที่เกิดขึ้นจะมีแนวโน้มไปในลักษณะใด ในขั้นตอนนี้จะเป็นการประเมินผลงานของโครงการที่เกิดขึ้น และรวมไปถึงการประเมินโดยรวมทั้งหมดว่าเป็นโครงการที่ให้ผลประโยชน์คุ้มค่ากับการดำเนินโครงการหรือไม่ ควรปรับเปลี่ยนให้ดีขึ้นแล้วดำเนินงานต่อไป หรือจะล้มเลิกยุติโครงการนี้เสีย

2.1.2 แนวคิดทัศนคติ

ทัศนคติ (attitude) เป็นแนวความคิดที่มีความสำคัญมากแนวหนึ่งทางจิตวิทยาสังคม และการสื่อสารและมีการใช้คำนี้กันอย่างแพร่หลายสำหรับการนิยามคำว่าทัศนคตินั้นได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้ ทัศนคติเป็นดัชนีชี้ว่าบุคคลนั้นคิดและรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อมตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าและเป็นมิติของการประเมินเพื่อแสดงว่าชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็นหนึ่งๆ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคล (interpersonal communication) ที่เป็นผลกระทบมาจากการรับสารอันจะมีผลต่อพฤติกรรมต่อไป (ศุรพงษ์, 2533)

ทัศนคติสามารถแยกประเภทได้ ดังนี้

1. ทัศนคติเชิงบวก เป็นทัศนคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึก หรืออารมณ์จากสภาพจิตใจได้ตอบในด้านดีต่อบุคคลอื่น หรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง
2. ทัศนคติเชิงลบหรือไม่ดี คือทัศนคติที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง
3. ทัศนคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน และอื่นๆ โดยสิ้นเชิง

ทัศนคติทั้ง 3 ประเภทนี้ บุคคลอาจจะมีเพียงประการเดียวหรือหลายประการก็ได้ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ หรือค่านิยมอื่นๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำ หรือสถานการณ์หน้าที่หรือกลไกของทัศนคติ ทั้งนี้บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นจะต้องเกิดขึ้นตอนตามองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้ (cognitive component) การที่บุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น บุคคลจำเป็นต้องมีความรู้ต่อสิ่งนั้นเสียก่อนการเกิดทัศนคติของแต่ละบุคคลจะไม่เหมือนกัน
2. องค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้สึก (affective component) เมื่อบุคคลมีความรู้ในสิ่งนั้น ถ้าบุคคลนั้นรู้ว่ามิใช่ประโยชน์ก็จะมีทัศนคติต่อสิ่งนั้น ถ้าไม่มีประโยชน์ก็จะมีทัศนคติต่อสิ่งนั้น
3. องค์ประกอบทางการกระทำ (behavioral component) เมื่อบุคคลรู้ในสิ่งนั้นมาแล้ว และรู้ชอบ ไม่ชอบตามมา บุคคลนั้นก็จะกระทำสิ่งนั้นลงไป (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2538: 144-146)

การวัดทัศนคติหรือเจตคติ นิยมวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง (direction) และปริมาณหรือขนาด (magnitude) เกี่ยวกับทิศทางจะมีอยู่ 2 ทิศทาง คือ ทางบวกและทางลบ วิธีการวัดทัศนคติมีด้วยกันหลายวิธี ซึ่งปัจจุบันแบบสอบถามเป็นวิธีที่นิยมใช้มากที่สุด ในรูปของการให้บุคคล

รายงานตนเอง (self-report) ด้วยการใช้แบบวัดหรือมาตรวัด (scale) โดยแบบวัดทัศนคติที่นิยมใช้มากที่สุดในปัจจุบัน คือ แบบวัดทัศนคติตามแนวคิดของเรนชิสลิเคิร์ตบางครั้งเรียกว่า Likert Scales โดยมีหลักว่าข้อความแต่ละข้อความในแบบวัดนั้นจะครอบคลุมช่วงทัศนคติทั้งหมด การตอบแต่ละข้อความจะบอกถึงทัศนคติที่มีอยู่ โดยมีการเลือกคำตอบที่กำหนดให้ไว้ว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ก้ำกึ่งกัน ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพียงคำตอบเดียว แล้วจึงนำผลการตอบของตัวอย่างมาให้คะแนนเพื่อการวิเคราะห์คุณภาพของข้อความนั้น (ถวิล, 2532) โดยปกติมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ในช่วงคะแนนมีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00	แปลความว่า	มีผลมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20	แปลความว่า	มีผลมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40	แปลความว่า	มีผลปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60	แปลความว่า	มีผลน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80	แปลความว่า	มีผลน้อยที่สุด

ความกว้างของอันตรภาคชั้นของค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 0.8 ซึ่งได้ค่ามาจากการคำนวณโดยใช้สมการทางคณิตศาสตร์ดังนี้ (Fischer อ้างถึงในชัชวาลย์, 2539)

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}}$$

มาตรวัดของลิเคิร์ตสามารถปรับเปลี่ยนเกณฑ์การให้คะแนนได้ แต่ความกว้างของอันตรภาคชั้นก็จะเปลี่ยนไปด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการความชัดเจนในคำตอบของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการทดสอบ

2.1.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

การวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการนี้ต้องการทดสอบกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน โดยการเก็บ

ข้อมูลก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับการทดสอบด้วยสถิติ t-test เป็นการทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน วัดจากคนเดียวกัน 2 ครั้ง โดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน นอกจากนี้ยังต้องการวัดความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้สถิติไคสแควร์ในการทดสอบ ซึ่งเป็นการทดสอบความเป็นอิสระหรือความสัมพันธ์กันของตัวแปรที่มีการนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างมาก จึงสรุปลักษณะของสถิติทดสอบ t-test และสถิติไคสแควร์ ได้ดังนี้

1) การวัดความแตกต่างกันของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบ t-test

การทดสอบ t-test เป็นการทดสอบแบบพารามตริกที่นิยมนำมาใช้ในการวิจัยเชิงเปรียบเทียบและเชิงทดลอง ซึ่งข้อมูลที่รวบรวมได้อยู่ในระดับ อัตรภาคหรืออัตราส่วน การใช้ t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มมีสองแบบ คือ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเป็นอิสระจากกัน และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระจากกันหรือกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว โดยทั้งสองแบบมีข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติทดสอบ ดังนี้ (ชูศรี, 2550)

- กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มจากประชากรที่มีการแจกแจงแบบปกติ
- คุณลักษณะที่ต้องการศึกษาภายในกลุ่มต้องเป็นอิสระจากกัน
- ความแปรปรวนของกลุ่มประชากรทั้งสองกลุ่มเท่าหรือไม่เท่ากัน อาจทราบ

หรือไม่ทราบค่าของความแปรปรวน

การใช้ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกันหรือกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวสามารถแบ่งออกได้เป็นสองลักษณะ ได้แก่การวิจัยเชิงทดลองที่ต้องการเปรียบเทียบผลระหว่างก่อนทดลองกับหลังทดลอง โดยจะทำการเก็บข้อมูลก่อนทดลองและหลังทดลองจากกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน วัดจากคนเดียวกัน 2 ครั้ง โดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน โดยการทดสอบแต่ละครั้งจะต้องมีระยะเวลาที่ห่างกัน เช่น ห่างกันหนึ่งปี ระหว่างโครงการหรือสิ้นสุดโครงการ เป็นต้น ลักษณะที่สองคือ การเปรียบเทียบผลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้จากการจับคู่โดยตัวอย่างที่เหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด เลือกมาเป็นคู่ๆ เช่น เด็กฝาแฝด สามิภรรยา เป็นต้น แต่ก่อนทำการทดลองหรือศึกษาจะต้องสุ่มอีกครั้ง เมื่อทดสอบค่า t-test แล้วพบว่าค่า t ตกอยู่ในเขตปฏิเสธหมายความว่า ผลที่ได้จากกลุ่มทั้งสองกลุ่มนั้นหรือสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบกันนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับที่ตั้งไว้ โดยสามารถแปลความหมายต่อไปว่าผลของกลุ่มใดสูงกว่า

การทดสอบ t-test หรือ paired t-test มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$t = \frac{\bar{x} - \mu_0}{\frac{s}{\sqrt{n}}}$$

โดยที่ \bar{X} คือค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

μ_0 คือค่าคงที่

S คือความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

n คือจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาการทดสอบด้วยสถิติ t-test พบว่าสอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการทดสอบ เพราะต้องการเก็บข้อมูลก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการของกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน โดยใช้ข้อมูลชุดเดียวกันจึงเลือกใช้สถิติ t-test ในการทดสอบกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้

2) การวัดความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยสถิติไคสแควร์

การทดสอบไคสแควร์เป็นการทดสอบแบบนอนพาราเมตริกที่มีการนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นเทคนิควิธีที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในกรณีที่ข้อมูลมีระดับการวัดแบบอันดับหรือเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ และการทดสอบไคสแควร์สามารถใช้ในการทดสอบใน 3 ลักษณะ ได้แก่ การทดสอบเกี่ยวกับการเท่ากัน หรือความเป็นเอกภาพของค่าสัดส่วนในกรณีที่ประชากรมีการแจกแจงแบบพหุนาม การทดสอบการเข้ากันได้ดีของลักษณะการแจกแจง ความน่าจะเป็นของข้อมูลเชิงคุณภาพ และการทดสอบความเป็นอิสระหรือความสัมพันธ์กันของตัวแปรเชิงคุณภาพ 2 ตัวแปร เป็นการทดสอบว่าข้อมูลหรือลักษณะที่สนใจนั้นมีความสัมพันธ์กันหรือเป็นอิสระต่อกันหรือไม่ ซึ่งถ้าผลการทดสอบออกมาพบว่าเป็นอิสระต่อกัน หมายความว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่ถ้าผลออกมาว่าไม่เป็นอิสระต่อกัน หมายความว่าข้อมูลทั้งสองลักษณะนั้นมีความสัมพันธ์กัน หรือลักษณะที่สนใจลักษณะหนึ่งมีผลทำให้เกิดลักษณะที่สนใจอีกลักษณะหนึ่ง (อมรทิพย์, 2547)

การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้ค่าสถิติทดสอบไคสแควร์ (chi-square test) มีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\chi^2 = \sum_{i=1}^k \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i}$$

โดยที่ χ^2 คือค่าสถิติไคสแควร์

O_i คือความถี่ที่ได้จากการสังเกต (observed frequency)

E_i คือค่าความถี่จากการคาดหวัง (expected frequency)

k คือจำนวนกลุ่มของข้อมูลที่ได้จัดแบ่งกลุ่ม

การทดสอบกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ต้องการวัดความสัมพันธ์ของตัวแปรระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและทัศนคติของเกษตรกร

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาประสิทธิผลของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ในครั้งนี้ ได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน คือการประเมินประสิทธิผลของโครงการต่างๆ และงานที่เกี่ยวกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

2.2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโครงการต่างๆ

การทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผลของโครงการจะทำให้ทราบว่า ควรจะศึกษาตัวแปรใดบ้าง อีกทั้งจะทำให้ทราบสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยครั้งนี้ โดยงานวิจัยที่ได้ทบทวนมามีดังนี้

รัฐพล (2545) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลในการให้บริการแก่ประชาชนของข้าราชการฝ่ายปกครอง: กรณีศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการให้บริการประชาชนตามภารกิจของกรมการปกครองในระดับอำเภอ วิเคราะห์ถึงมูลเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ในการให้บริการประชาชน ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาจำนวน 165 คน (ประชาชนผู้รับบริการ 150 คน และเจ้าหน้าที่ 15 คน) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสถิติโคสแควร์ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจต่อการให้บริการประชาชน แต่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา โดยผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงมีความพึงพอใจในการให้บริการประชาชนมากกว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อย นอกจากนี้ความคิดเห็นต่อการให้บริการประชาชนขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของประชาชนผู้ใช้บริการ โดยผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงพึงพอใจในการให้บริการประชาชน และมีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อการให้บริการประชาชนของฝ่ายปกครองอำเภอเมืองเชียงใหม่ มากกว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อย ความสัมพันธ์ของการให้ความร่วมมือของประชาชน โดยได้จัดเตรียมเอกสารหลักฐานในการติดต่อราชการมาได้ครบถูกต้องทุกครั้ง และความคิดเห็นว่าการให้บริการของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอยู่ในเกณฑ์ดี

ศศิเพ็ญ (2546) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลในการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และเปรียบเทียบการได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนจำนวน 499 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการทดสอบ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้ F-test และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรโดยใช้ t-test ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองยังไม่มีประสิทธิผลในการดำเนินงานที่ดี คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ความพึงพอใจเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานและการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริหารจัดการกองทุนแตกต่างกับคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองน้อยกว่าคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับการเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน การพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน เหตุฉุกเฉิน และการมีความสามารถในการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุน ระหว่างคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมืองนั้น ไม่มีความแตกต่างกัน

ทอง (2548) ศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิผลของโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า: กรณีศึกษาศูนย์สุขภาพชุมชน ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อประเมินประสิทธิผลการให้บริการของโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า 2) เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้รับบริการต่อโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการให้บริการของโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า โดยเก็บตัวอย่างจากประชาชน ที่มีบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า จำนวน 398 ราย และหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนทั้ง 14 แห่ง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนและหัวหน้าศูนย์สุขภาพชุมชนประเมินผลการให้บริการของโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้าว่ามีประสิทธิผลในระดับมาก ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์หลักของระบบ หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าโดยรวมในระดับน้อย และยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในสิทธิประโยชน์จากโครงการสุขภาพถ้วนหน้า สำหรับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหาที่ควร แก้ไขเป็นอันดับแรก ในด้านการบริการ ด้านบุคลากร และด้านอื่น ๆ ดังนี้ ความล่าช้าในการให้บริการ เจ้าหน้าที่บุคลากรไม่สุภาพ และการรักษาพยาบาลไม่ครอบคลุมทุกโรค ซึ่งประชาชนให้ความ เห็นว่า ควรปรับปรุงการบริการให้รวดเร็วขึ้นและเอาใจใส่ผู้ป่วยทุกประเภทให้เท่าเทียมกัน

จตุพร (2549) ศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิผลโครงการลำไยแปรรูปอบแห้ง กรณีศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูนมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบประสิทธิผลของโครงการแปรรูปผลผลิตลำไย ว่าเกษตรกรผู้ผลิตลำไยที่เข้าร่วม มีรายได้มากขึ้นกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการหรือไม่และเพื่อทราบปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นด้วยเป็นการวิจัยประเภทกึ่งทดลอง รูปแบบ Post test only group design ประชากรเป้าหมาย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ได้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานหน้าที่ในโครงการ

แปรรูปลำไยอบแห้ง จำนวน 18 คน กลุ่มที่ 2 ได้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ แปรรูปลำไยอบแห้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 100 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า ผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการแปรรูปลำไยอบแห้ง มีผลผลิตสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ เป็นผลทำให้มีรายได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า คุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงไม่แตกต่างจากเดิมมากนัก ในด้านปัญหาหรืออุปสรรคต่อความสำเร็จของโครงการในความคิดเห็นของเกษตรกร พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าการสนองความต้องการของเกษตรกรและความสามารถในการให้บริการ เป็นปัจจัยที่สำคัญ รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูง ความเหมาะสมและความชัดเจนของโครงการ การประสานงานและการติดต่อสื่อสารน่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญ การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติงาน ในขณะที่ปัญหาด้านงบประมาณมีเพียงเล็กน้อย ในด้านความพึงพอใจต่อโครงการนั้น ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อโครงการแปรรูปลำไยอบแห้งดังกล่าว และยังมีบางส่วนที่เป็น ส่วนน้อยมีความรู้สึกว่ามีไม่มีการเปลี่ยนแปลง สำหรับปัญหาอุปสรรคได้แก่ปัญหาพ่อค้าคนกลางที่กดราคารับซื้อ และปัญหาด้านการตลาดที่มีช่องทางจำหน่ายน้อย

นิทัศน์ (2551) ศึกษาเรื่องประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดศึกษาปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน โดยศึกษาจากการเก็บแบบสอบถามพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน 132 คนและประชาชนในเขตจังหวัดลำพูนจากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 390 คนรวมทั้งสิ้น 522 กลุ่มตัวอย่างควบคู่กับการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ค่าความถี่ค่าร้อยละและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (correlation coefficient) ของเพียร์สันผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนมีประสิทธิผลในการดำเนินงานโดยรวมค่อนข้างสูงโดยประชาชนสามารถแยกแยะผลงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนได้เกิดประโยชน์และตรงตามความต้องการของประชาชนในระดับที่ดีโครงการในหน่วยงานนั้นสามารถเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดในแผนงานและในแต่ละโครงการนั้นมีการดูแลซ่อมแซมและติดตามผลภายหลังเสร็จสิ้นโครงการได้เป็นอย่างดีในการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนนั้นพบว่าประชาชนจังหวัดลำพูนมีความพึงพอใจในการดำเนินงานในโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนในระดับหนึ่งแต่ยังมีความพึงพอใจน้อยในเรื่องความล่าช้าในการแก้ไขปัญหาปัจจัยทางด้านลักษณะขององค์การ สภาพแวดล้อม พนักงานองค์การและนโยบายการบริหารมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิผลในการดำเนินงานของ อบจ. ลำพูน

ศราวุธ (2551) ศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะอำเภอจอมทองจังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินระดับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลวิเคราะห้ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลผู้นำชุมชนในตำบลและผู้ปกครองเด็กเล็กที่ถูกอยู่ในความดูแลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน 337 คนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ค่าความถี่ค่าร้อยละค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆผลการศึกษาพบว่าระดับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะอำเภอจอมทองจังหวัดเชียงใหม่โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีโดยพิจารณาจากปัจจัยด้านนโยบายการบริหารการปฏิบัติและผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอยู่ 5 ด้านคือ ด้านตัวบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านพัฒนาการของตัวเด็กเล็กด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมด้านความปลอดภัยและด้านความร่วมมือของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนที่มีต่อกัน ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้คือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาของเด็กเล็กข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปคือควรมีการศึกษาหลักสูตรการเรียนการสอนเชิงเปรียบเทียบระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของรัฐและเอกชน

2.2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

การทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อจะให้เห็นว่าในการศึกษานั้น ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องใดไปแล้วบ้าง ใช้ตัวแปรอะไรในการศึกษา รวมถึงสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยในครั้งนี้ โดยงานวิจัยที่ได้ทบทวนมามีดังนี้

บุญยืน (2545) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ หน่วยอำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้า ที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ระยะเวลา 1 ปี โดยศึกษาจากตัวอย่างเกษตรกรรายย่อยลูกค้า ธ.ก.ส. ที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ระยะเวลา 1 ปี หน่วยอำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย จำนวน 101 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบไคสแควร์ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานภาคการเกษตร รายได้หลักภาคการเกษตรรายจ่ายค่าอุปโภค บริโภค รายจ่ายค่าเล่าเรียนบุตร ค่ารักษา

พยาบาล ค่าใช้จ่ายอื่นๆ มูลค่าหนี้สินรวมของครัวเรือนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ รายได้รองภาค การเกษตรก่อนเข้าร่วมโครงการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระหนี้ ส่วนอาชีพหลัก รายได้รองภาคการเกษตรก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ รายได้รองภาคการเกษตรหลังเข้าร่วม โครงการ รายได้หลักภาคการเกษตรก่อนเข้าร่วมโครงการ และการปรับเปลี่ยนอาชีพหลังเข้าร่วม โครงการมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระหนี้

วันชัย (2547) ศึกษาเรื่องการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพักชำระหนี้เกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบของ ธ.ก.ส. สาขาท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินผล สัมฤทธิ์ของโครงการพักชำระหนี้เกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบของธนาคาร ธ.ก.ส. สาขาท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากตัวอย่างเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. จำนวน 300 คนการ วิเคราะห์ได้ใช้สถิติดังนี้ คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ สมมติฐานด้วยค่าสถิติ t-test ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ หลังเข้าร่วม โครงการพักชำระหนี้เปรียบเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ที่สะท้อนโดยภาระหนี้สินของ เกษตรกรกับ ธ.ก.ส. โดยเฉลี่ยเปลี่ยนแปลงโดยไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ภาระหนี้สิน นอก ธ.ก.ส. โดยเฉลี่ยเปลี่ยนแปลงลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และรายได้ของเกษตรกรเปลี่ยนแปลง เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

เอื้ออารี (2547) ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพัก ชำระหนี้ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประสิทธิผล ปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อประสิทธิผลตลอดจนปัญหาและอุปสรรคของโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพัก ชำระหนี้ และศึกษาถึงลักษณะองค์การของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำ ตำบล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทั้งหมด 296 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ใช้ค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ F-test และ t-test ผลการวิจัยพบว่า จำนวนแรงงานในภาคการเกษตร แหล่งเงินทุนในการกู้ยืมนอกจาก ธ.ก.ส. มีความสัมพันธ์กับการบรรลุเป้าหมายของโครงการฯ ส่วน จำนวนสมาชิกในครอบครัว และหนี้สินทั้งในและนอกระบบมีความสัมพันธ์กับการบรรลุเป้าหมาย โครงการฯ ด้านการสร้างรายได้อยู่ในระดับต่ำ ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับการประสิทธิผล ของโครงการฯ ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับความพึงพอใจในโครงการฯ ความสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ ความเข้าใจกับประสิทธิผลของโครงการฯ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจ กับความพึงพอใจในโครงการฯ ด้านการสร้างงานอยู่ในระดับปานกลาง ที่ติดกับประสิทธิผลของ โครงการฯ การได้รับความช่วยเหลือจากโครงการฯ กับประสิทธิผลของโครงการฯ ไม่มีความสัมพันธ์ ด้านการสร้างรายได้

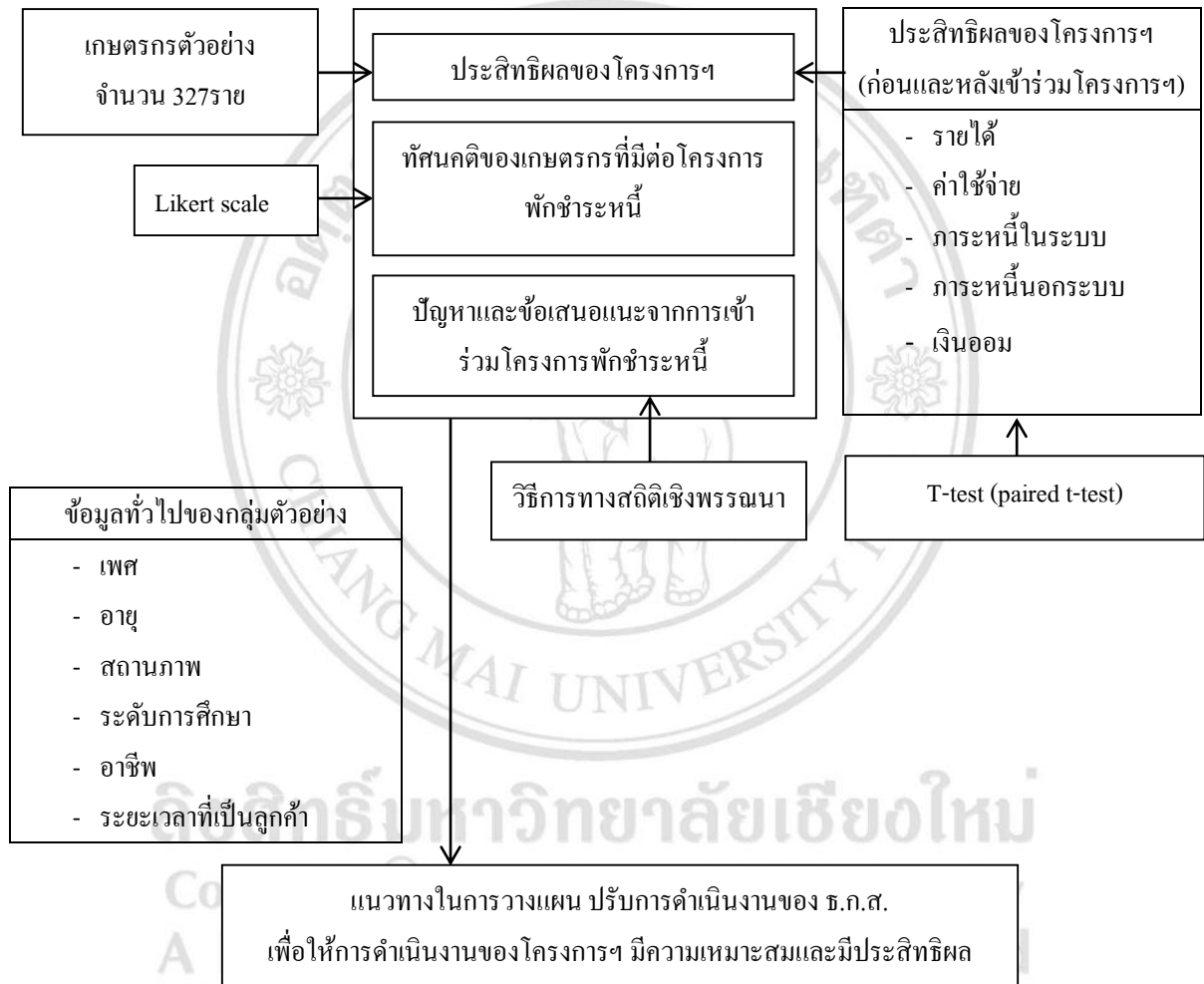
ปราณี (2548) ศึกษาเรื่องการประเมินผล โครงการพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย พ.ศ. 2544-2547 ในเขตพื้นที่อำเภอสารภีจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน โครงการฯ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน โครงการฯ และศึกษา ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการฯ โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากเกษตรกรตัวอย่าง จำนวน 206 คน และพนักงานจำนวน 12 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยรวม และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้ การดำเนินงานโครงการฯ โดยรวมประสบความสำเร็จอยู่ในระดับสูง กล่าวคือ เกษตรกรมีความพึงพอใจต่อโครงการฯ อยู่ในระดับสูง ผลการดำเนินงานโครงการฯ ได้รับการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเกษตรกรมีความเห็นว่าโครงการฯ ยังไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้งหมด ได้แก่ ความรู้ที่ได้จากการฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพไม่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้จริง ความพร้อมให้บริการของพนักงานได้รับการประเมินอยู่ในระดับสูง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานโครงการฯ โดยพิจารณาจากตัวชี้วัดต่อไปนี้ การควบคุมโครงการมีความสัมพันธ์กับความพร้อมให้บริการของพนักงาน โดยความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลักษณะการบริการของโครงการมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานโครงการ ด้านความพึงพอใจของเกษตรกร โดยความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะการบริการที่มีความเสมอภาค ความต่อเนื่อง ความสะดวกสบาย และความพร้อมให้บริการ ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการฯ มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน โครงการด้านประสิทธิผลของโครงการฯ โดยความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเฉพาะเมื่อมีความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการฯ

จากการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวข้องกันกับการประเมินประสิทธิผลของโครงการต่างๆและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มีการวัดประสิทธิผลด้วยเครื่องมือที่เป็นค่าสถิติเชิงพรรณนา เช่น ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการทดสอบไคสแควร์โดยตัวแปรที่นำมาวัดส่วนใหญ่จะเป็นภาวะหนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่ายต่างๆในครัวเรือน สำหรับการวัดประสิทธิผลของงานวิจัยนี้ คือ การวัดผลลัพท์ของโครงการที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ วัตถุประสงค์ของโครงการนี้จัดทำขึ้นเพื่อบรรเทาภาระหนี้สินของลูกค้า ธ.ก.ส. เพื่อให้โอกาสนำเงินที่ต้องส่งชำระหนี้ไปฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพ ปรับปรุงประสิทธิภาพของครัวเรือนให้ดีขึ้นระหว่างการพักชำระหนี้ และเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ลูกค้ารักษาวินัยทางการเงิน สามารถชำระหนี้ได้ตามที่กำหนดไว้ โดยตัวแปรที่จะนำมาวัดประสิทธิผล ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่าย ภาระหนี้สินทั้งในและนอกระบบ เงินออม เป็นต้น

2.3 ระเบียบวิธีวิจัย

2.3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโครงการฯ โดยวิธี T-test ศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ โดยใช้ Likert scale ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เกิดจากการเข้าร่วมโครงการฯ โดยวิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับการดำเนินงานของ ช.ก.ส. เพื่อให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิผล (แผนภาพที่ 2.1)

แผนภาพที่ 2.1: กรอบแนวคิดงานวิจัย

2.3.2 ข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ข้อมูลที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 สาขา ได้แก่ สาขาเชียงใหม่ สาขารวมโชคและสาขาแม่เหียะ จำนวน 1,553 คน โดยจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการ

คำนวณหาขนาดตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 โดยวิธีการของ Yamane (1973) (วันชัย, 2547 อ้างใน บุญธรรมกิจปริดาภิวัตน์, 2535: 68) ดังต่อไปนี้

จากสูตร
$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรของลูกค้า ช.ก.ส. ที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ฯ

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ กำหนดเท่ากับ 0.05

ดังนั้น $n = \frac{1,553}{1+1,553(0.05)^2} = 318.07 \approx 318$ ตัวอย่าง

จากการสุ่มตัวอย่างข้างต้น การศึกษาครั้งนี้กำหนดจำนวนตัวอย่างที่ศึกษาคือ 318 ตัวอย่าง แต่เพื่อป้องกันความผิดพลาด ผู้วิจัยจึงได้เก็บกลุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก 9 ราย รวมเป็น 327 รายจากนั้นจึงสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (quota sampling) ตามสัดส่วนของเกษตรกรแต่ละสาขา ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 จำนวนตัวอย่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

สาขา	จำนวนเกษตรกร	จำนวนตัวอย่าง
รวมโชค	706	147
แม่เหียะ	678	142
เชียงใหม่	169	38
รวม	1,553	327

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2556

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามปลายปิด (close-ended question) และปลายเปิด (open-ended question) โดยแบ่งคำถามในแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของเกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของลูกค้า ช.ก.ส. ที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยข้อมูลในด้านต่างๆ ทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการซึ่งได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่าย ภาระหนี้ใน ภาระหนี้นอกระบบ และเงินออมของเกษตรกร

ตอนที่ 3 ทศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ใน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระ หนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 1 วิเคราะห์ประสิทธิภาพของโครงการพักชำระหนี้ และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ด้วยการวัดตัวแปรในด้านต่างๆ ได้แก่ รายได้ ค่าใช้จ่าย ภาระหนี้ในและนอกระบบ และเงินออมของเกษตรกรทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ จากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้นำมาทดสอบด้วยสถิติ t-test (paired t-test) เพื่อทดสอบการเปลี่ยนแปลงของแต่ละตัวแปร โดยมีสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 รายได้เฉลี่ยของเกษตรกรเพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการ

กำหนดให้ I_1 คือ ค่าเฉลี่ยของรายได้ของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการฯ

I_2 คือ ค่าเฉลี่ยของรายได้ของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการฯ

กำหนดให้ $H_0: I_1 \geq I_2$ (ไม่มีประสิทธิผล)

$H_1: I_1 < I_2$ (มีประสิทธิผล)

สมมติฐานที่ 2 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของเกษตรกรลดลงหลังเข้าร่วมโครงการ

กำหนดให้ E_1 คือ ค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการฯ

E_2 คือ ค่าเฉลี่ยของรายได้ของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการฯ

กำหนดให้ $H_0: E_1 \leq E_2$ (ไม่มีประสิทธิผล)

$H_1: E_1 > E_2$ (มีประสิทธิผล)

สมมติฐานที่ 3 หนี้ในระบบเฉลี่ยของเกษตรกรลดลงหลังเข้าร่วมโครงการ

กำหนดให้ DI_1 คือ ค่าเฉลี่ยของหนี้ในระบบของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการฯ

DI_2 คือ ค่าเฉลี่ยของหนี้ในระบบของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการฯ

กำหนดให้ $H_0: DI_1 \leq DI_2$ (ไม่มีประสิทธิผล)

$H_1: DI_1 > DI_2$ (มีประสิทธิผล)

สมมติฐานที่ 4 หนี้นอกระบบเฉลี่ยของเกษตรกรลดลงหลังเข้าร่วมโครงการ

กำหนดให้ DO_1 คือ ค่าเฉลี่ยของหนี้นอกระบบของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการฯ

DO_2 คือ ค่าเฉลี่ยของหนี้สินของระบบของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการฯ
กำหนดให้ $H_0: DO_1 \leq DO_2$ (ไม่มีประสิทธิผล)

$H_1: DO_1 > DO_2$ (มีประสิทธิผล)

สมมติฐานที่ 5 เงินออมเฉลี่ยของเกษตรกรเพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการ

กำหนดให้ S_1 คือ ค่าเฉลี่ยของเงินออมของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการฯ

S_2 คือ ค่าเฉลี่ยของเงินออมของเกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการฯ

กำหนดให้ $H_0: S_1 \geq S_2$ (ไม่มีประสิทธิผล)

$H_1: S_1 < S_2$ (มีประสิทธิผล)

2. เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 2 ทักษะคิดของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้ และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จะทำการวิเคราะห์ทัศนคติในด้านต่างๆ ได้แก่ การให้บริการของพนักงาน รายละเอียดของโครงการฯ โดยใช้ Likert scale โดยแบ่ง rating เป็น 3 ระดับ มีเกณฑ์การให้ค่าคะแนนดังนี้ เห็นด้วย คะแนนเท่ากับ 3 เฉยๆ คะแนนเท่ากับ 2 และไม่เห็นด้วย คะแนนเท่ากับ 1

ในการแปลความหมายของคะแนน ใช้คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ของกลุ่มตัวอย่างเป็นเกณฑ์ การแปลผลใช้สูตรคำนวณค่าพิสัยตามช่วงชั้นดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนคะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{3-1}{3} = 0.67$$

ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดระดับความคิดเห็นโดยแบ่งเป็น 3 ระดับซึ่งแต่ละลำดับมีค่าคะแนนแตกต่างกัน 0.67 คะแนนและการแปลความหมาย (ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2 ช่วงคะแนนเฉลี่ยตามวิธีถ่วงน้ำหนัก

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับ
3.00 – 2.33	เห็นด้วย
2.32 – 1.68	เฉยๆ
1.00 – 1.67	ไม่เห็นด้วย

ที่มา: จากการคำนวณ

จากนั้นทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่เป็นลูกค้า กับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้ฯ ในด้านต่างๆ ได้แก่ การให้บริการของโครงการฯ รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฯ การ

ประชาสัมพันธ์โครงการฯ การฟื้นฟูการประกอบอาชีพ ผลต่อเศรษฐกิจชุมชน ผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ผลต่อสังคม และอุปสรรคของโครงการฯ โดยใช้สถิติไคสแควร์ (chi-square test) และค่าสถิติ Cramer's V โดยสำหรับเกณฑ์การให้ความหมายของค่าสถิติ Cramer's V มีดังนี้ (สุมนทิพย์, 2557 คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ในกรณีที่ค่า $V = 0$ แสดงว่า ตัวแปร 2 ตัว ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ในกรณีที่ค่า $V = 0.01 - 0.25$ แสดงว่า 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันบ้าง

ในกรณีที่ค่า $V = 0.26 - 0.55$ แสดงว่า 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ในกรณีที่ค่า $V = 0.56 - 0.75$ แสดงว่า 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันสูง

ในกรณีที่ค่า $V = 0.76 - 0.99$ แสดงว่า 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

ในกรณีที่ค่า $V = 1$ แสดงว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์

3. เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาข้อที่ 3 ในด้านปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกิดจากการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติเชิงพรรณนา

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 3

การดำเนินโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

โครงการพักชำระหนี้เป็นนโยบายของรัฐบาลเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ได้มีการดำเนินงานมาแล้วหลายโครงการซึ่งมีทั้งโครงการพักชำระหนี้แบบไม่ต้องชำระหนี้ตลอดทั้งโครงการ และโครงการพักชำระหนี้แบบต้องชำระดอกเบี้ยหรือต้องชำระเงินต้นตลอดทั้งโครงการ ดังนั้น จึงได้รวบรวมข้อมูลจากงานวิจัยและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการฯ ได้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

3.1 รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการพักชำระหนี้

โครงการพักชำระหนี้เป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาลซึ่งเริ่มครั้งแรกในสมัย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ช่วงปี พ.ศ. 2544-2547 เช่นเดียวกับรัฐบาลของนายสมัคร สุนทรเวช ช่วงปี พ.ศ. 2551-2553 แต่มีผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ฯ ไม่มาก เนื่องจากไม่มั่นใจในความมั่นคงทางการเมืองของรัฐบาล โดยเป็นการพักชำระหนี้เกษตรกรรายย่อยและผู้มีรายได้น้อย เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน เน้นให้เกษตรกรมีเวลาตัดสินใจในการลงทุนมีการอบรมฟื้นฟูอาชีพให้กับเกษตรกร (โยธิน, 2556) ต่อมารัฐบาลของน.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้มีนโยบายพักหนี้ครัวเรือนของเกษตรกรรายย่อย ในปี พ.ศ. 2554 และโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

โครงการพักชำระหนี้ปี 2554 เป็นการพักชำระหนี้ให้กับเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้ต่ำกว่า 500,000 บาท อย่างน้อย 3 ปี ซึ่งเป็นหนี้ค้างชำระหรือหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (ปปน.) หรือ ลูกค้ำ ธ.ก.ส. ในพื้นที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส) จึงมีวิธีปฏิบัติโดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินโครงการพักชำระหนี้ปี 2554 โดยสรุป ดังนี้ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2555)

1. วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อบรรเทาภาระหนี้ของลูกค้ำ ธ.ก.ส. ที่มีหนี้สินกับ ธ.ก.ส. เพื่อให้ลูกค้ำ ธ.ก.ส. มีโอกาสนำเงินที่ต้องส่งชำระหนี้ไปฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของครัวเรือนให้ดีขึ้นระหว่างการพักชำระหนี้ และเพื่อให้ลูกค้ำ ธ.ก.ส. มีโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้ในการพัฒนาอาชีพและการดำรงชีพอย่างมีเหตุผลนำไปเพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่าย ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

2. ระยะเวลาดำเนินการ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2557 รวม 3 ปี

3. กลุ่มเป้าหมาย เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. รายคนที่กู้แบบมีวัตถุประสงค์ (กู้เงินเพื่อการประกอบอาชีพ หรือเกี่ยวข้องกับหารายได้ การจัดหาที่อยู่อาศัย การศึกษาและการรักษาพยาบาล) ซึ่งมีหนี้เงินกู้เป็นหนี้ค้างชำระ หรือหนี้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (ปปน.) หรือลูกค้า ธ.ก.ส. ในพื้นที่ที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) ณ สิ้นวันที่ 30 มิถุนายน 2554 มีหนี้ต้นเงินกู้คงเหลือกับ ธ.ก.ส. และสถาบันการเงิน (ถ้ามี) รายละไม่เกิน 500,000 บาท

4. คุณสมบัติของลูกค้าที่เข้าโครงการเป็นลูกค้ารายคนตามข้อบังคับธนาคารฉบับที่ 44 (เกษตรกร) และฉบับที่ 45 (นอกภาคการเกษตร) ณ สิ้นวันที่ 30 มิถุนายน 2554 และสมัครใจเข้าร่วมโครงการเป็นผู้รับใช้หนี้เงินกู้ของลูกค้าที่มีเหตุผิดปกติตามสัญญารับใช้หนี้บุคคลอื่น ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2554 ปัจจุบันไม่อยู่ในระหว่างถูก ธ.ก.ส. ดำเนินคดีในฐานะผู้กู้เป็นลูกค้าหรือบุคคลในครัวเรือน (กรณีลูกค้ามีเหตุจำเป็นไม่อยู่ในพื้นที่) ที่มีความสมัครใจเข้าร่วมโครงการ

5. มาตรการให้ความช่วยเหลือพักชำระหนี้โดยไม่ต้องชำระต้นเงินกู้เป็นระยะเวลา 3 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2554 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2557) ไม่ต้องชำระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นระหว่างเข้าโครงการพักชำระหนี้ โดยรัฐบาลจ่ายดอกเบี้ยแทนลูกค้าในอัตราร้อยละ 4.0 ต่อปี

6. ข้อกำหนดและเงื่อนไขเป็นลูกค้ารายคนที่มีรายชื่อตาม “เอกสารรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ปี 2554” ต้องแสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจตามแบบแสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ปี 2554 ระหว่างการพักชำระหนี้ไม่มีสิทธิ์ขอกู้เงินใหม่ ยกเว้นการกู้เงินเพื่อรอกการขายผลผลิตการเกษตรต้องรับการบริหารจัดการหนี้ให้เหมาะสมตามศักยภาพลูกค้าในระหว่างการพักชำระหนี้ในกรณีที่ลูกค้าหรือผู้รับใช้หนี้ที่เข้าโครงการพักชำระหนี้ปี 2554 มีเหตุผิดปกติ และมีทายาทหรือบุคคลอื่นที่เข้ารับใช้หนี้แทนบุคคลดังกล่าวจะได้รับสิทธิการพักชำระหนี้ตามระยะเวลาที่เหลือของโครงการ

7. สิทธิประโยชน์การพักชำระหนี้ได้รับการเลื่อนกำหนดชำระคืนต้นเงินกู้ออกไปเป็นเวลา 3 ปี ดอกเบี้ยเงินกู้ที่เกิดขึ้นในระหว่างการพักชำระหนี้ รัฐบาลจ่ายดอกเบี้ยแทนลูกค้า ลูกค้าหรือผู้รับใช้หนี้บุคคลอื่นที่เข้าพักชำระหนี้เป็นลูกค้าที่มีสัญญาชำระดอกเบี้ยอยู่ในอัตราดอกเบี้ยใดก็ได้ให้อยู่ในอัตราดอกเบี้ยชั้นหรือระดับนั้น เมื่อสิ้นสุดโครงการได้รับการบริหารจัดการหนี้ให้เหมาะสมตามศักยภาพของลูกค้าได้รับสิทธิการฟื้นฟูและพัฒนาความรู้ในการประกอบอาชีพ

8. การพ้นจากการพักชำระหนี้แสดงความประสงค์ขอยกจากการพักชำระหนี้ถูกธนาคารดำเนินคดีในฐานะผู้กู้พ้นจากการเป็นลูกค้าของธนาคารชำระหนี้ที่ค้างชำระทั้งหมดหรือชำระหนี้ที่เข้าโครงการเสร็จสิ้นทั้งหมดกู้เงินใหม่ในระหว่างการพักชำระหนี้ ยกเว้นการกู้เงินเพื่อรอกการขายผลผลิตการเกษตรการไม่จัดทำหรือไม่ปฏิบัติโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ธนาคารจะออกหนังสือเชิญหรือบอกกล่าวเป็นหลักฐานอย่างน้อย 2 ครั้ง ธนาคารอาจจะพิจารณาให้พ้นจากการพักชำระหนี้ก็ได้ ทั้งนี้ ลูกค้ารายที่พ้นจากการพักชำระหนี้ไม่มีสิทธิ์พักชำระหนี้อีก

โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยและผู้มีรายได้น้อยที่มีหนี้ต่ำกว่า 500,000 บาท ที่ชำระหนี้ดี ดังนั้น ธ.ก.ส. จึงมีวิธีปฏิบัติโดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานโครงการโดยสรุป ดังนี้ (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2555)

1. วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชนในภาคชนบทให้มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง มีรายได้ที่มั่นคงเพื่อบรรเทาภาระหนี้สินของลูกค้า ธ.ก.ส. เพื่อให้ลูกค้า ธ.ก.ส. มีโอกาสนำเงินที่ต้องส่งชำระหนี้ไปฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของครัวเรือนให้ดีขึ้นระหว่างการพักชำระหนี้และเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ลูกค้ารักษาวินัยทางการเงินโดยมีการชำระหนี้ได้ตามที่กำหนดไว้

2. ระยะเวลาดำเนินการเริ่มลงทะเบียน ตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2555 ถึงวันที่ 20 สิงหาคม 2555 การพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2558 รวม 3 ปี

3. กลุ่มเป้าหมาย เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. รายคนและผู้รับใช้หนี้เงินกู้ของลูกค้าที่มีเหตุผิดปกติตามสัญญารับใช้หนี้บุคคลอื่น (รชน.) ที่มีหนี้เงินกู้คงเหลือ ณ สิ้นวันที่ 23 เมษายน 2555 รวมทุกสัญญารายละไม่เกิน 500,000 บาท และหนี้เงินกู้ทุกสัญญาต้องมีสถานะเป็นหนี้ปกติ ณ วันที่มาขึ้นความจำนงเข้าร่วมโครงการ

4. หลักเกณฑ์การพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

4.1 คุณสมบัติของลูกค้าที่เข้าโครงการเป็นลูกค้ารายคนตามข้อบังคับธนาคาร เป็นผู้รับใช้หนี้เงินกู้ของลูกค้าที่มีเหตุผิดปกติตามสัญญารับใช้หนี้บุคคลอื่น ปัจจุบันไม่อยู่ในระหว่างถูกธนาคารดำเนินคดีในฐานะผู้กู้ลูกค้าต้องไม่มีหนี้ตามโครงการรับจำนำข้าวเปลือกในชั้นของลูกค้าต้องไม่มีหนี้ตามโครงการปรับโครงสร้างหนี้และฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรให้กับสมาชิกองค์กรเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรไทย (กฟท.) ลูกหนี้ต้องไม่มีหนี้เงินกู้สำหรับผู้มีรายได้น้อยประจำหรือเงินเดือนลูกค้าหรือบุคคลในครัวเรือนของลูกค้า (กรณีลูกค้าไม่อยู่ในพื้นที่) ต้องแสดงความประสงค์ด้วยความสมัครใจเข้าร่วมโครงการ ธนาคารจะพิจารณาให้ความเห็นชอบตามแบบแสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 และยินยอมที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขของโครงการทุกประการ

4.2 ลักษณะหนี้เงินกู้เป็นหนี้เงินกู้ของลูกค้ารายคน หนี้ตามสัญญารับใช้หนี้บุคคลอื่น หนี้ลูกค้าในพื้นที่ที่มีเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) และลักษณะหนี้ต้องมีสถานะเป็นหนี้ปกติทุกสัญญา โดยหนี้ดังกล่าวเป็นหนี้ที่เกิดจากการประกอบสุจริต และมีต้นเงินกู้คงเหลือ ณ สิ้นวันที่ 23 เมษายน 2555 รวมกันทุกสัญญาไม่เกิน 500,000 บาท

5. แนวทางการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ แบ่งเป็น 2 แนวทางดังนี้

5.1 แนวทางที่ 1 พักเงินต้นและลดดอกเบี้ยพักชำระหนี้เงินต้น โดยเลื่อนกำหนดชำระคืนต้น

เงินเป็นระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2558 ได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยลงร้อยละ 3 ต่อปี ของทุกสัญญาเงินกู้ที่ได้รับสิทธิที่เข้าโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2558 มีสิทธิกู้เงินตามข้อบังคับของธนาคารได้ตามศักยภาพ โดยคิดอัตราดอกเบี้ยปกติ ตามการจัดชั้นโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยของลูกค้านั้นราย ณ วันที่กู้เพิ่ม และถือเป็นสัญญานอกโครงการที่ต้องส่งชำระทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยเมื่อครบกำหนดชำระหนี้ในแต่ละปีหรือรายงวดตามสัญญาเงินกู้สัญญาใหม่ภาระดอกเบี้ยของทุกสัญญาเงินกู้เดิม ที่คงเหลือจนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2555 ลูกค้านั้นต้องรับภาระชำระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นเองในระหว่างเข้าโครงการ เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้ในแต่ละปี ลูกค้านั้นต้องส่งชำระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจากหนี้เงินกู้ทุกสัญญาที่ได้รับสิทธิที่เข้าโครงการที่เหลือจากการลดให้ครบถ้วนตามสัญญาหากผิดนัดชำระหนี้ดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาเงินกู้ที่ได้รับสิทธิเข้าโครงการพักชำระเงินต้นหรือผิดนัดชำระหนี้และดอกเบี้ยของเงินกู้ ทั้งที่เป็นหนี้เงินกู้ที่เข้าร่วมโครงการและหนี้เงินกู้ที่ไม่เข้าร่วม โครงการจะต้องถูกตัดสิทธิให้ออกจากโครงการ นับจากวันที่ผิดนัดชำระหนี้ในทุกกรณี

5.2 แนวทางที่ 2 ลดภาระดอกเบี้ยได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยลงร้อยละ 3 ต่อปี ของทุกสัญญาเงินกู้ที่ได้รับสิทธิที่เข้าโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2558 มีสิทธิกู้เงินตามข้อบังคับของธนาคารได้ตามศักยภาพ โดยคิดอัตราดอกเบี้ยปกติ ตามการจัดชั้นโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยของลูกค้านั้นราย ณ วันที่กู้เพิ่ม และถือเป็นสัญญานอกโครงการที่ต้องส่งชำระทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยเมื่อครบกำหนดชำระหนี้ในแต่ละปีหรือรายงวดตามสัญญาเงินกู้สัญญาใหม่ภาระดอกเบี้ยของทุกสัญญาเงินกู้เดิม ที่คงเหลือจนถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2555 ลูกค้านั้นต้องรับภาระและชำระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นเองในระหว่างเข้าโครงการ เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้ในแต่ละปี ลูกค้านั้นต้องส่งชำระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจากหนี้เงินกู้ทุกสัญญาที่ได้รับสิทธิที่เข้าโครงการที่เหลือจากการลดให้ครบถ้วนตามสัญญาหากผิดนัดชำระหนี้ดอกเบี้ยที่ถึงกำหนดชำระตามสัญญาเงินกู้ที่ได้รับสิทธิเข้าโครงการพักชำระเงินต้น หรือผิดนัดชำระหนี้และดอกเบี้ยของเงินกู้ ทั้งที่เป็นหนี้เงินกู้ที่เข้าร่วมโครงการและหนี้เงินกู้ที่ไม่เข้าร่วมโครงการจะต้องถูกตัดสิทธิให้ออกจากโครงการนับจากวันที่ผิดนัดชำระหนี้ในทุกกรณี ในกรณีที่ลูกค้านั้นหรือผู้รับใช้หนี้ที่เข้าโครงการพักชำระหนี้และ/หรือลดดอกเบี้ย มีเหตุผิดปกติ เช่น ตาย หายสาบสูญ เป็นต้น และมีทายาทหรือบุคคลอื่นที่เข้ารับใช้หนี้แทนบุคคลดังกล่าว จะได้รับสิทธิการพักชำระหนี้และ/หรือลดดอกเบี้ยตามระยะเวลาที่เหลือของโครงการ

6. เงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการเป็นลูกหนี้ที่มีสถานะหนี้ปกติ สามารถปรับเปลี่ยนเงื่อนไขการชำระเงินต้นและดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2555 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2558 ลูกหนี้สามารถสมัครใจเลือกพักเงินต้นและลดอัตราดอกเบี้ยของสินเชื่อที่มีอยู่เดิมในอัตราร้อยละ 3 ต่อปีเป็นระยะเวลา 3 ปี โดยชำระดอกเบี้ยตามกำหนดของสัญญาเงินกู้เดิมลูกหนี้สามารถสมัครใจเลือกลดอัตราดอกเบี้ยของสินเชื่อที่มีอยู่เดิมในอัตราร้อยละ 3 ต่อปีโดยไม่พักเงินต้น เมื่อลูกหนี้ชำระต้นเงินและ

ดอกเบี้ยแล้วเสร็จ สิทธิในการลดอัตราดอกเบี้ยเป็นอันสิ้นสุดลง เว้นแต่หนี้เงินกู้ที่มีงวดการชำระหลายงวด สามารถลดดอกเบี้ยได้เป็นระยะเวลา 3 ปีลูกหนี้สามารถมีสิทธิ์ขอกู้เพิ่มจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจนั้นตามความสามารถในการชำระหนี้ ได้ทั้ง 2 กรณี โดยการกู้ยืมเพิ่มจะชำระดอกเบี้ยในอัตราดอกเบี้ยปัจจุบัน ณ วันที่ได้รับการอนุมัติให้กู้เพิ่ม

7. การพ้นจากการพักชำระหนี้แสดงความประสงค์ขอลอกจากการพักชำระหนี้หรือลดภาระหนี้ ลูกหนี้การดำเนินคดีในฐานะผู้กู้พ้นจากการเป็นลูกค้ำของธนาคารผิคนัดชำระหนี้และดอกเบี้ยของเงินกู้ ทั้งที่เป็นหนี้เงินกู้ที่เข้าร่วมโครงการและหนี้เงินกู้ที่ไม่เข้าร่วมโครงการ นับจากวันที่ผิคนัดชำระหนี้ในทุกกรณีชำระหนี้ที่ได้รับสิทธิเข้าโครงการเสร็จสิ้นทั้งหมดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของโครงการ เมื่อสาขาพิจารณาเห็นว่าลูกค้ำรายนั้นๆ มีพฤติกรรมไม่ดำเนินการตามที่กล่าวข้างต้น โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและสาขาไปพบลูกค้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง เพื่อให้คำแนะนำชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นแล้ว โดยได้มีหนังสือเชิญหรือบอกกล่าวเป็นหลักฐานอย่างน้อย 2 ครั้ง สาขาอาจจะพิจารณาให้พ้นจากโครงการ

โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 แตกต่างจากโครงการพักชำระหนี้ปี 2554 เพราะลูกหนี้สามารถเลือกได้ว่าจะพักเงินต้นในระยะเวลา 3 ปีหรือไม่ หากพักหนี้เงินต้นก็จะทำให้จ่ายเฉพาะดอกเบี้ยใหม่ที่ปรับลดลงไป 3% หากไม่พักเงินต้นก็จะจ่ายค่างวดลดลงในส่วนของดอกเบี้ยที่ปรับลดกับเงินต้นที่เท่าเดิม แต่ทั้งสองแนวทางก็ยังสามารถกู้เพิ่มได้ตามศักยภาพของลูกหนี้ ซึ่งต่างจากโครงการพักชำระหนี้ปี 2554 ที่ลูกหนี้ไม่ต้องจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยในระยะเวลา 3 ปี (ณัฐชิตา, 2555)

3.2 ผลการดำเนินงานโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

ผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 มีทั้งหมด 1,533 ราย โดยแบ่งเป็นสาขารวมโชค 706 ราย สาขาแม่เหียะ 678 ราย และสาขาเชียงใหม่ 169 ราย ซึ่งในจำนวนนี้ยังมีการแบ่งเป็นแบบพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ดังนี้ สาขารวมโชคมีผู้เข้าร่วมโครงการฯ แบบพักชำระหนี้ 583 ราย และแบบลดภาระหนี้ 123 ราย สาขาแม่เหียะมีผู้เข้าร่วมโครงการฯ แบบพักชำระหนี้ 651 ราย และแบบลดภาระหนี้ 27 ราย สาขาเชียงใหม่มีผู้เข้าร่วมโครงการฯ แบบพักชำระหนี้ 158 ราย และแบบลดภาระหนี้ 11 ราย (ตารางที่ 3.1) เมื่อดำเนินงานโครงการฯ จนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2558 พบว่ามีผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทั้ง 3 สาขาออกจากโครงการฯ ตามเงื่อนไขของโครงการฯ คือ ผิดเงื่อนไขการชำระหนี้และชำระหนี้ครบแล้ว ทำให้ในปัจจุบันมีผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งแบบพักชำระหนี้และแบบลดภาระหนี้ ดังนี้ สาขารวมโชค 399 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 56.52 สาขาแม่เหียะ 289 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 42.63 และสาขาเชียงใหม่ 46 รายหรือคิดเป็น ร้อยละ 27.22 จะเห็นได้ว่าเมื่อโครงการฯ

ดำเนินงานเป็นระยะเวลา 2 ปี 6 เดือน ทำให้จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ลดลงเป็นจำนวนมากจากผู้เข้าร่วมทั้งหมด 1,553 ราย เหลือเพียง 734 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 47.26 (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

รายละเอียด	สาขา						รวม
	รวมโชค		แม่เหิยะ		เชียงใหม่		
	G1	G2	G1	G2	G1	G2	
เข้าร่วมโครงการ	583	123	651	27	158	11	1,553
ออกจากโครงการ	252	55	380	9	115	8	819
คงเหลือ	331	68	271	18	43	3	734

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2558

หมายเหตุ: หน่วย: ราย

G1 หมายถึงผู้เข้าร่วมโครงการแบบพักชำระหนี้

G2 หมายถึงผู้เข้าร่วมโครงการแบบลดภาระหนี้

หนี้เงินกู้ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ในแต่ละสาขามีจำนวนไม่เท่ากัน โดยสาขารวมโชคเป็นสาขาที่มีหนี้เงินกู้มากที่สุด ซึ่งแบ่งเป็นแบบพักชำระหนี้ 47.62 ล้านบาท และแบบลดภาระหนี้ 4.00 ล้านบาท รองลงมาคือสาขาแม่เหิยะ มีหนี้แบบพักชำระหนี้ 44.12 ล้านบาท และแบบลดภาระหนี้ 1.49 ล้านบาท ส่วนสาขาเชียงใหม่เป็นสาขาที่มีหนี้เงินกุน้อยที่สุด กล่าวคือ มีหนี้แบบพักชำระหนี้ 7.64 ล้านบาทและแบบลดภาระหนี้ 7.41 ล้านบาท (ตารางที่ 3.2) และเมื่อโครงการดำเนินมาถึงวันที่ 31 มีนาคม 2558 หนี้เงินกู้ของผู้เข้าร่วมโครงการลดลงจากเดิมมาก เพราะผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีการออกจากโครงการฯ ทั้งการผิดเงื่อนไขการชำระหนี้และชำระหนี้ครบแล้ว โดยในปัจจุบันมีหนี้ดังนี้ สาขา รวมโชคมีหนี้แบบพักชำระหนี้เท่ากับ 25.80 ล้านบาท และแบบลดภาระหนี้เท่ากับ 0.97 ล้านบาท สาขาแม่เหิยะมีหนี้แบบพักชำระหนี้เท่ากับ 16.59 ล้านบาท และแบบลดภาระหนี้เท่ากับ 0.56 ล้านบาท สาขาเชียงใหม่มีหนี้แบบพักชำระหนี้เท่ากับ 3.02 ล้านบาท และแบบลดภาระหนี้เท่ากับ 0.21 ล้านบาท หากมองภาพรวมของหนี้เงินกู้จะพบว่าหนี้เงินกู้รวมทุกสาขาจากเดิม 105.61 ล้านบาท ลดลงเหลือเพียง 47.16 ล้านบาท (ตารางที่ 3.2) หรือคิดเป็นร้อยละ 44.65 ซึ่งน้อยกว่าครึ่งหนึ่งของหนี้เงินกู้ก่อนแรก แสดงให้เห็นว่าเมื่อโครงการฯ ดำเนินงานเป็นระยะเวลา 2 ปี 6 เดือน ทำให้หนี้เงินกู้ในโครงการฯ ลดลงไปเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 3.2 หนี้เงินกู้ของผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

รายละเอียด	สาขา						รวม
	รวมโชค		แม่เหียะ		เชียงใหม่		
	G1	G2	G1	G2	G1	G2	
หนี้ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	47.62	4.00	44.12	1.49	7.64	0.74	105.61
หนี้ที่ออกจากโครงการฯ	21.82	3.03	27.53	0.93	4.62	0.53	58.45
คงเหลือ	25.80	0.97	16.59	0.56	3.02	0.21	47.16

ที่มา: ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2558

หมายเหตุ: หน่วย: ล้านบาท

G1 หมายถึงผู้เข้าร่วมโครงการแบบพักชำระหนี้

G2 หมายถึงผู้เข้าร่วมโครงการแบบลดภาระหนี้

3.3 ทักษะของผู้ที่เคยเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้

มณฑนา (2555) เกษตรกรที่เคยเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และได้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 แบบพักทั้งเงินต้นและลดดอกเบี้ยร้อยละ 3.00 มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการเพราะมีความคิดเห็นว่าการพักชำระหนี้ทำให้สามารถนำเงินส่วนที่จะต้องชำระหนี้มาฟื้นฟูความเป็นอยู่ในครอบครัวให้เข้มแข็ง และนำเงินไปลงทุนเพิ่มในอาชีพ ซึ่งทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และยังมีส่วนช่วยลดค่าใช้จ่ายในการชำระหนี้อีกด้วย

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 แบบที่ลดดอกเบี้ยร้อยละ 3.00 โดยไม่พักเงินต้น มีทัศนคติที่ดีต่อโครงการ เพราะมีความคิดเห็นว่าการช่วยลดดอกเบี้ยแม้จะไม่มาก แต่ก็ช่วยลดค่าใช้จ่ายและช่วยให้เหลือเงินออม อีกทั้งยังทำให้มีเงินลงทุนในอาชีพเพิ่ม

แม่ใจโพลล์ (2555) ได้สำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรทั่วประเทศ จำนวน 952 ราย ระหว่างวันที่ 15 กรกฎาคม-17 สิงหาคม 2555จากการสอบถามเกษตรกรต่อการรับรู้ข้อมูลและรายละเอียดโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.80 ทราบข้อมูล และมีเกษตรกรที่ไม่ทราบข้อมูลเพียงร้อยละ 18.20 เมื่อสอบถามถึงความเพียงพอของระยะเวลาในการพักหนี้ที่กำหนดไว้ 3 ปีนั้น พบว่าเกษตรกร ร้อยละ 84.90 เห็นว่าระยะเวลาดังกล่าวเพียงพอแล้วส่วนความเหมาะสมเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโครงการที่จะต้องมีหนี้น้อยกว่า 500,000 บาท เกษตรกรร้อยละ 87.90 เห็นว่าเหมาะสม ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.30) มีคุณสมบัติสามารถเข้าร่วมโครงการได้ อีกร้อยละ 14.10 ยังไม่ได้ตรวจสอบสิทธิ์/คุณสมบัติ และร้อยละ 8.60 ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้เนื่องจากคุณสมบัติไม่ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สำหรับปัญหาและอุปสรรคของการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 41.20 พบว่ามีปัญหาสำคัญคือไม่ทราบรายละเอียดของโครงการ มีขั้นตอนที่ยุ่งยากและคุณสมบัติไม่เข้าเกณฑ์ สำหรับความคิดเห็นของ

เกษตรกรต่อโครงการพักชำระหนี้ พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 96.30 เห็นว่า เป็นโครงการที่เหมาะสม เนื่องจากช่วยให้สามารถนำเงินไปใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นอื่นๆ ได้ เช่น การขยายการลงทุนเพิ่มเติมอีก ร้อยละ 3.70 เห็นว่าไม่เหมาะสม เนื่องจาก เป็นการทำให้ลูกหนี้เสียวินัยทางการเงินและจากการสอบถามข้อเสนอแนะต่อโครงการพักชำระหนี้ เกษตรกรให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้ ร้อยละ 57.60 ต้องการให้ขยายเวลาพักชำระหนี้มากกว่า 3 ปี รองลงมา ร้อยละ 39.40 ต้องการให้ช่วงระยะเวลาพักชำระหนี้ ควรมีการปลอดดอกเบี้ยด้วย และร้อยละ 3.00 เห็นว่าควรเพิ่มวงเงินผู้เข้าร่วม โครงการมีหนี้สินให้มากกว่า 500,000บาทขึ้นไป

โครงการที่รัฐบาลดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรนั้นถือว่าเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของเกษตรกรอีกทางหนึ่งซึ่งภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์ ชี้แจงและให้ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์การเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ให้มากขึ้นและสม่ำเสมอเพื่อให้เกษตรกรมีเงินทุนและมีเงินกลับมาใช้หนี้และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก็ย่อมเกิดผลสำเร็จของโครงการ แต่ในทางตรงกันข้ามหากไม่มีระเบียบหรือไม่มีการวางแผนในการจัดการ ขาดการประชาสัมพันธ์ในช่วงระยะเวลาพักหนี้ก็ย่อมทำให้เกิดปัญหาต่อไปอาจเกิดความล้มเหลวของโครงการเพราะถือว่าผู้เข้าร่วมโครงการไม่ได้ประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการอย่างแท้จริงนั่นเองดังนั้น โครงการจึงต้องมีการวัดประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ เพื่อให้โครงการดำเนินต่อไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้อย่างถูกต้องและเหมาะสมที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 4

ลักษณะทั่วไปของเกษตรกร

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกันออกไป ดังนั้นจึงต้องสำรวจข้อมูลส่วนตัวของเกษตรกร เพื่อนำมาวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของเกษตรกร โดยการสำรวจกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 327 รายทำให้สามารถวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรตัวอย่าง ลักษณะการผลิตของเกษตรกร และผลจากการเข้าร่วมโครงการฯ ได้ดังนี้

4.1 ลักษณะทั่วไปของเกษตรกรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

การศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในพื้นที่รับผิดชอบของ ช.ก.ส. อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 327 ราย โดยข้อมูลได้มาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย 182 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.70 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง 145 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.30 แสดงให้เห็นว่าลูกค้ำด้านสินเชื่ของ ช.ก.ส. ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ตารางที่ 4.1) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยกลางคน โดยมีอายุตั้งแต่ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.10 รองลงมา ได้แก่ ช่วงอายุ 41-50 ปี และอายุมากกว่า 60 ปี ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 23.90 และร้อยละ 22.00 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1)

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสร้อยละ 77.10 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดอีกร้อยละ 12.20 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มลูกค้ำส่วนใหญ่มีครอบครัว ส่งผลให้มีภาระค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงจึงเป็นสาเหตุให้มีการกู้ยืมเงินลงทุนในการสร้างรายได้เพื่อหล่อเลี้ยงครอบครัว ส่วนในด้านการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.60 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมา มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.90 ทำให้สามารถแยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ประเภทคือ กลุ่มที่ได้รับการศึกษาน้อยและมีการศึกษาในระดับสูง และเมื่อพิจารณาถึงอาชีพของกลุ่มตัวอย่างผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 พบว่าประกอบอาชีพเกษตรกรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.40 รองลงมาได้แก่อาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 25.70 และเมื่อพิจารณาระยะเวลาที่เป็นลูกค้ำ พบว่าระยะเวลาที่เป็นลูกค้ำของช.ก.ส. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.60 รองลงมาคือมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.00 (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 คุณลักษณะทั่วไปของเกษตรกรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการ

ลักษณะ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	182	55.70
หญิง	145	44.30
อายุ		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	23	7.00
41 – 50 ปี	78	23.90
51 – 60 ปี	154	47.10
มากกว่า 60 ปี	72	22.00
สถานภาพ		
สมรส	252	77.10
โสด	40	12.20
หย่า	18	5.50
หม้าย	17	5.20
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	110	33.60
มัธยมศึกษาตอนต้น	64	19.60
ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย-ปวส./	65	19.90
อนุปริญญา		
ปริญญาตรี	88	26.90
อาชีพ		
เกษตรกร	106	32.40
ค้าขาย	84	25.70
รับจ้าง	70	21.40
ธุรกิจส่วนตัว	67	20.50
ระยะเวลาที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส.		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	280	85.60
มากกว่า 20 ปี	47	14.40

ที่มา: จากการสำรวจ

หมายเหตุ: ร้อยละของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 327 ตัวอย่าง

4.2 ลักษณะการผลิตของเกษตรกรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

เกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพทำนาและทำสวน มีพื้นที่ในการทำนาทั้งที่เป็นของตนเอง และของผู้อื่น โดยใน 1 ปีจะทำการปลูกข้าว 2-3 ครั้ง คือ นาปีและนาปรัง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของน้ำในแต่ละปี การทำนายังเป็นการทำนาแบบดั้งเดิม ใช้แรงงานคนเป็นหลัก ใช้ปุ๋ยเคมี และพึ่งพาสภาพภูมิอากาศ หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรบางส่วนมีการแบ่งพื้นที่นาจากการปลูกข้าวหอมมะลิเป็นข้าวไรซ์เบอร์รี่และข้าวออร์แกนิก เพื่อเป็นการลดต้นทุนในการผลิตและสร้างรายได้เพิ่มให้กับตนเอง ซึ่งการปลูกข้าวแบบเกษตรอินทรีย์ช่วยลดต้นทุนในส่วนของปุ๋ย และสารเคมี โดยการปลูกข้าวแบบเกษตรอินทรีย์มีต้นทุนเฉลี่ย 2,000-3,000 บาทต่อไร่ ในขณะที่การปลูกแบบเคมีมีต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ 5,000-6,000 บาท(ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2558) ถึงแม้การปลูกข้าวแบบเกษตรอินทรีย์ช่วยลดต้นทุนได้กว่าร้อยละ 50 ของการปลูกแบบเคมี แต่พบปัญหาเรื่องค่าแรง เพราะต้องใช้แรงงานคนในเก็บถอนหญ้าออก และต้องฉีดยาไล่แมลงบ่อยขึ้นเนื่องจากสารจากธรรมชาติไม่มีฤทธิ์ต่อการฆ่าแมลง ซึ่งหากเกษตรกรเปลี่ยนมาใช้วิธีการเพาะแบบ โยนต้นกล้าจะสามารถช่วยลดปัญหาเรื่องวัชพืชและแมลงได้ (ผู้จัดการออนไลน์, 2558)

สำหรับผลผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่และข้าวออร์แกนิกที่ได้ เกษตรกรแบ่งไว้รับประทานภายในครัวเรือนเพียงเล็กน้อย ส่วนใหญ่นำมาจำหน่ายเกือบทั้งหมด เกษตรกรได้มีการรวมกลุ่มในการรวบรวมผลผลิต และบรรจุถุงจำหน่าย โดยจัดจำหน่ายกันเองไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง กลุ่มลูกค้าเป็นระดับกลางและระดับบนเป็นคนรักสุขภาพ ผลิตภัณฑ์ไม่มีตราสินค้าเนื่องจากผลผลิตมีจำนวนไม่มากพอและไม่ต้องการเพิ่มต้นทุนของผลิตภัณฑ์

ส่วนเกษตรกรที่ทำสวนส่วนใหญ่ปลูกลำไย ซึ่งในปัจจุบันการปลูกลำไยมีทั้งในฤดู (ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ตุลาคม) และนอกฤดู การปลูกทั้งสองแบบมีต้นทุนการผลิตและราคาที่แตกต่างกัน โดยการปลูกในฤดูเป็นการปลูกตามธรรมชาติ และการปลูกนอกฤดูจะใส่สาร โปแทสเซียมคลอไรด์ เพื่อให้ลำไยออกผลในช่วงเวลาที่ต้องการ ด้านราคาพบว่าราคาของลำไยนอกฤดูสูงกว่าราคาลำไยในฤดู โดยราคาของลำไย ขึ้นอยู่กับ Demand และ Supply รวมทั้งปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้ในแต่ละปี โดยพบว่าการขายผลผลิตล่วงหน้า ซึ่งเป็นการขายแบบเหมาสวนในปี 2556 และเก็บผลผลิตปี 2557 เนื่องจากผลผลิตลำไยลดลง ทำให้ลำไยขาดตลาดมากราคาราคาจึงสูงทำให้มีการแข่งขันในการซื้อแบบเหมาสวน โดยดูแต่ใบของแต่ละสวนและดูประวัติจากผลผลิตของปีล่าสุด เพื่อแย่งพื้นที่สวนที่ผลิตลำไย ในช่วงฤดูกาลผลิตปี 2557 และเก็บผลผลิตปี 2558 ยังคงมีแนวโน้มราคาที่สูงก่อนเข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรมีทุนในการทำสวนน้อยทำให้ได้ผลผลิตไม่มากนัก แต่หลังจากเข้าร่วมโครงการฯ ทำให้เกษตรกรมีทุนในการทำสวนมากขึ้น และได้ผลผลิตมากขึ้นตามไปด้วย

4.3 ผลจากการเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ของเกษตรกรตัวอย่าง

การศึกษาเกษตรกรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการฯ ด้านการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพและด้านอุปสรรคของโครงการฯ จะทำให้ทราบว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ มากน้อยเพียงใด การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโครงการฯ สามารถเข้าถึงเกษตรกรรวมทั้งมีการให้ข้อมูลที่เพียงพอหรือไม่ และยังจะทำให้ทราบว่าอะไรเป็นอุปสรรคของโครงการฯ อีกด้วย โดยใช้มาตราวัด (Likert Scale) จำนวน 3 ระดับ ด้วยคำถามที่มี 3 ตัวเลือกคือ น้อย ปานกลาง และมาก มีเกณฑ์การให้คะแนน 1-3 คะแนนตามลำดับ โดยการกำหนดช่วงของค่าเฉลี่ย (rating scale) เพื่อทำการวิเคราะห์ผลแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย 1.00-1.67 คือ น้อย 1.67-2.32 คือ ปานกลาง และ 2.33-3.00 คือ มาก ผลการศึกษาเป็นดังนี้

4.3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

โดยภาพรวมเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญรวมเท่ากับ 2.74 เรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ผู้เข้าร่วมต้องเป็นลูกค้ำเงินกู้ ธ.ก.ส. (ค่าเฉลี่ย 2.86) ต้องมีหนี้ไม่เกิน 500,000 บาท (ค่าเฉลี่ย 2.77) ต้องชำระดอกเบี้ยระหว่างพักชำระหนี้ (ค่าเฉลี่ย 2.72) สามารถกู้เงินเพิ่มเติมระหว่างโครงการฯ ได้ (ค่าเฉลี่ย 2.68) และได้ลดดอกเบี้ยร้อยละ 3 จากอัตราเดิม (ค่าเฉลี่ย 2.67) (ตารางที่ 4.2)

ผลจากการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ว่าผู้เข้าร่วมต้องเป็นลูกค้ำเงินกู้ ธ.ก.ส. มากที่สุด เนื่องจากโครงการฯ นี้ เป็นโครงการฯ ที่ ธ.ก.ส. จัดทำขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ชำระหนี้ดี ดังนั้น ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ที่ ธ.ก.ส. จึงต้องเป็นลูกค้ำเงินกู้ของ ธ.ก.ส. เท่านั้น โดยต้องมีหนี้ไม่เกิน 500,000 บาทเกษตรกรต้องชำระดอกเบี้ยระหว่างพักชำระหนี้ทั้ง 3 ปี โดยต้องส่งชำระดอกเบี้ยทุกปี ซึ่งข้อนี้เกษตรกรเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีเพื่อจะได้ไม่เป็นภาระหลังจากครบกำหนดโครงการ อีกทั้งเกษตรกรสามารถกู้เงินเพิ่มเติมระหว่างโครงการฯ ได้ เพราะจะทำให้เกษตรกรลดการพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้ลดดอกเบี้ยร้อยละ 3 จากอัตราเดิมซึ่งทำให้ภาระหนี้ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับชื่อของโครงการฯ

ตารางที่ 4.2 ด้านความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ	ความคิดเห็นของเกษตรกร			รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	(จำนวน)						
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
1. ผู้เข้าร่วมต้องเป็นลูกค้าเงินกู้ ธ.ก.ส.	283	41	3	327	2.86	มาก	0.38
	(86.50)	(12.50)	(1.00)	(100.00)			
2. ต้องมีหนี้ไม่เกิน 500,000 บาท	262	56	9	327	2.77	มาก	0.48
	(80.10)	(17.10)	(2.80)	(100.00)			
3. ต้องชำระดอกเบี้ยระหว่างพักชำระหนี้	251	59	17	327	2.72	มาก	0.56
	(76.80)	(18.00)	(5.20)	(100.00)			
4. สามารถกู้เงินเพิ่มเติมระหว่างโครงการฯ ได้	238	74	15	327	2.68	มาก	0.56
	(72.80)	(22.60)	(4.60)	(100.00)			
5. ได้ลดดอกเบี้ยร้อยละ 3 จากอัตราเดิม	237	73	17	327	2.67	มาก	0.57
	(72.50)	(22.30)	(5.20)	(100.00)			
ค่าเฉลี่ยรวม					2.74	มาก	0.51

ที่มา: จากการสำรวจ และคำนวณ

หมายเหตุ: ค่าใน () คือ ค่าร้อยละ

4.3.2 ด้านการประชาสัมพันธ์โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

การประชาสัมพันธ์โครงการฯ พบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยระดับสำคัญรวมเท่ากับ 2.68 โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ การบอกช่องทางในการติดต่อประสานงานเกี่ยวกับโครงการฯ (ค่าเฉลี่ย 2.80) ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 2.77) การจัดประชุมเพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ (ค่าเฉลี่ย 2.75) การประชาสัมพันธ์ชี้แจงภาระที่ต้องรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย 2.73) การประชาสัมพันธ์ชี้แจงภาระที่ต้องรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย 2.73) และสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 2.33) (ตารางที่ 4.3)

ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากต่อการประชาสัมพันธ์โครงการฯ เรียงลำดับความคิดเห็นได้ คือ การบอกช่องทางในการติดต่อประสานงานเกี่ยวกับโครงการฯ แสดงว่าการประชาสัมพันธ์เข้าถึงเกษตรกร ทำให้เกษตรกรทราบช่องทางในการติดต่อกับประสานงานเกี่ยวกับโครงการฯ ซึ่งในปัจจุบัน ธ.ก.ส. ประชาสัมพันธ์ผ่านพนักงานของ ธ.ก.ส. โดยระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ นาน 3 เดือน เกษตรกรเห็นว่ามี ความเหมาะสม ส่วนการการจัดประชุมเพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ เกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมาก เพราะจะได้ทราบข้อมูลก่อนตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ การประชาสัมพันธ์ชี้แจงภาระ

ที่ต้องรับผิดชอบเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเกษตรกรจะได้ปฏิบัติตามข้อตกลงได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์บอกรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฯ อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฯ ทั้งวัตถุประสงค์ของโครงการฯ เงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการฯ และประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากโครงการฯ นี้ ส่วนสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสมเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก จากการสำรวจทำให้พบว่าเกษตรกรอยากรับข่าวสารจากหัวหน้ากลุ่มเกษตรกร หรือการประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่น เพราะมีความใกล้ชิดกับเกษตรกรและเข้าถึงได้ง่ายมากที่สุด

ตารางที่ 4.3 ด้านการประชาสัมพันธ์ของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

ด้านการประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ	ความคิดเห็นของเกษตรกร (จำนวน)			รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
1. การบอกช่องทางในการติดต่อประสานงานเกี่ยวกับโครงการฯ	267 (81.70)	53 (16.20)	7 (2.10)	327 (100.00)	2.80	มาก	0.45
2. ระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสม	256 (78.30)	68 (20.80)	3 (0.90)	327 (100.00)	2.77	มาก	0.44
3. การจัดประชุมเพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ	257 (78.60)	58 (17.70)	12 (3.70)	327 (100.00)	2.75	มาก	0.51
4. การประชาสัมพันธ์ชี้แจงภาระที่ต้องรับผิดชอบ	253 (77.40)	60 (18.30)	14 (4.30)	327 (100.00)	2.73	มาก	0.53
5. การประชาสัมพันธ์บอกรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฯ	245 (74.90)	70 (21.40)	12 (3.70)	327 (100.00)	2.71	มาก	0.53
6. สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีความเหมาะสม	124 (37.90)	186 (56.90)	17 (5.20)	327 (100.00)	2.33	มาก	0.57
ค่าเฉลี่ยรวม					2.68	มาก	0.51

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ: ค่าใน () คือ ค่าร้อยละ

4.3.3 ด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการฟื้นฟูการประกอบอาชีพพบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 2.48) โดยสามารถเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ทำให้ผลผลิตของเกษตรกรมีปริมาณมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 53.20 (ค่าเฉลี่ย 2.53) การผลิตของเกษตรกรมีประสิทธิภาพมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 52.90 (ค่าเฉลี่ย 2.52) ส่วนทัศนคติของเกษตรกรที่มี

ต่อการฟื้นฟูการประกอบอาชีพว่าทำให้เศรษฐกิจภายในครอบครัวดีขึ้น และทำให้การดำรงชีวิตของครอบครัวดีขึ้น ส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางแต่เมื่อพิจารณาการแปลผลจากค่าเฉลี่ยจะพบว่ายังคงอยู่ในระดับมาก ดังนี้คิดเป็นร้อยละ 49.20 (ค่าเฉลี่ย 2.43) และ 48.60 (ค่าเฉลี่ย 2.45) (ตารางที่ 4.4)

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ ในการทำให้ผลผลิตของเกษตรกรมีปริมาณมากขึ้นอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังทำให้การผลผลิตของเกษตรกรมีประสิทธิภาพมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นว่าการฟื้นฟูการประกอบอาชีพส่งผลให้การผลผลิตและผลผลิตเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นเพราะเกษตรกรนำเงินจากการพักชำระหนี้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพนอกจากนี้เกษตรกรยังมีความคิดเห็นต่อการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ ว่าทำให้เศรษฐกิจภายในครอบครัวและการดำรงชีวิตของครอบครัวดีขึ้นอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลังเข้าร่วมโครงการฯ เศรษฐกิจและการดำรงชีวิตของครอบครัวเกษตรกรดีขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ตารางที่ 4.4 ด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

การฟื้นฟูการประกอบอาชีพ	ความคิดเห็นของเกษตรกร (จำนวน)			รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
	1. ผลผลิตของเกษตรกรมีปริมาณมากขึ้น	174 (53.20)	152 (46.50)				
2. การผลผลิตของเกษตรกรมีประสิทธิภาพมากขึ้น	173 (52.90)	150 (45.90)	4 (1.20)	327 (100.00)	2.52	มาก	0.52
3. การดำรงชีวิตของครอบครัวดีขึ้น	158 (48.30)	159 (48.60)	10 (3.10)	327 (100.00)	2.45	มาก	0.56
4. เศรษฐกิจภายในครอบครัวดีขึ้น	153 (46.80)	161 (49.20)	13 (4.00)	327 (100.00)	2.43	มาก	0.57
ค่าเฉลี่ยรวม					2.48	มาก	0.54

ที่มา: จากการสำรวจ และคำนวณ

หมายเหตุ: ค่าใน () คือ ค่าร้อยละ

โดยภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อด้านอุปสรรคของโครงการฯ อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 1.65) เรียงลำดับได้ดังนี้ ระยะเวลาของโครงการฯ สิ้นเกินไป (ค่าเฉลี่ย 1.70) การใช้จ่ายอย่างอื่นมากกว่าการชำระหนี้ (ค่าเฉลี่ย 1.67) การสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ยุ่งยาก ค่าเช่า (ค่าเฉลี่ย 1.64) การไม่มีพนักงานติดตามเยี่ยมเยียนระหว่างโครงการฯ (ค่าเฉลี่ย 1.62) และหนี้ที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้จำกัดน้อยเกินไป (ค่าเฉลี่ย 1.61) (ตารางที่ 4.5)

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความคิดเห็นต่อด้านระยะเวลาของโครงการฯ สั้นเกินไป และการนำเงินไปใช้จ่ายอย่างอื่นมากกว่าการชำระหนี้ที่อยู่ในระดับปานกลางแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นว่ระยะเวลาของโครงการฯ มีความเหมาะสมพอสมควรแต่ถ้าขยายระยะเวลาให้นานกว่านี้ จะทำให้เกษตรกรสามารถสร้างรายได้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ส่วนด้านการใช้จ่ายอย่างอื่นมากกว่าการชำระหนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการนำรายได้ที่เพิ่มขึ้นไปใช้จ่ายในครอบครัวก่อน ถ้าเหลือจึงจะนำมาออมหรือชำระหนี้ แต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ นี้เป็นเกษตรกรที่มีวินัยทางการเงินอยู่แล้ว ดังนั้น เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้หรือกำหนดชำระดอกเบี้ยประจำปี เกษตรกรกลุ่มนี้จะสามารถจ่ายชำระหนี้ได้ตามกำหนดเพราะเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ต้องการนำเงินไปใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ ใช้จ่ายในครัวเรือนมากกว่าการชำระหนี้ในระหว่างเข้าร่วมโครงการฯ เพราะมีความคิดเห็นว่เมื่อสิ้นสุดโครงการฯ สามารถชำระหนี้ตามกำหนดได้

เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อด้านการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ยุ่งยาก ลำบาก ด้านการไม่มีพนักงานติดตามเยี่ยมเยียนระหว่างโครงการฯ และด้านหนี้ที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้จำกัดน้อยเกินไป อยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นว่การสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ไม่ยุ่งยาก ลำบากแต่อย่างใด ส่วนด้านการไม่มีพนักงานติดตามเยี่ยมเยียนระหว่างโครงการฯ เกษตรกรมีความคิดเห็นว่ไม่เป็นอุปสรรคของโครงการฯ เพียงแค่มีการส่งจดหมายเตือนในการชำระหนี้ก็เพียงพอแล้ว และด้านหนี้ที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้จำกัดน้อยเกินไป เกษตรกรมีความคิดเห็นว่หนี้ที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความเหมาะสมดีแล้ว

ตารางที่ 4.5 ด้านอุปสรรคของโครงการฯ

ด้านอุปสรรคของโครงการฯ	ความคิดเห็นของเกษตรกร			รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	(จำนวน)						
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
1. ระยะเวลาของโครงการฯ สั้นเกินไป	86 (26.30)	57 (17.40)	184 (56.30)	327 (100.00)	1.70	ปานกลาง	0.86
2. นำเงินรายได้ไปใช้อย่างอื่นมากกว่าการชำระหนี้	65 (19.90)	90 (27.50)	172 (52.60)	327 (100.00)	1.67	ปานกลาง	0.79
3. การสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ยุ่งยาก ลำบาก	72 (22.00)	64 (19.60)	191 (58.40)	327 (100.00)	1.64	น้อย	0.82
4. ไม่มีพนักงานติดตามเยี่ยมเยียนระหว่างโครงการฯ	67 (20.50)	68 (20.80)	192 (58.70)	327 (100.00)	1.62	น้อย	0.81

ตารางที่ 4.5(ต่อ)

ด้านอุปสรรคของโครงการฯ	ความคิดเห็นของเกษตรกร			รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	(จำนวน)						
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
5. หน้าที่เข้าร่วมโครงการฯ	59	80	188	327	1.61	น้อย	0.78
ได้จำกัดน้อยเกินไป	(18.00)	(24.50)	(57.50)	(100.00)			
ค่าเฉลี่ยรวม					1.65	น้อย	0.81

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ: ค่าใน () คือ ค่าร้อยละ

จากการวิเคราะห์ผลการเข้าร่วมโครงการฯ ของเกษตรกรตัวอย่างในด้านความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการฯ การประชาสัมพันธ์โครงการฯ ด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ และด้านอุปสรรคของโครงการฯ พบว่าเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อด้านความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการฯ การประชาสัมพันธ์โครงการฯ และด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอุปสรรคของโครงการฯ เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่าโครงการฯ ได้ดำเนินการตามแนวทางมาอย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตามยังมีเกษตรกรบางส่วนที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรต่อ ด้านต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรมากยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

บทที่ 5

ประสิทธิผลของโครงการและทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการ พักชำระหนี้และลดภาระหนี้

การวิเคราะห์ประสิทธิผลของโครงการฯ จะทำให้ทราบว่าการดำเนินงานของโครงการฯ เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ ยังมีข้อผิดพลาดประการใด หรือเกษตรกรต้องการความช่วยเหลือในด้านใดอีกบ้าง ส่วนการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ จะทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงโครงการฯ ในแต่ละด้านให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรมากที่สุด ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

5.1 ประสิทธิผลของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

การวิเคราะห์ประสิทธิผลของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งประกอบไปด้วย

ส่วนแรกการวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถวัดเชิงปริมาณได้ โดยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายได้ ค่าใช้จ่าย หนี้ในระบบ หนี้นอกระบบ และเงินออม โดยการเก็บข้อมูลก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ แล้วนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน จึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ t-test (paired t-test)

ส่วนที่สองการวิเคราะห์เชิงสังคม เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวัดจากทัศนคติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ด้านผลต่อเศรษฐกิจชุมชน ด้านผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และด้านผลต่อสังคม ทำการวิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ค่าความถี่ ร้อยละ และไคแอสควร์

ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสองส่วนมีดังนี้

5.1.1 การวิเคราะห์เชิงเศรษฐกิจ

1) ด้านรายได้ของเกษตรกร

ค่าเฉลี่ยรายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเท่ากับ 218,005.38 บาท และค่าเฉลี่ยรายได้หลังเข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเท่ากับ 252,455.66 บาท ทำให้เห็นว่าค่าเฉลี่ยของรายได้ก่อนเข้าร่วม

โครงการฯ แตกต่างจากหลังเข้าร่วมโครงการฯ โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 34,450.28 บาท มีค่า p-value = 0.07 (ตารางที่ 5.1) แต่เนื่องจากการทดสอบแบบทางเดียว จึงต้องนำค่า p ไปหารสอง ทำให้ค่า p-value = 0.035 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ดังนั้น จึงปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 นั่นคือ รายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ น้อยกว่าหลังเข้าร่วมโครงการฯ (มีประสิทธิผล) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือ รายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการฯ เนื่องจากเกษตรกรได้นำเงินจากการพักชำระหนี้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพเพิ่ม ซึ่งเป็นการลงทุนในอาชีพเดิมจึงทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นแสดงให้เห็นว่าโครงการฯ ทำให้เกษตรกรมีโอกาสฟื้นฟูอาชีพได้มากขึ้น ซึ่งตรงกับวัฏจักรความยากจน (ภาพที่ 5.1) กล่าวคือการมีรายได้ที่แท้จริงต่ำหรือมีความยากจน ทำให้การออมมีน้อย และประชาชนไม่มีอำนาจซื้อมากเพียงพอที่จะทำให้หน่วยธุรกิจขยายการลงทุน การสะสมทุนจึงมีน้อย ทำให้มีกำลังการผลิตอยู่ในระดับต่ำ เมื่อผลิตสินค้าได้น้อย ประชาชนจึงมีรายได้น้อย และยากจนต่อไป เป็นวัฏจักรแบบนี้ไม่รู้จบ จนกว่าจะมีเงินทุนจากภายนอกเข้าไปช่วยเพิ่มกำลังการผลิต วัฏจักรแห่งความยากจนจึงจะหมดไป

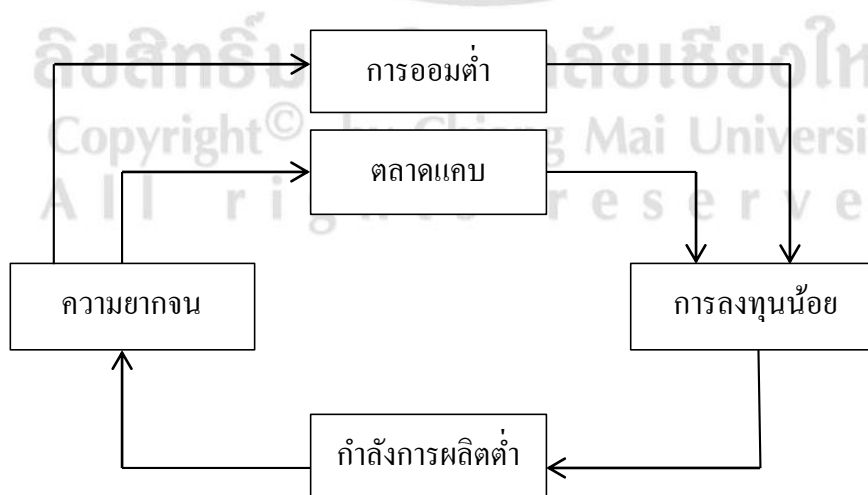
ตารางที่ 5.1 ค่าเฉลี่ยรายได้ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

รายได้ของเกษตรกรตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	p-value
ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	218,005.38	3.45	- 1.81	0.07**
หลังเข้าร่วมโครงการฯ	252,455.66	6.27		
ความแตกต่างก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ	34,450.28	2.28		

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ:**ระดับนัยสำคัญ 0.05

จำนวนเกษตรกรตัวอย่าง 327 ราย

ภาพที่ 5.1 ภาพวัฏจักรแห่งความยากจน

2) ด้านค่าใช้จ่ายของเกษตรกร

ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเท่ากับ 103,382.26 บาท และค่าใช้จ่ายหลังเข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 99,848.82 บาท ทำให้ค่าใช้จ่ายหลังเข้าร่วมโครงการฯ แตกต่างจากก่อนเข้าร่วมโครงการฯ โดยมีค่าเฉลี่ยลดลง 3,533.44 บาท มีค่า p-value = 0.00 (ตารางที่ 5.2) ซึ่งน้อยกว่า 0.01 ดังนั้น ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 นั่นคือ ค่าใช้จ่ายก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าหลังเข้าร่วมโครงการฯ (มีประสิทธิผล) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรลดลงหลังเข้าร่วมโครงการฯ และมีส่วนช่วยทำให้ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรลดลง เพราะเกษตรกรมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ทำให้เห็นค่าใช้จ่ายชัดเจนมากขึ้น และลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ทำให้ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรลดลง

ตารางที่ 5.2 ค่าเฉลี่ยค่าใช้จ่ายก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	p-value
ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	103,382.26	1.38	2.87	0.00***
หลังเข้าร่วมโครงการฯ	99,848.82	1.42		
ความแตกต่างก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ	3,533.44	0.04		

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ:***ระดับนัยสำคัญ 0.01

จำนวนเกษตรกรตัวอย่าง 327 ราย

3) ด้านหนี้ในระบบของเกษตรกร

ค่าเฉลี่ยหนี้ในระบบก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเท่ากับ 107,390.64 บาทและหนี้ในระบบหลังเข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 105,717.72 บาท ทำให้หนี้ในระบบหลังเข้าร่วมโครงการฯ แตกต่างจากก่อนเข้าร่วมโครงการฯ โดยมีค่าเฉลี่ยลดลง 1,672.92 บาท มีค่า p-value = 0.75 (ตารางที่ 5.3)เนื่องจากการทดสอบแบบทางเดียว จึงต้องนำค่า p มาหารสอง ทำให้ค่า p-value = 0.375 ซึ่งมากกว่า 0.05 ดังนั้น ยอมรับ H_0 ปฏิเสธ H_1 นั่นคือ หนี้ในระบบก่อนเข้าร่วมโครงการฯ น้อยกว่าหลังเข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ไม่มีประสิทธิผลในด้านหนี้ในระบบของเกษตรกร ไม่สามารถทำให้หนี้ในระบบของเกษตรกรลดลง เพราะโครงการฯ นี้เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ต้องส่งชำระหนี้เงินต้น เพราะเลือกเข้าร่วมโครงการฯ แบบพักชำระหนี้เงินต้น จึงทำให้หนี้ในระบบไม่ลดลงอย่างไรก็ตามค่าเฉลี่ยของหนี้ในระบบลดลง ถึงแม้จะเป็นจำนวนไม่มาก แต่หากเป็นเช่นนี้ในระยะยาวอาจส่งผลให้หนี้ในระบบลดลงตลอดจนทำให้โครงการฯ มีประสิทธิผลในอนาคต

ตารางที่ 5.3 ค่าเฉลี่ยหนี้ในระบบก่อนและหลังเข้าร่วม โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

หนี้ในระบบของเกษตรกรตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	p-value
ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	107,390.64	1.01	0.32	0.75
หลังเข้าร่วมโครงการฯ	105,717.72	1.39		
ความแตกต่างก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ	1,672.92	0.38		

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: จำนวนเกษตรกรตัวอย่าง 327 ราย

4) ด้านหนี้นอกระบบของเกษตรกร

หนี้นอกระบบของเกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6,125.38 บาท และหนี้นอกระบบหลังเข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 954.13 บาท ทำให้หนี้นอกระบบหลังเข้าร่วมโครงการฯ แตกต่างจากก่อนเข้าร่วมโครงการฯ โดยมีค่าเฉลี่ยลดลงเท่ากับ 5,171.25 บาท ค่า $p\text{-value} = 0.16$ (ตารางที่ 5.4) เนื่องจากเป็นการทดสอบแบบทางเดียว จึงต้องนำค่า p มาหารสอง ทำให้ค่า $p\text{-value} = 0.08$ ซึ่งน้อยกว่า 0.10 ดังนั้น ปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 นั่นคือ หนี้นอกระบบก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าหลังเข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 มีประสิทธิผลด้านหนี้นอกระบบของเกษตรกร ทำให้หนี้นอกระบบของเกษตรกรลดลงเพราะเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ นำเงินจากการพักชำระหนี้ไปลงทุนในอาชีพเพิ่มเพื่อสร้างรายได้ แล้วยำรายได้นั้นมาชำระหนี้เงินกู้นอกระบบ จึงทำให้หนี้นอกระบบของเกษตรกรลดลง ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่ต้องการลดภาระหนี้ให้กับเกษตรกร

ตารางที่ 5.4 ค่าเฉลี่ยหนี้นอกระบบก่อนและหลังเข้าร่วม โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

หนี้นอกระบบของเกษตรกรตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	p-value
ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ	6,125.38	67,830.99	1.40	0.16*
หลังเข้าร่วมโครงการฯ	954.13	7,978.56		
ความแตกต่างก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ	5,171.25	59,852.43		

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ: * ระดับนัยสำคัญ 0.10

จำนวนเกษตรกรตัวอย่าง 327 ราย

5) ด้านเงินออมของเกษตรกร

ค่าเฉลี่ยเงินออมก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเท่ากับ 22,338.84 บาทและค่าเฉลี่ยเงิน

ออมหลังเข้าร่วม โครงการฯ มีค่าเท่ากับ 34,679.20 บาท ทำให้เงินออมหลังเข้าร่วม โครงการฯ แตกต่าง จากก่อนเข้าร่วม โครงการฯ โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 12,340.36 มีค่า p-value = 0.00 (ตารางที่ 5.5) ซึ่งน้อยกว่า 0.01 ดังนั้น ปฏิเสธ H_0 และยอมรับ H_1 นั่นคือ เงินออมก่อนเข้าร่วม โครงการฯ น้อยกว่า หลังเข้าร่วม โครงการฯ (มีประสิทธิผล) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ เงินออมของเกษตรกรเพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วม โครงการฯ แสดงให้เห็นว่าโครงการพักชำระหนี้และลด ภาระหนี้ปี 2555 มีประสิทธิผลในด้านเงินออมของเกษตรกร เพราะเกษตรกรนำเงินจากการพักชำระ หนี้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจึงทำให้เกษตรกรมีเงินออมเพิ่มมา กขึ้นตามไปด้วย ดังวัฏจักรแห่งความยากจนที่กล่าวไปแล้วข้างต้น

ตารางที่ 5.5 ค่าเฉลี่ยเงินออมก่อนและหลังเข้าร่วม โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

เงินออมของเกษตรกรตัวอย่าง	ค่าเฉลี่ย	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	p-value
ก่อนเข้าร่วม โครงการ	22,338.84	1.66	-3.44	0.00***
หลังเข้าร่วม โครงการ	34,679.20	2.24		
ความแตกต่างก่อนและหลังเข้าร่วม โครงการฯ	12,340.36	0.58		

ที่มา: จากการคำนวณ

หมายเหตุ:***ระดับนัยสำคัญ 0.01

จำนวนเกษตรกรตัวอย่าง 327 ราย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความมีประสิทธิภาพของ โครงการฯ โดยวัดจากความแตกต่างรายได้ ค่าใช้จ่าย หนี้ในระบบ หนี้นอกระบบและเงินออมของเกษตรกร พบว่ามีความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ก่อนและหลังเข้าร่วม โครงการฯ ในด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย ด้านหนี้ในระบบ และด้านเงินออม ของเกษตรกรส่วนด้านหนี้ในระบบไม่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังเข้าร่วม โครงการฯ (ตารางที่ 5.6)

จากการศึกษาด้านรายได้พบว่ามีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังเข้าร่วม โครงการฯ แสดงให้เห็นว่าโครงการฯ มีส่วนช่วยส่งเสริมให้รายได้ของเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเกษตรกร นำเงินจากการพักชำระหนี้ไปลงทุนในอาชีพ ทำให้มีโอกาสในการฟื้นฟูอาชีพ ส่วนด้านค่าใช้จ่าย พบว่าค่าใช้จ่ายของเกษตรกรลดลงหลังเข้าร่วม โครงการฯ แสดงให้เห็นว่าโครงการฯ มีส่วนช่วยให้ ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรลดลง เพราะเกษตรกรมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ทำให้เห็นค่าใช้จ่ายได้ชัดเจน และตัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออกไป ทำให้ค่าใช้จ่ายลดลง ในด้านหนี้ในระบบพบว่ามีความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังเข้าร่วม โครงการฯ โดยมีค่าเฉลี่ยลดลงแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรได้นำเงิน จากการพักชำระหนี้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้เพิ่มมากขึ้น แล้วยังรายได้นั้น ไปชำระหนี้ในระบบ ทำให้หนี้ในระบบของเกษตรกรลดลง และในด้านเงินออมของเกษตรกร

พบว่าเงินออมของเกษตรกรเพิ่มขึ้นหลังเข้าร่วมโครงการฯ แสดงให้เห็นว่าโครงการฯ ช่วยส่งเสริมให้เงินออมของเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น โดยเงินออมนี้มาจากการพักชำระหนี้เงินต้นหรือมาจากรายได้ที่เพิ่มมากขึ้นของเกษตรกร

จากผลการศึกษาที่ได้พบว่ารายได้และเงินออมของเกษตรกรเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายและหนี้ในระบบลดลง แต่หนี้ในระบบไม่ลดลง แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรนำเงินจากการพักชำระหนี้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น แล้วนำเงินที่เพิ่มขึ้นไปชำระหนี้ในระบบ ทำให้หนี้ในระบบลดลง และยังมีการจัดทำบัญชีครัวเรือน ทำให้เกษตรกรเห็นค่าใช้จ่ายชัดเจนมากขึ้น แล้วจึงลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ส่วนเงินที่เหลือจึงนำมาออมทำให้เงินออมของเกษตรกรเพิ่มขึ้น แต่หนี้ในระบบไม่ลดลง เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่เข้าร่วมโครงการฯ แบบพักชำระเงินต้น ทำให้เกษตรกรไม่ส่งชำระเงินต้น จึงทำให้หนี้ในระบบไม่ลดลง

ตารางที่ 5.6 สรุปประสิทธิผลของ โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

ประสิทธิผลของโครงการฯ	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
รายได้	✓	
ค่าใช้จ่าย	✓	
ภาระหนี้ในระบบ		✓
ภาระหนี้นอกระบบ	✓	
เงินออม	✓	

5.1.2 การวิเคราะห์เชิงสังคม

การวิเคราะห์ประสิทธิผลเชิงสังคม ตัวแปรที่เกี่ยวข้องเป็นตัวแปรเชิงคุณภาพไม่สามารถวัดเป็นเชิงปริมาณได้ ดังนั้น จึงมีการใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และสถิติไคสแควร์ โดยใช้มาตรวัด (likert scale) จำนวน 3 ระดับ ด้วยคำถามที่มี 3 ตัวเลือกคือน้อย ปานกลาง และมาก มีเกณฑ์การให้คะแนน 1-3 คะแนนตามลำดับ โดยการกำหนดช่วงของค่าเฉลี่ย (rating scale) เพื่อทำการวิเคราะห์ผลแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย 1.00-1.67 คือน้อย 1.67-2.32 คือ ปานกลาง และ 2.33-3.00 คือ มาก ผลการศึกษาคือดังนี้

1) ด้านผลต่อเศรษฐกิจชุมชน

โดยภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นว่าโครงการฯ ส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.58) โดยสามารถเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ช่วยลดการพึ่งพาเงินกู้ในระบบ คิดเป็นร้อยละ 75.50 (ค่าเฉลี่ย 2.74) กระตุ้นให้ชุมชนมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ

53.80 (ค่าเฉลี่ย 2.51) และทำให้การจับจ่ายใช้สอยเงินในชุมชนดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 50.20 (ค่าเฉลี่ย 2.49) (ตารางที่ 5.7)

เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ในด้านการมีผลต่อเศรษฐกิจชุมชนในการช่วยลดการพึ่งพาเงินกู้ในระบบ เนื่องจากการพักชำระหนี้ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ต้องส่งชำระหนี้เงินต้น และยังสามารถกู้เงินเพิ่มเติมได้ ทำให้เกษตรกรไม่ต้องพึ่งพาเงินกู้ในระบบอีกทั้งเกษตรกรยังเห็นว่าโครงการฯ มีผลต่อเศรษฐกิจชุมชนในการกระตุ้นให้ชุมชนมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยการนำเงินจากการพักชำระหนี้ไปลงทุนในกลุ่มเกษตรกร เช่น การรวมกลุ่มกันเพื่อผลิตและจำหน่ายข้าวไรซ์เบอร์รี่และข้าวออร์แกนิก เป็นต้น และเกษตรกรยังมีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ในด้านการมีผลต่อเศรษฐกิจชุมชนในการจับจ่ายใช้สอยในชุมชนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการได้รับการพักชำระหนี้ทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น และนำรายได้ที่เพิ่มขึ้นมาใช้จ่ายหนี้ในชุมชนได้มากขึ้น

ตารางที่ 5.7 ด้านผลต่อเศรษฐกิจชุมชน

ผลต่อเศรษฐกิจชุมชน	ความคิดเห็นของเกษตรกร (จำนวน)			รวม	ค่าเฉลี่ย ระดับ ความ สำคัญ	แปล ผล	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
	1. ช่วยลดการพึ่งพาเงินกู้ นอกระบบ	247 (75.50)	75 (22.90)				
2. กระตุ้นให้ชุมชนมีการดำเนิน กิจกรรมทางเศรษฐกิจ	176 (53.80)	143 (43.70)	8 (2.50)	327 (100.00)	2.51	มาก	0.55
3. ทำให้การจับจ่ายใช้สอยเงิน ในชุมชนดีขึ้น	164 (50.20)	160 (48.90)	3 (0.90)	327 (100.00)	2.49	มาก	0.52
ค่าเฉลี่ยรวม					2.58	มาก	0.51

ที่มา: จากการสำรวจ และคำนวณ

หมายเหตุ: ค่าใน () คือ ค่าร้อยละ

2) ด้านผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศพบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 2.49) โดยสามารถเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (หนี้เสีย) ลดลง คิดเป็นร้อยละ 78.60 (ค่าเฉลี่ย 2.77) ทำให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น และทำให้เกษตรกรมีความสามารถในการจ่ายภาษีมากขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ใน

ระดับปานกลาง แต่เมื่อแปลผลจากค่าเฉลี่ยยังคงอยู่ในระดับมาก โดยคิดเป็นร้อยละ 60.90 (ค่าเฉลี่ย 2.36) และ ร้อยละ 59.60 (ค่าเฉลี่ย 2.34) ตามลำดับ (ตารางที่ 5.8)

เกษตรกรมีความคิดเห็นว่าโครงการฯ ทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (หนี้เสีย) ลดลง เนื่องจากเกษตรกรได้รับการพักชำระหนี้เงินต้นและยังสามารถกู้เงินเพิ่มเติมได้อีกหลังจากเข้าร่วมโครงการฯ เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ว่าส่งผลทำให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น เพราะการพักชำระหนี้ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากบุคคลส่งผลไปยังชุมชน และส่งผลไปยังภาพรวมของประเทศในที่สุด นอกจากนี้เกษตรกรยังมีความสามารถในการจ่ายภาษีมากขึ้น ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะจ่ายเพียงภาษีท้องถิ่นที่ไม่ได้จ่ายภาษีเงินได้ แต่เมื่อเข้าร่วมโครงการฯ นี้ทำให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการจ่ายภาษีเงินได้ ทราบว่าต้องจ่ายภาษีเพื่อนำไปพัฒนาประเทศ ดังนั้น การพักชำระหนี้ทำให้เกษตรกรมีความสามารถในการจ่ายภาษีเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 5.8 ด้านผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ	ความคิดเห็นของเกษตรกร (จำนวน)			รวม	ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ	แปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
1. หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (หนี้เสีย) ลดลง	257 (78.60)	66 (20.20)	4 (1.20)	327 (100.00)	2.77	มาก	0.45
2. รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น	123 (37.60)	199 (60.90)	5 (1.50)	327 (100.00)	2.36	มาก	0.51
3. เกษตรกรมีความสามารถในการจ่ายภาษีมากขึ้น	122 (37.30)	195 (59.60)	10 (3.10)	327 (100.00)	2.34	มาก	0.54
ค่าเฉลี่ยรวม					2.49	มาก	0.50

ที่มา: จากการสำรวจ และคำนวณ

หมายเหตุ: ค่าใน () คือ ค่าร้อยละ

3) ด้านผลต่อสังคม

การศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกร ในด้านผลต่อสังคม พบว่าโดยภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 2.78) เรียงตามลำดับได้ดังนี้ โครงการพักชำระหนี้เป็นโครงการที่มีประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 84.10 (ค่าเฉลี่ย 2.83) โครงการฯ ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม คิดเป็นร้อยละ 82.00 (ค่าเฉลี่ย 2.81) โครงการฯ ช่วยลดปัญหาการว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 75.50 (ค่าเฉลี่ย 2.74) และโครงการฯ ช่วยให้เศรษฐกิจการครองชีพของชุมชนดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 74.00 (ค่าเฉลี่ย 2.73) (ตารางที่ 5.9)

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อโครงการพักชำระหนี้ว่าเป็นโครงการที่มีประโยชน์ ทั้งยังช่วยลดภาระค่าใช้จ่าย สร้างรายได้ และส่งผลดีต่อชุมชนในการช่วยลดปัญหาอาชญากรรม เพราะเมื่อเกษตรกรมีรายได้ทำให้ไม่ต้องยืมเงินผู้อื่นหรือกู้เงินนอกระบบ ทำให้ไม่เกิดการทวงหนี้ และไม่เกิดอาชญากรรมในสังคม อีกทั้งยังช่วยลดปัญหาการว่างงาน เพราะมีเงินลงทุนในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น และยังช่วยให้เศรษฐกิจการครองชีพของชุมชนดีขึ้นตามลำดับ

ตารางที่ 5.9 ด้านผลต่อสังคม

ผลต่อสังคม	ความคิดเห็นของเกษตรกร (จำนวน)			รวม	ค่าเฉลี่ย ระดับ ความ สำคัญ	แปล ผล	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	มาก	ปาน กลาง	น้อย				
1. โครงการพักชำระหนี้เป็น โครงการที่มีประโยชน์	275 (84.10)	47 (14.40)	5 (1.50)	327 (100.00)	2.83	มาก	0.42
2. โครงการฯ ช่วยลดปัญหา อาชญากรรม	268 (82.00)	56 (17.10)	3 (0.90)	327 (100.00)	2.81	มาก	0.42
3. โครงการฯ ช่วยลดปัญหาการ ว่างงาน	247 (75.50)	76 (23.20)	4 (1.30)	327 (100.00)	2.74	มาก	0.47
4. โครงการฯ ช่วยให้เศรษฐกิจ การครองชีพของชุมชนดีขึ้น	242 (74.00)	83 (25.40)	2 (0.60)	327 (100.00)	2.73	มาก	0.46
ค่าเฉลี่ยรวม					2.78	มาก	0.44

ที่มา: จากการสำรวจ และคำนวณ

หมายเหตุ: ค่าใน () คือ ค่าร้อยละ

จากการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโครงการฯ เจริญสังคม พบว่ามีประสิทธิผลทั้งด้านผลต่อเศรษฐกิจชุมชน ผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และผลต่อสังคม โดยในด้านผลต่อเศรษฐกิจชุมชนทำให้การจับจ่ายใช้สอยเงินในชุมชนดีขึ้น กระตุ้นให้ชุมชนมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้น และช่วยลดการพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ ด้านผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (หนี้เสีย) ลดลง รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น และทำให้เกษตรกรมีความสามารถในการจ่ายภาษีได้มากขึ้น ส่วนด้านผลต่อสังคมโครงการฯ มีประโยชน์ ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม ช่วยลดปัญหาการว่างงาน และช่วยให้เศรษฐกิจการครองชีพของชุมชนดีขึ้น จะเห็นได้ว่าจากการสอบถามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เกี่ยวกับประสิทธิผลเชิงสังคม เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าโครงการฯ ทำให้สังคมดีขึ้น

5.2 ทักษะของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

ผลการศึกษาทักษะของเกษตรกรตัวอย่างที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถแบ่งออกเป็นด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ และวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ผลการศึกษาที่ได้เป็นดังนี้

5.2.1 ด้านลักษณะการบริการของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

สำหรับทักษะของเกษตรกรที่มีต่อลักษณะการบริการของโครงการฯพบว่าโดยภาพรวมเกษตรกร ตัวอย่างเห็นด้วยกับการบริการของโครงการฯ (ค่าเฉลี่ยรวม 2.81) โดยสามารถเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ความเท่าเทียมในการให้โอกาสเข้าร่วมโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 91.40 (ค่าเฉลี่ย 2.91) ความต่อเนื่องของโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 82.90 (ค่าเฉลี่ย 2.83) ความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการ คิดเป็นร้อยละ 78.60 (ค่าเฉลี่ย 2.78) และการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 75.20 (ค่าเฉลี่ย 2.73) (ตารางที่ 5.10)

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยในเรื่องของความเท่าเทียมกันในการให้โอกาสเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญ นั่นคือ การทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ รู้สึกเท่าเทียมกัน ได้รับความเสมอภาคกัน ได้รับบริการที่เหมือนกัน เพราะการได้รับการบริการที่เท่าเทียมกันจะทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ รู้สึกว่า ธ.ก.ส. ไม่ได้แบ่งแยกชนชั้นของลูกค้า ให้บริการที่ดีเท่าเทียมกันกับลูกค้าทุกคน รองลงมาคือความต่อเนื่องของโครงการฯ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ทราบว่าโครงการฯ นี้มีระยะเวลา 3 ปี เป็นระยะเวลาที่มีความต่อเนื่อง เพียงพอที่จะสร้างรายได้เพื่อนำมาชำระหนี้ และสามารถนำรายได้มาจุนเจือครอบครัวได้ในด้านความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการเป็นสิ่งที่เกษตรกรได้รับ และช่วยให้เกษตรกรประหยัดเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ และสุดท้ายการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหา เนื่องจากเกษตรกรบางรายไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ดังนั้น การให้ความช่วยเหลือและตอบข้อสงสัยต่างๆ ก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีการให้บริการ ซึ่งเกษตรกรเห็นด้วยต่อการให้บริการนี้ด้วยเช่นกัน

ตารางที่ 5.10 ด้านลักษณะการบริการของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

ลักษณะการบริการของโครงการฯ	ความคิดเห็นของเกษตรกร (จำนวน)			รวม	ค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญ	ส่วนแปลผล	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	เห็นด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็นด้วย				
1. ความเท่าเทียมในการให้โอกาสเข้าร่วมโครงการฯ	299	28	0	327	2.91	เห็นด้วย	0.28
	(91.40)	(8.60)	(0.00)	(100.00)			

ตารางที่ 5.10 (ต่อ)

ลักษณะการบริการของ โครงการฯ	ความคิดเห็นของเกษตรกร (จำนวน)			รวม	ค่าเฉลี่ย ระดับ ความ สำคัญ	แปลผล	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย				
	2. ความต่อเนื่องของโครงการฯ	271 (82.90)	55 (16.80)				
3. ความสะดวกสบาย รวดเร็ว ในการบริการ	257 (78.60)	69 (21.10)	1 (0.30)	327 (100.00)	2.78	เห็นด้วย	0.42
4. การได้รับความช่วยเหลือ หรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหา	246 (75.20)	75 (22.90)	6 (1.80)	327 (100.00)	2.73	เห็นด้วย	0.48
ค่าเฉลี่ยรวม					2.81	เห็นด้วย	0.39

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ
หมายเหตุ: ค่าใน () คือ ค่าร้อยละ

5.2.2 ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

โดยภาพรวมเกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยกับด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ (ค่าเฉลี่ยรวม 2.74) โดยสามารถเรียงตามลำดับได้ดังนี้ มีวัตถุประสงค์ให้เกษตรกรชำระหนี้ได้ คิดเป็นร้อยละ 78.90 (ค่าเฉลี่ย 2.78) มีวัตถุประสงค์ให้เกษตรกรพัฒนาอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 80.10 (ค่าเฉลี่ย 2.76) ต้องการแก้ไขปัญหานี้ นอกกระบบ คิดเป็นร้อยละ 74 (ค่าเฉลี่ย 2.71) ต้องการให้ปรับปรุงประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 75.20 (ค่าเฉลี่ย 2.70) (ตารางที่ 5.11)

จากผลการศึกษาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่ต้องการให้เกษตรกรชำระหนี้ได้มากที่สุด ซึ่งถือเป็นวัตถุประสงค์หลักในการจัดทำโครงการฯ นี้ นั่นคือ เพื่อลดภาระหนี้และสร้างแรงจูงใจให้ลูกค้ำรักษาวินัยทางการเงิน โดยมีการชำระหนี้ได้ตามที่กำหนดไว้ และเกษตรกรยังเห็นด้วยที่โครงการฯ มีวัตถุประสงค์ให้เกษตรกรพัฒนาอาชีพ เพราะการเข้าร่วมโครงการฯ ทำให้เกษตรกรมีเงินในการลงทุนในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกษตรกรนำเงินจำนวนนี้ไปพัฒนาอาชีพได้ และทำให้เกษตรกรสร้างรายได้ให้กับตนเองได้มากขึ้นเกษตรกรยังมีทัศนคติเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่ต้องการแก้ไขปัญหานี้ นอกกระบบ อยากให้เกษตรกรเปลี่ยนจากการพึ่งพาเงินกู้้นอกระบบมาเป็นการกู้ในระบบแทน อีกทั้งเกษตรกรยังเห็นด้วยที่โครงการฯ ต้องการให้ปรับปรุงประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ เพราะที่ผ่านมาเกษตรกรมีเงินไม่เพียงพอที่จะใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ แต่เมื่อมีโครงการฯ นี้ ทำให้เกษตรกรมีเงินลงทุนในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 5.11 ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการฯ	ความคิดเห็นของเกษตรกร			รวม	ค่าเฉลี่ย ระดับ ความ สำคัญ	แปลผล	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน
	(จำนวน)						
	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย				
1. มีวัตถุประสงค์ให้เกษตรกร ชำระหนี้ได้	258 (78.90)	65 (19.90)	4 (1.20)	327 (100.00)	2.78	เห็นด้วย	0.45
2. มีวัตถุประสงค์ให้เกษตรกร พัฒนาอาชีพ	262 (80.10)	52 (15.90)	13 (4.00)	327 (100.00)	2.76	เห็นด้วย	0.51
3. ต้องการแก้ไขปัญหา หนี้ในระบบ	242 (74.00)	74 (22.60)	11 (3.40)	327 (100.00)	2.71	เห็นด้วย	0.53
4. ต้องการให้ปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการประกอบอาชีพ	246 (75.20)	65 (19.90)	16 (4.90)	327 (100.00)	2.70	เห็นด้วย	0.55
ค่าเฉลี่ยรวม					2.74	เห็นด้วย	0.51

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ
หมายเหตุ: ค่าใน () คือ ค่าร้อยละ

จากการศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ พบว่าเกษตรกรมีทัศนคติเห็น
ด้วยกับด้านการบริการของโครงการฯ ทั้งความเท่าเทียมกันในการเข้าร่วมโครงการฯ ความต่อเนื่อง
ของโครงการฯ ความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการ และการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบ
คำถามเมื่อมีปัญหา นอกจากนี้เกษตรกรยังมีทัศนคติเห็นด้วยกับด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ทั้ง
การให้เกษตรกรชำระหนี้ได้ ให้เกษตรกรพัฒนาอาชีพ ต้องการแก้ไขปัญหานี้ในระบบ และ
ต้องการให้ปรับปรุงประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

5.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

นอกจากการศึกษาประสิทธิผลของโครงการฯ และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อโครงการฯ
แล้ว การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพื่อให้ทราบถึง
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมีผลต่อทัศนคติในแต่ละด้าน โดยใช้สถิติไคสแควร์และ Cramer's V
ในการวิเคราะห์ข้อมูลแต่เนื่องจากข้อมูลมีจำนวนมาก ดังนั้น จึงเลือกใช้สถิติไคสแควร์ระหว่าง
ลักษณะทั่วไปกับทัศนคติของเกษตรกรเพียงส่วนที่สำคัญเท่านั้น รวมทั้งมีการ grouping ข้อมูล
บางส่วน เพราะข้อมูลบางอย่างอาจไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อให้สามารถ
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ โดยผลการศึกษาที่ได้มีดังนี้

5.3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร

ผลการศึกษาครั้งนี้ ค่าไคสแควร์ในด้านความเท่าเทียมกันของกลุ่มเกษตรกรไม่สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนั้น จึงเลือกเฉพาะทัศนคติในด้านความต่อเนื่องของโครงการฯ ความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ และการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือมีข้อสงสัย ผลการศึกษาที่ได้มีดังนี้

จากการศึกษาพบว่าอายุของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านความต่อเนื่องของโครงการฯ และด้านความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Cramer's V จากความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติด้านการบริการของโครงการฯ มีค่าเท่ากับ 0.15 (น้อย) และ 0.17 (น้อย) ตามลำดับ (ตารางที่ 5.12)

ตารางที่ 5.12 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร

ด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ	ค่าไคสแควร์	ความน่าจะเป็น	Cramer's V
- ความต่อเนื่องของโครงการฯ	7.68	0.05**	0.15
- ความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ	9.50	0.02**	0.17
- การได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย	5.55	0.14	-

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ: ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปจำแนกตามอายุของเกษตรกรด้วยกับทัศนคติด้านความต่อเนื่องของโครงการฯ จากการคำนวณพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.053 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 7.68 แสดงให้เห็นว่าอายุและทัศนคติด้านความต่อเนื่องของโครงการฯ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.15 ซึ่งถือมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย กล่าวคือถ้าเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านความต่อเนื่องของโครงการฯ เพราะเกษตรกรในช่วงอายุนี้เป็นกลุ่มวัยค่อนข้างสูงอายุ ดังนั้น จึงต้องการความต่อเนื่องในการดำเนินโครงการฯ เพราะไม่ต้องการเข้ามาติดต่อ ธ.ก.ส. หลายครั้ง ด้วยอายุที่มากจึงทำให้การเดินทางมาติดต่อลำบาก นอกจากเกษตรกรกลุ่มนี้ต้องการความต่อเนื่องแล้ว ยังต้องการความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ โดยพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.023 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 9.50 นั้นแสดงว่าอายุของเกษตรกรและทัศนคติด้านความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ มี

ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.17 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยกล่าวคือถ้าเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ เพราะเกษตรกรในช่วงอายุนี้เป็นกลุ่มวัยก่อนข้างสูงอายุ ดังนั้น จึงต้องการความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการ เนื่องจากเกษตรกรมีอายุมากแล้วจึงต้องการการอำนวยความสะดวกสบายจาก ช.ก.ส. หรือพนักงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการรับบริการ (ตารางที่ 5.13)

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านการบริการของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร สรุปได้ว่าเกษตรกรที่มีอายุมากกว่า 40 ปี จะมีทัศนคติเห็นด้วยในด้านการบริการของโครงการฯ มากกว่าเกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี ดังนั้น พนักงานควรสำรวจความเห็นของเกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี ถึงข้อบกพร่อง และปรับปรุงกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานในการให้บริการของโครงการฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรต่อไป

ตารางที่ 5.13 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร

ด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ		อายุของเกษตรกร				ค่าสถิติ		
		น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี			
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
- ความต่อเนื่องของโครงการฯ	กลุ่มที่ให้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	0 (0.00)	9 (18.75)	30 (62.50)	9 (18.75)	$\chi^2 = 7.68$ $\phi = 0.05^{**}$		
	กลุ่มที่ให้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย	23 (8.24)	69 (24.73)	124 (44.44)	63 (22.59)			
	- ความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ	กลุ่มที่ให้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	0 (0.00)	12 (17.91)	36 (53.73)		19 (10.45)	$\chi^2 = 9.50$ $\phi = 0.02^{**}$
		กลุ่มที่ให้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย	23 (8.85)	66 (25.38)	118 (45.38)		53 (20.39)	

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ : ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

5.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระดับการศึกษา

สำหรับค่าไคสแควร์ในด้านความเท่าเทียมกันของกลุ่มเกษตรกรไม่สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนั้น จึงเลือกเฉพาะทัศนคติในด้านความต่อเนื่องของโครงการฯ ความสะดวกสบาย รวดเร็วใน

การบริการของโครงการฯ และการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือมีข้อสงสัย ผลการศึกษาที่ได้มีดังนี้

ระดับการศึกษาของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านความต่อเนื่องของโครงการฯ ด้านความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ และการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Cramer's V จากความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติด้านการบริการของโครงการฯ มีค่าเท่ากับ 0.35 (ปานกลาง) 0.38 (ปานกลาง) และ 0.31 (ปานกลาง) ตามลำดับ (ตารางที่ 5.14)

ตารางที่ 5.14 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระดับการศึกษาของเกษตรกร

ด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ	ค่าไคสแควร์	ความน่าจะเป็น	Cramer's V
- ความต่อเนื่องของโครงการฯ	39.89	0.00***	0.35
- ความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ	47.63	0.00***	0.38
- การได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย	30.39	0.00***	0.31

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ:*** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปจำแนกตามอายุของเกษตรกรตัวอย่างกับทัศนคติด้านความต่อเนื่องของโครงการฯ จากการคำนวณพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.000 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 39.89 แสดงให้เห็นว่าอายุและทัศนคติด้านความต่อเนื่องของโครงการฯ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.35 ซึ่งถือมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือถ้าเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านความต่อเนื่องของโครงการฯ เพราะเป็นเกษตรกรมีการศึกษาน้อย ดังนั้น จึงต้องการความต่อเนื่องในการดำเนินโครงการฯ เพราะไม่ต้องการทำความเข้าใจกับโครงการฯ หลายครั้ง ด้วยการศึกษาที่น้อยจึงเข้าใจอะไรยากกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาที่สูงกว่า

นอกจากเกษตรกรกลุ่มนี้ต้องการความต่อเนื่องแล้ว ยังต้องการความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ โดยพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.000 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 47.63 นั้นแสดงว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรและทัศนคติด้านความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.01 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.38 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือถ้าเกษตรกรมีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านความ สะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ เพราะเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับนี้เป็นกลุ่มที่มีความรู้ น้อย ดังนั้น จึงต้องการความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการ โดยต้องการการอำนวยความสะดวก จาก ธ.ก.ส. หรือพนักงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการรับบริการ

นอกจากนี้เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษายังต้องการความช่วยเหลือหรือ การตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย โดยพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.000 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 30.39 นั้นแสดงว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรและทัศนคติด้านความ สะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.31 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือถ้าเกษตรกรมีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านการ ได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยเพราะเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับนี้เป็นกลุ่มที่มีความรู้ น้อย ดังนั้น จึงเข้าใจอะไรยากกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาที่สูงกว่า และต้องการความช่วยเหลือมากกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาอื่น (ตารางที่ 5.15)

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระดับ การศึกษาของเกษตรกร สรุปได้ว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จะมีทัศนคติเห็นด้วยด้าน การบริการของโครงการฯ มากกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา ปวช. หรือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. หรืออนุปริญญา และปริญญาตรี ดังนั้น พนักงานควรออกสำรวจความ คิดเห็นของเกษตรกรที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา ถึงข้อบกพร่องและปรับปรุงแผนการ บริการของโครงการฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรต่อไป

ตารางที่ 5.15 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระดับ การศึกษาของเกษตรกร

ด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ	ระดับการศึกษาของเกษตรกร				ค่าสถิติ	
	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ปวช.หรือ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	ปริญญา ตรี		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
- ความสะดวกสบาย รวดเร็ว ในการบริการของโครงการฯ	กลุ่มที่ให้คะแนน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	8 (11.94)	15 (22.39)	32 (47.76)	12 (17.91)	$\chi^2 = 47.63$ $\varphi = 0.00***$
	กลุ่มที่ให้คะแนน สูงกว่าค่าเฉลี่ย	102 (39.23)	49 (18.85)	33 (12.69)	76 (29.23)	

ตารางที่ 5.15 (ต่อ)

ด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ		ระดับการศึกษาของเกษตรกร				ค่าสถิติ
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ปวช.หรือ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	ปริญญา ตรี	
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
- การได้รับความช่วยเหลือ หรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหา หรือข้อสงสัย	กลุ่มที่ให้คะแนน	12	21	30	18	$\chi^2 = 30.39$ $\varphi = 0.00***$
	ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	(14.81)	(25.93)	(37.04)	(22.22)	
	กลุ่มที่ให้คะแนน	98	43	35	70	
	สูงกว่าค่าเฉลี่ย	(39.84)	(17.48)	(14.23)	(28.45)	
- ความต่อเนื่องของโครงการฯ	กลุ่มที่ให้คะแนน	5	6	25	12	$\chi^2 = 39.89$ $\varphi = 0.00***$
	ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	(10.42)	(12.50)	(52.08)	(25.00)	
	กลุ่มที่ให้คะแนน	105	58	40	76	
	สูงกว่าค่าเฉลี่ย	(37.64)	(20.79)	(14.34)	(72.77)	

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ : ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

5.3.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร

ผลการศึกษาครั้งนี้ ค่าไคสแควร์ในด้านความเท่าเทียมกันของกลุ่มเกษตรกรไม่สามารถวิเคราะห์ได้ ดังนั้น จึงเลือกเฉพาะทัศนคติในด้านความต่อเนื่องของโครงการฯ ความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ และการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือมีข้อสงสัย

จากการศึกษาพบว่าระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการและการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.10 เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Cramer's V จากความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติด้านการบริการของโครงการฯ มีค่าเท่ากับ 0.10 (น้อย) และ 0.09 (น้อย) ตามลำดับ (ตารางที่ 5.16)

ตารางที่ 5.16 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร

ด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ	ค่าไคสแควร์	ความน่าจะเป็น	Cramer's V
- ความต่อเนื่องของโครงการฯ	1.67	0.20	-
- ความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ	3.27	0.07*	0.10
- การได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย	2.87	0.09*	0.09

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ: * ระดับนัยสำคัญที่ 0.10

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของเกษตรกรจำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้ากับทัศนคติด้านความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เท่ากับ 0.071 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 3.27 นั้นแสดงว่าระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกรและทัศนคติด้านความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.10 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย กล่าวคือ ถ้าเกษตรกรมีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ เพราะเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยแสดงว่าเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ จึงต้องการความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการ โดยต้องการการอำนวยความสะดวกสบายจาก ช.ก.ส. หรือพนักงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการรับบริการ

นอกจากนี้เกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปียังต้องการความช่วยเหลือหรือการตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยโดยพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เท่ากับ 0.090 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 2.87 นั้นแสดงว่าระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกรและทัศนคติด้านการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.09 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยกล่าวคือถ้าเกษตรกรมีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย เพราะเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ และยังไม่เข้าใจระบบการให้บริการของ ช.ก.ส. ดังนั้น จึงต้องการความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยมากกว่าเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้ามากกว่า (ตารางที่ 5.17)

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร สรุปได้ว่าเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จะมีทัศนคติเห็นด้วยมากกว่าเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้ามากกว่า 20 ปี ดังนั้น พนักงานควรสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้ามากกว่า 20 ปี ถึงข้อบกพร่องในการดำเนินงานของโครงการฯ ที่ผ่านมา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร

ตารางที่ 5.17 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร

ด้านลักษณะการบริการของโครงการฯ		ระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร		ค่าสถิติ
		น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	มากกว่า 20 ปี	
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
- ความสะดวกสบาย รวดเร็ว ในการบริการของโครงการฯ	กลุ่มที่ให้คะแนน	62	5	$\chi^2 = 3.27$ $\varphi = 0.07^*$
	ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	(92.54)	(7.46)	
	กลุ่มที่ให้คะแนน	218	42	
	สูงกว่าค่าเฉลี่ย	(83.85)	(16.15)	
- การได้รับความช่วยเหลือ หรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหา หรือข้อสงสัย	กลุ่มที่ให้คะแนน	74	7	$\chi^2 = 2.87$ $\varphi = 0.09^*$
	ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	(91.36)	(8.64)	
	กลุ่มที่ให้คะแนน	206	40	
	สูงกว่าค่าเฉลี่ย	(83.74)	(16.26)	

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ
หมายเหตุ: * ระดับนัยสำคัญที่ 0.10

5.3.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามเพศของเกษตรกร

การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ในด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพด้านเกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ ด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบและด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต

สำหรับการพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ พบว่าเพศของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Cramer's V จากความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตมีค่าเท่ากับ 0.13 (น้อย) (ตารางที่ 5.18)

ตารางที่ 5.18 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามเพศของเกษตรกร

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ	ค่าไคสแควร์	ความน่าจะเป็น	Cramer's V
- เกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ	0.01	0.94	-
- เกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ	0.76	0.38	-
- การแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ	0.34	0.56	-
- การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	5.49	0.02**	0.13

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ
หมายเหตุ:** ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของเกษตรกรจำแนกตามเพศกับทัศนคติด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตมีความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.019 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 5.49 นั้นแสดงว่าเพศของเกษตรกรและทัศนคติด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.13 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยกล่าวคือหากเกษตรกรเป็นเพศชายส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต เพราะเกษตรกรเพศชายเห็นว่าโครงการฯ มีวัตถุประสงค์ให้เกษตรกรปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มากขึ้นมากกว่าเพศหญิง(ตารางที่ 5.19)

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตจำแนกตามเพศของเกษตรกร สรุปได้ว่าเกษตรกรที่เป็นเพศชาย จะมีทัศนคติเห็นด้วยด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตมากกว่าเพศหญิง ดังนั้น ควรสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรเพศหญิง ว่าต้องการให้โครงการฯ ช่วยเหลือในด้านการผลิตด้านใด เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรเพศหญิง

ตารางที่ 5.19 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตจำแนกตามเพศของเกษตรกร

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ		เพศของเกษตรกร		ค่าสถิติ
		ชาย	หญิง	
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
- การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	กลุ่มที่ให้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	36 (44.44)	45 (55.56)	$\chi^2 = 5.49$ $\varphi = 0.02^{**}$
	กลุ่มที่ให้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย	146 (59.35)	100 (40.65)	

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ: ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

5.3.5 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร

ผลการศึกษานี้ได้ศึกษาทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ในด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ ด้านเกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ ด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ และด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ผลการศึกษาที่ได้มีดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของเกษตรกรจำแนกตามอายุกับทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ พบว่าอายุของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และอายุของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านเกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.10 เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Cramer's V จากความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ และด้านเกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ มีค่าเท่ากับ 0.17 (น้อย) และ 0.15 (น้อย) ตามลำดับ (ตารางที่ 5.20)

ตารางที่ 5.20 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ	ค่าไคสแควร์	ความน่าจะเป็น	Cramer's V
- เกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ	9.32	0.03**	0.17
- เกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ	7.24	0.07*	0.15
- การแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ	3.39	0.34	-
- การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	2.68	0.44	-

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ: * ระดับนัยสำคัญที่ 0.10, ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปจำแนกตามอายุของเกษตรกรด้วยกับทัศนคติด้านเกษตรกรรมโอกาสพัฒนาอาชีพ จากการคำนวณพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.025 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 9.32 แสดงให้เห็นว่าอายุและทัศนคติด้านเกษตรกรรมโอกาสพัฒนาอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.17 ซึ่งถือมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย กล่าวคือถ้าเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านเกษตรกรรมโอกาสพัฒนาอาชีพเพราะเกษตรกรในช่วงอายุนี้เป็นกลุ่มวัยก่อนข้างสูงอายุ ดังนั้น จึงต้องการพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ ด้วยอายุที่มากจึงไม่คิดจะเปลี่ยนอาชีพจากเดิม แต่ต้องการโอกาสที่จะพัฒนาอาชีพเกษตรกรของตนให้ดีขึ้น นอกจากเกษตรกรกลุ่มนี้ต้องการโอกาสพัฒนาอาชีพแล้ว ยังต้องการชำระหนี้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ อีกด้วย โดยพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.065 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 7.24 นั้นแสดงว่าอายุของเกษตรกรและทัศนคติด้านเกษตรกรรมสามารถชำระหนี้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.10 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.15 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยกล่าวคือถ้าเกษตรกรที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านเกษตรกรรมสามารถชำระหนี้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ เพราะเกษตรกรในช่วงอายุนี้เป็นกลุ่มวัยก่อนข้างสูงอายุจึงเกิดความกังวลเรื่องภาระหนี้สิน หากตนเองบาดเจ็บล้มป่วยหรือเสียชีวิตจะได้ไม่เป็นภาระของคนในครอบครัว (ตารางที่ 5.21)

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านการบริการของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร สรุปได้ว่าเกษตรกรที่มีอายุมากกว่า 40 ปี จะมีทัศนคติเห็นด้วยในด้านเกษตรกรรมโอกาสพัฒนาอาชีพและเกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ มากกว่าเกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี ดังนั้น พนักงานควรสำรวจความเห็นของเกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี ถึงข้อบกพร่อง และปรับปรุงกลยุทธ์ แผนการดำเนินงานของโครงการฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรต่อไป

ตารางที่ 5.21 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามอายุของเกษตรกร

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ		อายุของเกษตรกร				ค่าสถิติ
		น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี	
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
- เกษตรกรมีโอกาพัฒนาอาชีพ	กลุ่มที่ให้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	0 (0.00)	11 (18.97)	36 (62.07)	11 (18.96)	$\chi^2 = 9.32$ $\phi = 0.03^{**}$
	กลุ่มที่ให้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย	23 (8.55)	67 (24.91)	118 (63.87)	61 (2.67)	

ตารางที่ 5.21 (ต่อ)

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ		อายุของเกษตรกร				ค่าสถิติ
		น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี	มากกว่า 60 ปี	
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
- เกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ	กลุ่มที่ให้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	0 (0.00)	12 (19.67)	34 (55.74)	15 (24.59)	$\chi^2 = 7.24$ $\phi = 0.07^*$
	กลุ่มที่ให้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย	23 (8.65)	66 (24.81)	120 (45.11)	57 (21.43)	

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ : * ระดับนัยสำคัญที่ 0.10, ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

5.3.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระดับการศึกษาของเกษตรกร

ผลการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ในด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ ด้านเกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ ด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ และด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ผลการศึกษาที่ได้มีดังนี้

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของเกษตรกรจำแนกระดับการศึกษากับทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ พบว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ เกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ การแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ และการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Cramer's V จากความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับทัศนคติด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ เกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ การแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ และการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตมีค่าเท่ากับ 0.28 (ปานกลาง) 0.35 (ปานกลาง) 0.32 (ปานกลาง) และ 0.36 (ปานกลาง) ตามลำดับ (ตารางที่ 5.22)

ตารางที่ 5.22 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระดับการศึกษาของเกษตรกร

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ	ค่าไคสแควร์	ความน่าจะเป็น	Cramer's V
- เกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ	25.17	0.00***	0.28
- เกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ	40.02	0.00***	0.35
- การแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ	32.69	0.00***	0.32

ตารางที่ 5.22 (ต่อ)

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ	ค่าไคสแควร์	ความน่าจะเป็น	Cramer's V
- การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	43.36	0.00***	0.36

ที่มา:จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ:*** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปจำแนกตามระดับการศึกษาของเกษตรกรตัวอย่างกับทัศนคติด้านเกษตรกรรมมีโอกาสพัฒนาอาชีพจากการคำนวณพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เท่ากับ 0.000 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 25.17 แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาและทัศนคติด้านเกษตรกรรมมีโอกาสพัฒนาอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.28 ซึ่งถือมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือถ้าเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านเกษตรกรรมมีโอกาสพัฒนาอาชีพเพราะเป็นเกษตรกรมีการศึกษาน้อย ดังนั้น จึงต้องการพัฒนาอาชีพของตนเองให้ดียิ่งขึ้นเนื่องจากยึดอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลักและไม่คิดจะเปลี่ยนอาชีพเป็นอย่างอื่น

นอกจากเกษตรกรกลุ่มนี้ต้องการโอกาสในการพัฒนาอาชีพแล้ว ยังต้องการชำระหนี้เงินกู้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ โดยพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เท่ากับ 0.000 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 40.02 นั้นแสดงว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรและทัศนคติด้านการชำระหนี้หลังสิ้นสุดโครงการฯ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.35 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกล่าวคือถ้าเกษตรกรมีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านการชำระหนี้หลังสิ้นสุดโครงการฯ เพราะเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับนี้เป็นกลุ่มที่มีความรู้ที่น้อย ดังนั้น จึงใช้โอกาสจากโครงการฯ ในการรวบรวมเงินระหว่างโครงการฯ เพื่อนำไปชำระหนี้หลังสิ้นสุดโครงการฯ

เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาต้องการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ โดยพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เท่ากับ 0.000 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 32.69 นั้นแสดงว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรและทัศนคติการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.32 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกล่าวคือถ้าเกษตรกรมีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบเพราะเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับนี้เป็นกลุ่มที่มีความรู้ที่น้อย ดังนั้น จึงมีการพึ่งพาเงินกู้นอกระบบมากกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาร้อยอื่น ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ถึงอัตราดอกเบี้ยที่สูงและเนื่องมาจากมีทางเลือกในการกู้ยืมเงิน ไม่มากเหมือนกับเกษตรกรที่มีการศึกษาสูงกว่า จึงทำให้เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีทัศนคติเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ข้อนี้

เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษายังต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต โดยพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์เท่ากับ 0.000 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 43.36 นั้น แสดงว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรและทัศนคติการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.36 ซึ่งถือว่ามี ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกล่าวคือถ้าเกษตรกรมีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะส่งผลให้มี ทัศนคติเห็นด้วยด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพราะเกษตรกรกลุ่มนี้มีการศึกษาน้อยตั้งใจ ทำอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก ทำให้ต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้ดีขึ้นเพื่อสร้างผลผลิต ให้เพิ่มมากขึ้น จะได้สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว (ตารางที่ 5.23)

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระดับ การศึกษาของเกษตรกร สรุปได้ว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จะมีทัศนคติเห็นด้วยด้าน เกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ ด้านเกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ ด้าน การแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ และด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตมากกว่าเกษตรกรที่มี การศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษา ปวช.หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. หรืออนุปริญญา และปริญญา ตรี ดังนั้น พนักงานควรออกสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา ถึงข้อบกพร่องและปรับปรุงแผนการดำเนินงานของโครงการฯ ให้สอดคล้องกับความต้องการของ เกษตรกรต่อไป

ตารางที่ 5.23 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระดับการศึกษาของ เกษตรกร

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ		ระดับการศึกษาของเกษตรกร				ค่าสถิติ
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ปวช.หรือ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	ปริญญา ตรี	
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
- เกษตรกรมีโอกาสพัฒนา อาชีพ	กลุ่มที่ให้คะแนน	12	14	24	8	$\chi^2 = 25.17$ $\phi = 0.00***$
	ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	(20.69)	(24.14)	(41.38)	(13.79)	
	กลุ่มที่ให้คะแนน	98	50	41	80	
	สูงกว่าค่าเฉลี่ย	(36.43)	(18.59)	(15.24)	(29.74)	
- เกษตรกรสามารถชำระหนี้ เงินกู้ได้หลังสิ้นสุด โครงการฯ	กลุ่มที่ให้คะแนน	9	13	29	10	$\chi^2 = 40.02$ $\phi = 0.00***$
	ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	(14.75)	(21.31)	(47.54)	(16.40)	
	กลุ่มที่ให้คะแนน	101	51	36	78	
	สูงกว่าค่าเฉลี่ย	(37.97)	(19.17)	(13.53)	(29.33)	

ตารางที่ 5.23 (ต่อ)

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ		ระดับการศึกษาของเกษตรกร				ค่าสถิติ
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	ปวช.หรือ มัธยมศึกษา ตอนปลาย	ปริญญา ตรี	
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
- การแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ	กลุ่มที่ให้คะแนน	17	18	34	16	$\chi^2 = 32.69$ $\varphi = 0.00***$
	ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	(20.00)	(21.18)	(40.00)	(18.82)	
	กลุ่มที่ให้คะแนน	93	46	31	72	
	สูงกว่าค่าเฉลี่ย	(38.43)	(19.01)	(12.81)	(29.75)	
- การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	กลุ่มที่ให้คะแนน	11	17	35	18	$\chi^2 = 43.36$ $\varphi = 0.00***$
	ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	(13.58)	(20.99)	(43.21)	(22.22)	
	กลุ่มที่ให้คะแนน	99	47	30	70	
	สูงกว่าค่าเฉลี่ย	(40.24)	(19.11)	(12.20)	(28.45)	

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ:** ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

5.3.7 ปัจจัยที่ส่งผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร

ผลการศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ในด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ ด้านเกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ ด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ และด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต ผลการศึกษาที่ได้มีดังนี้

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของเกษตรกรจำแนกระยะเวลาที่เป็นลูกค้ากับทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ พบว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ และด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 เมื่อพิจารณาค่าสถิติ Cramer's V จากความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับทัศนคติด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ การแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ และการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต มีค่าเท่ากับ 0.19 (น้อย) 0.14 (น้อย) และ 0.13 (น้อย) ตามลำดับ (ตารางที่ 5.24)

ตารางที่ 5.24 สรุปปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ	ค่าไคสแควร์	ความน่าจะเป็น	Cramer's V
- เกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ	11.84	0.00***	0.19
- เกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ	2.32	0.13	-
- การแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ	6.73	0.01***	0.14
- การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	5.88	0.02**	0.13

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ: ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.05, *** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของเกษตรกรจำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้ากับทัศนคติด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ มีความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.001 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 11.84 นั้นแสดงว่าระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกรและทัศนคติด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.19 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยกล่าวคือถ้าเกษตรกรมีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านเกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพ เพราะเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยแสดงว่าเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ จึงต้องการพัฒนาอาชีพเกษตรกรของตนเองให้ดียิ่งขึ้น เมื่อมีโครงการฯ เกิดขึ้น เกษตรกรกลุ่มนี้จึงนำเงินจากการพักชำระหนี้ไปพัฒนาอาชีพของตนเอง เพราะนำเงินจำนวนนี้ไปลงทุนเพิ่ม เช่น จากเดิมปลูกแต่ข้าวหอมมะลิเพราะมีทุนจำนวนจำกัด แต่เมื่อมีเงินมากขึ้นจึงทดลองปลูกข้าวออร์แกนิกและข้าวไรซ์เบอร์รี่ เพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ให้กับตนเองมากขึ้น

นอกจากนี้เกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปียังต้องการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ โดยพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.009 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 6.73 นั้นแสดงว่าระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกรและทัศนคติด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.14 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยกล่าวคือถ้าเกษตรกรมีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบเพราะเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยเป็นลูกค้าใหม่ของธนาคาร ดังนั้น ก่อนจะเข้ามาเป็นลูกค้าได้มีการกู้ยืมเงินนอกระบบมาก่อน เมื่อเข้ามาเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. แล้วจึงต้องการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบมากกว่าเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้ามากกว่า

เกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปียังต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต โดยพบว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.015 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 5.88 นั้นแสดงว่าระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกรและทัศนคติด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.13 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยกล่าวคือถ้าเกษตรกรมีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปีจะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต เพราะเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ ต้องการทดลองการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นแต่ขาดเงินทุน เมื่อมีโครงการฯ นี้จึงได้นำเงินจากการพักชำระหนี้ไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้ดียิ่งขึ้น (ตารางที่ 5.25)

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร สรุปได้ว่าเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี จะมีทัศนคติเห็นด้วยมากกว่าเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้ามากกว่า 20 ปี ดังนั้น พนักงานควรสำรวจความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้ามากกว่า 20 ปี ถึงข้อบกพร่องในการดำเนินงานของโครงการฯ ที่ผ่านมา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร

ตารางที่ 5.25 ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ จำแนกตามระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ		ระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร		ค่าสถิติ	
		น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	มากกว่า 20 ปี		
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
- เกษตรกรมีโอกาพัฒนาอาชีพ	กลุ่มที่ให้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	58 (100.00)	0 (0.00)	$\chi^2 = 11.84$ $\phi = 0.00^{***}$	
	กลุ่มที่ให้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย	222 (82.53)	47 (17.47)		
	กลุ่มที่ให้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	80 (94.12)	5 (5.88)		$\chi^2 = 6.73$ $\phi = 0.01^{***}$
	กลุ่มที่ให้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย	200 (82.64)	42 (17.36)		
- การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	กลุ่มที่ให้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	76 (93.83)	5 (6.17)	$\chi^2 = 5.88$ $\phi = 0.02^{**}$	
	กลุ่มที่ให้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย	204 (82.93)	42 (17.07)		

ตารางที่ 5.25 (ต่อ)

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ		ระยะเวลาที่เป็นลูกค้าของเกษตรกร		ค่าสถิติ
		น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	มากกว่า 20 ปี	
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	
- การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต	กลุ่มที่ให้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย	76 (93.83)	5 (6.17)	$\chi^2 = 5.88$ $\varphi = 0.02^{**}$
	กลุ่มที่ให้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย	204 (82.93)	42 (17.07)	

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ: ** ระดับนัยสำคัญที่ 0.05, *** ระดับนัยสำคัญที่ 0.01

เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาศักดิ์ของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้เห็นความสำคัญในส่วนของบริการของโครงการฯ ในด้านความเท่าเทียมกันในการให้โอกาสเข้าร่วมโครงการฯ เนื่องจากเกษตรกรให้ทัศนคติต่อด้านลักษณะการบริการว่ามีความเท่าเทียมกันในการให้โอกาสเข้าร่วมโครงการฯ เพราะได้รับการบริการที่เท่าเทียมกัน ได้รับความเสมอภาคกัน ได้รับบริการที่เหมือนกัน เพราะการได้รับการบริการที่เท่าเทียมกันจะทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ รู้สึกว่า ธ.ก.ส. ไม่ได้แบ่งแยกชนชั้นของลูกค้า ให้บริการที่ดีเท่าเทียมกันกับลูกค้าทุกคน ทำให้หัวข้อนี้มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทั่วไปของเกษตรกรจำแนกตามระดับการศึกษากับทัศนคติด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ โดยจากค่าสถิติการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต สรุปได้ว่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เท่ากับ 0.000 และค่า χ^2 มีค่าเท่ากับ 43.36 นั้นแสดงว่าระดับการศึกษาของเกษตรกรและทัศนคติการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าสถิติ Cramer's V เท่ากับ 0.36 ซึ่งถือว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางกล่าวคือถ้าเกษตรกรมีการศึกษาระดับประถมศึกษาจะส่งผลให้มีทัศนคติเห็นด้วยด้านการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต เพราะเกษตรกรกลุ่มนี้มีการศึกษาน้อยตั้งใจทำอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก ทำให้ต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้ดีขึ้นเพื่อสร้างผลผลิตให้เพิ่มมากขึ้น จะได้สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

5.4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญต่อเกษตรกรส่วนใหญ่ คือด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ในหัวข้อไม่ทราบช่องทางในการติดต่อสอบถาม มีจำนวนมากถึง 220 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.30 รองลงมาเป็นด้านการประชาสัมพันธ์ในหัวข้อสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์เข้าไม่ถึงเกษตรกรมี

จำนวน 213 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.10 และด้านที่เกษตรกรเห็นว่าเป็นปัญหา อุปสรรคน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ในหัวข้อเกษตรกรไม่กล้าสอบถามพนักงานในระหว่างการประชุมหรือไม่เข้าร่วมประชุม มีจำนวน 107 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.70 โดยแยกวิเคราะห์ในแต่ละด้านได้ดังนี้

5.4.1 ด้านการบริการของโครงการพักรักษาหนี้และลดภาระหนี้

สำหรับด้านการบริการของโครงการฯ เป็นปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรในประเด็นการไม่มีหน่วยงานหรือพนักงานของ ธ.ก.ส. ที่ดูแลโครงการฯ นี้โดยเฉพาะ จำนวน 206 ราย คิดเป็นร้อยละ 63.00 และไม่ได้รับความสะดวกสบายในการเข้ารับบริการ จำนวน 121 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.00 เนื่องจาก ธ.ก.ส. ไม่มีหน่วยงานหรือพนักงานที่ดูแลโครงการฯ นี้โดยเฉพาะทำให้เกษตรกรต้องเข้ารับบริการพร้อมกับเกษตรกรและลูกค้ารายอื่น เกษตรกรจึงไม่ได้รับความสะดวกสบายในการเข้ารับบริการ

5.4.2 ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการพักรักษาหนี้และลดภาระหนี้

เกษตรกรเห็นว่าด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ เป็นปัญหาและอุปสรรค ในประเด็นไม่ทราบช่องทางในการติดต่อสอบถามมากถึง 220 ราย คิดเป็นร้อยละ 67.30 และมีเกษตรกรตอบว่าไม่กล้าสอบถามพนักงานในระหว่างการประชุมหรือไม่เข้าร่วมประชุม 107 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.70 เนื่องจากเกษตรกรยังมีข้อสงสัยเกี่ยวกับโครงการฯ และไม่ทราบช่องทางในการติดต่อสอบถาม นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรที่ไม่เข้าร่วมประชุมหรือไม่กล้าสอบถามพนักงานในระหว่างการประชุม ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ไม่ชัดเจน ครบถ้วน

5.4.3 ด้านการประชาสัมพันธ์โครงการพักรักษาหนี้และลดภาระหนี้

การประชาสัมพันธ์โครงการฯ เป็นปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ในประเด็นสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์เข้าไม่ถึงเกษตรกรจำนวนมากถึง 213 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.10 และเกษตรกรมีความคิดเห็นว่าการประชาสัมพันธ์มีน้อยจำนวน 114 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.90 เนื่องจากสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีเพียงแผ่นพับ และเว็บไซต์ของ ธ.ก.ส. ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้รับแผ่นพับที่แจก และไม่นิยมเล่นอินเทอร์เน็ต เกษตรกรเคยชินกับการรับข้อมูลผ่านหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรและจากพนักงานมากกว่า

5.4.4 ด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เห็นว่าการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเป็นปัญหาและอุปสรรคในประเด็นการไม่มีที่ปรึกษาเกี่ยวกับการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเป็นจำนวนมากถึง 199 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.90 และมีเกษตรกรตอบว่าไม่มีการจัดอบรมการฟื้นฟูการประกอบอาชีพจำนวน 128 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.10 เพราะโครงการฯ นี้ไม่มีหน่วยงานหรือพนักงานให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการฟื้นฟูการประกอบอาชีพและไม่มีการจัดอบรมการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเหมือนโครงการฯ อื่นๆ ที่

เคยมีก่อนหน้านี้ เนื่องจากเกษตรกรเห็นว่าการมีที่ปรึกษาจะทำให้การฟื้นฟูการประกอบอาชีพทำได้ดียิ่งขึ้น และควรจัดอบรมการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเพราะเกษตรกรจะได้ทราบแนวทางที่จะนำไปใช้ในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ (ตารางที่ 5.26)

ตารางที่ 5.26 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เกิดจากการเข้าร่วม โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555

ลักษณะ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ด้านการบริการของโครงการฯ		
- ไม่ได้รับความสะดวกสบายในการเข้ารับบริการ	121	37.00
- ไม่มีหน่วยงานหรือพนักงานของ ธ.ก.ส. ที่ดูแลโครงการฯ นี้โดยเฉพาะ	206	63.00
ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ		
- เกษตรกรไม่กล้าสอบถามพนักงานในระหว่างการประชุมหรือไม่เข้าร่วมประชุม	107	32.70
- ไม่ทราบช่องทางในการติดต่อสอบถาม	220	67.30
ด้านการประชาสัมพันธ์โครงการฯ		
- การประชาสัมพันธ์ของโครงการฯ มีน้อย	114	34.90
- สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์เข้าไม่ถึงเกษตรกร	213	65.10
ด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ		
- ไม่มีการจัดอบรมการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ	128	39.10
- ไม่มีที่ปรึกษาเกี่ยวกับการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ	199	60.90

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หมายเหตุ: ร้อยละของจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 327 ตัวอย่าง

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษากลุ่มเกษตรกรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เข้ามาเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ไม่เกิน 20 ปี ในด้านประสิทธิผลของโครงการฯ เศรษฐกิจ พบว่ามีประสิทธิผลในด้านรายได้ ค่าใช้จ่าย หนี้ในระบบ และเงินออม แต่โครงการฯ นี้ไม่มีประสิทธิผลด้านภาระหนี้ในระบบ แสดงให้เห็นว่าโครงการฯ มีส่วนช่วยให้รายได้ของเกษตรกรเพิ่มขึ้น เพราะเกษตรกรนำเงินจากการพักชำระหนี้ไปลงทุนในอาชีพ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โครงการฯ ยังมีส่วนช่วยให้ค่าใช้จ่ายของเกษตรกรลดลงเนื่องจากการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สามารถตรวจสอบค่าใช้จ่ายได้ชัดเจนมากขึ้น และช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง นอกจากนี้โครงการฯ ยังทำให้ภาระหนี้ในระบบลดลง เพราะเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ นำเงินจากการพักชำระหนี้ไปลงทุนในอาชีพเพิ่มเพื่อสร้างรายได้ แล้วนำรายได้้นั้นมาชำระหนี้เงินกู้ในระบบ จึงทำให้หนี้ในระบบของเกษตรกรลดลง ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ที่ต้องการลดภาระหนี้ให้กับเกษตรกร และโครงการฯ ยังมีส่วนช่วยให้เงินออมของเกษตรกรเพิ่มขึ้น โดยจากการที่เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีค่าใช้จ่ายลดลง ทำให้มีเงินเหลือออมเพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามโครงการฯ ไม่ส่งผลให้ภาระหนี้ในระบบลดลง เพราะเกษตรกรที่เข้าร่วมส่วนใหญ่เลือกพักชำระเงินต้น ช่างาระแต่ดอกเบี้ย ทำให้หนี้ในระบบไม่ลดลง

ประสิทธิผลของโครงการฯ เศรษฐกิจ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านผลต่อเศรษฐกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่าโครงการฯ ช่วยลดการพึ่งพาเงินกู้ในระบบ กระตุ้นให้ชุมชนมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและทำให้การใช้จ่ายใช้สอยเงินในชุมชนดีขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีความคิดเห็นด้านผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่าโครงการฯ ทำให้หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (หนี้เสีย) ลดลงทำให้รายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นและทำให้เกษตรกรมีความสามารถในการจ่ายภาษีมากขึ้น นอกจากนี้เกษตรกรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านผลต่อสังคมอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่าโครงการฯ เป็นโครงการที่มีประโยชน์ ช่วยลดปัญหาอาชญากรรมช่วยลดปัญหาการว่างงานและโครงการฯ ช่วยให้เศรษฐกิจการครองชีพของชุมชนดีขึ้น

การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อ โครงการฯ ซึ่งประกอบด้วย ด้านลักษณะการบริการของ โครงการฯ และวัตถุประสงค์ของ โครงการฯ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยในด้าน ลักษณะการบริการของ โครงการฯ ทั้งความเท่าเทียมในการให้โอกาสเข้าร่วมโครงการฯ ความต่อเนื่อง ของโครงการฯ ความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการ และการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบ คำถามเมื่อมีปัญหา ส่วนทัศนคติที่เกษตรกรมีต่อด้านวัตถุประสงค์ของ โครงการฯ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วย ทั้งวัตถุประสงค์ให้เกษตรกรชำระหนี้วัตถุประสงค์ให้เกษตรกรพัฒนาอาชีพ ต้องการแก้ไขปัญหานั้นนอกระบบ และต้องการให้ปรับปรุงประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อด้านลักษณะการบริการของ โครงการฯ สามารถสรุปได้ว่า อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่เป็นลูกค้ายังเป็นปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติด้าน ลักษณะการบริการของ โครงการฯ โดยเกษตรกรที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีทัศนคติเห็นด้วยด้านลักษณะ การบริการของ โครงการฯ ทั้งในด้านความต่อเนื่องของ โครงการฯ และความสะดวกสบาย รวดเร็วใน การบริการของ โครงการฯ เพราะเกษตรกรในช่วงอายุนี้เป็นกลุ่มวัยก่อนวัยสูงอายุ ดังนั้น จึงต้องการ ความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการ เนื่องจากเกษตรกรมีอายุมากแล้วจึงต้องการการอำนวยความสะดวก จาก ธ.ก.ส. หรือพนักงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการรับบริการ นอกจากนี้เกษตรกร ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ยังมีทัศนคติเห็นด้วยในด้านลักษณะการบริการของ โครงการฯ มากกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับปวช. หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวส. หรืออนุปริญญา และระดับปริญญาตรี โครงการฯ เพราะเป็นเกษตรกรมีการศึกษาน้อย ดังนั้น จึงต้องการความต่อเนื่องในการดำเนิน โครงการฯ เพราะไม่ต้องการทำความเข้าใจกับโครงการฯ หลาย ครั้ง ด้วยการศึกษาน้อยจึงเข้าใจอะไรยากกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาที่สูงกว่า นอกจากเกษตรกรกลุ่ม นี้ต้องการความต่อเนื่องแล้ว ยังต้องการความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของ โครงการฯ โดย ต้องการการอำนวยความสะดวกจาก ธ.ก.ส. หรือพนักงาน เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการรับ บริการและยังต้องการความช่วยเหลือมากกว่าเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาอื่น นอกจากนี้เกษตรกรที่มี ระยะเวลาที่เป็นลูกค้าไม่เกิน 20 ปี มีทัศนคติเห็นด้วยด้านความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการ ของโครงการฯ และด้านการได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยเพราะ เกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้าน้อยเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ และยังไม่เข้าใจระบบการให้บริการของ ธ.ก.ส. ดังนั้น จึงต้องการความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยมากกว่าเกษตรกรที่ มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้ามากกว่า

สำหรับการศึกษาในด้านวัตถุประสงค์ของ โครงการฯ พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ระยะเวลาที่เป็นลูกค้า เป็นปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติในด้านนี้ โดยเกษตรกรที่เป็นเพศชาย จะมีทัศนคติ เห็นด้วยในด้านวัตถุประสงค์ของ โครงการฯ มากกว่าเกษตรกรเพศหญิง และเกษตรกรที่มีช่วงอายุ

51-60 ปี จะมีทัศนคติเห็นด้วยในด้านเกษตรกรรมมีโอกาสพัฒนาอาชีพและด้านเกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ เพราะเกษตรกรในช่วงอายุนี้เป็นกลุ่มวัยก่อนข้างสูงอายุ ดังนั้น จึงต้องการพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ ด้วยอายุที่มากจึงไม่คิดจะเปลี่ยนอาชีพจากเดิม แต่ต้องการ โอกาสที่จะพัฒนาอาชีพเกษตรกรของตนให้ดีขึ้น นอกจากนี้เกษตรกรกลุ่มนี้ต้องการ โอกาสพัฒนาอาชีพแล้ว ยังต้องการชำระหนี้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ อีกด้วย และเกษตรกรที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีทัศนคติเห็นด้วยในด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มากกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับปวช.หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. หรืออนุปริญญา และระดับปริญญาตรี เพราะเกษตรกรกลุ่มนี้มีการศึกษาน้อยตั้งใจทำอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก ทำให้ต้องการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้ดีขึ้นเพื่อสร้างผลผลิตให้เพิ่มมากขึ้น จะได้สร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว เกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้ำไม่เกิน 20 ปี จะมีทัศนคติเห็นด้วยในด้านวัตถุประสงค์ของโครงการฯ มากกว่าเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้ำมากกว่า 20 ปี เพราะเกษตรกรที่มีระยะเวลาที่เป็นลูกค้ำน้อยแสดงว่าเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ จึงต้องการพัฒนาอาชีพเกษตรกรของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ต้องการทดลองการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ขาดเงินทุน เมื่อมีโครงการฯ นี้จึงได้นำเงินจากการพักชำระหนี้ไปปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้ดียิ่งขึ้น เพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเอง และก่อนจะเข้ามาเป็นลูกค้ำได้มีการกู้ยืมเงินนอกระบบมาก่อน เมื่อเข้ามาเป็นลูกค้ำของ ธ.ก.ส. แล้วจึงต้องการแก้ไขปัญหานี้สินนอกระบบด้วย

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มองเห็นว่าด้านการบริการของโครงการฯ มีปัญหาและอุปสรรค เนื่องจาก ธ.ก.ส. ไม่มีหน่วยงานหรือพนักงานที่ดูแลโครงการฯ นี้ โดยเฉพาะ เกษตรกรจึงไม่ได้รับความสะดวกสบายในการเข้ารับบริการ และปัญหาด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ เกษตรกรไม่ทราบช่องทางในการติดต่อสอบถามและไม่กล้าสอบถามพนักงานในระหว่างการประชุมหรือไม่เข้าร่วมประชุม ส่วนด้านการประชาสัมพันธ์โครงการฯ พบว่าสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์เข้าไม่ถึงเกษตรกร การประชาสัมพันธ์มีน้อย และด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ เกษตรกรเห็นว่าไม่มีที่ปรึกษาเกี่ยวกับการฟื้นฟูการประกอบอาชีพและไม่มีการจัดอบรมการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ

6.2 ข้อเสนอแนะของการศึกษา

6.2.1 ด้านการบริการของโครงการฯ

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีทัศนคติเห็นด้วยในด้านการให้บริการของโครงการฯ ทั้งความต่อเนื่อง มีความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการ และการช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัย แต่ควรจัดหน่วยงานหรือบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการฯ นี้โดยเฉพาะ และควร

นัดวันชำระหนี้ของเกษตรกรให้แตกต่างกันหรือมีการรับชำระหนี้นอกสถานที่เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการให้บริการ

6.2.2 ด้านความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการฯ

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรไม่ทราบช่องทางในการติดต่อสอบถาม และมีเกษตรกรตอบว่าไม่กล้าสอบถามพนักงานในระหว่างการประชุมหรือไม่เข้าร่วมประชุม ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ ไม่ชัดเจน ครบถ้วน ดังนั้น ควรจัดการประชุมชี้แจงตั้งแต่ก่อนเข้าร่วมและในระหว่างโครงการฯ โดยมีการแจ้งให้เกษตรกรทราบล่วงหน้าและเลือกวันเวลาที่เกษตรกรสะดวกสามารถเข้าประชุมได้ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฯ และควรเปิดโอกาสให้เกษตรกรซักถามทั้งในระหว่างประชุมและตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการฯ

6.2.3 ด้านการประชาสัมพันธ์โครงการฯ

สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์มีเพียงแผ่นพับ และเว็บไซต์ของ ธ.ก.ส. ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้รับแผ่นพับที่แจก และไม่นิยมเล่นอินเทอร์เน็ต ทำให้สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์เข้าไม่ถึงเกษตรกร และเกษตรกรมีความคิดเห็นว่าการประชาสัมพันธ์มีน้อย ดังนั้น ควรส่งข้อมูลผ่านหัวหน้ากลุ่มเกษตรกรและพนักงาน และควรจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ที่ใช้ในการประชุมรวมถึงการแจกเอกสารชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการฯ อย่างละเอียดครบถ้วน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายทั้งในการประชุมและในเอกสารสำหรับแจกเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรทราบรายละเอียดของโครงการฯ อย่างชัดเจน ครบถ้วน และเข้าใจวัตถุประสงค์ในการจัดทำโครงการฯ

6.2.4 ด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ

เกษตรกรไม่มีที่ปรึกษาเกี่ยวกับการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ และมีเกษตรกรตอบว่าไม่มีการจัดอบรมการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ เนื่องจากไม่มีหน่วยงานหรือพนักงานให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการฟื้นฟูการประกอบอาชีพและไม่มีการจัดอบรมการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเหมือนโครงการฯ อื่นๆ ที่เคยมีก่อนหน้านี้ ดังนั้น ควรจัดตั้งหน่วยงานหรือพนักงานคอยให้คำปรึกษาด้านการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ และควรจัดอบรมการฟื้นฟูการประกอบอาชีพเพราะเกษตรกรจะได้ทราบแนวทางที่จะนำไปใช้ในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพ ควรแนะนำให้เกษตรกรพัฒนาอาชีพของตนเอง พึ่งพาตนเองให้มากขึ้นพยายามลดต้นทุนในการประกอบอาชีพและหาช่องทางการเพิ่มรายได้ให้มากขึ้น เช่น การสอนทำปุ๋ยอินทรีย์ การเพิ่มมูลค่าผลผลิต การหาช่องทางในการจำหน่าย เป็นต้น เพื่อเพิ่มปริมาณและประสิทธิภาพของผลผลิตให้มากขึ้น อีกทั้งควรมีการฝึกอบรมอาชีพเสริมที่เกษตรกรสนใจ เพื่อเป็นการหารายได้เพิ่มอีกทางหนึ่ง

6.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษานี้ได้ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในพื้นที่รับผิดชอบของ ธ.ก.ส. อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่แตกต่างจากเดิม เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกันมีปัจจัยทางด้านพื้นที่หรือลักษณะทางสังคมที่แตกต่างกัน ทำให้ผลการศึกษาที่ได้ อาจมีความเหมือนหรือแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างเดิม และควรทำการศึกษาโครงการอื่นๆ ที่ ธ.ก.ส. ดำเนินการ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของโครงการต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกรให้ได้มากที่สุด และให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการตามที่ได้กำหนดไว้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2541. โครงการท่องเที่ยวเกษตรปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542. กรุงเทพฯ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- [2] กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. มปป.มาตรฐาน โฮมสเตย์. แหล่งที่มา [ระบบออนไลน์]: <http://www.homestaythai.net/homestay.aspx> [9 เมษายน 2554].
- [3] กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. งานพิธีมอบเครื่องหมายรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย ประจำปี 2554. แหล่งที่มา [ระบบออนไลน์]: <http://www.tourism.go.th/2010/upload/news> [9 เมษายน 2555].
- [4] กัลยา วานิชย์บัญชา. 2555. การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ: บริษัท ชรรวมสาร จำกัด.
- [5] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. จุลสารการท่องเที่ยว. ปีที่ 20 ฉบับที่ 2.
- [6] กอบชัย สือเพ็ญภพ. ความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเกษตร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาส่งเสริม และนิเทศศาสตร์เกษตร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [7] “ข่าวกล้องไรซ์เบอร์รี่เพื่อสุขภาพ ทางออกชาวนายุคราคาข้าวตกต่ำ.” 2558. ผู้จัดการออนไลน์. (20 มกราคม). [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th/iBizChannel> [27 กันยายน 2558].
- [8] จตุพร พงษ์ธานี. 2549. การประเมินประสิทธิผลของโครงการแปรรูปลำไยอบแห้ง: กรณีศึกษาอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [9] จิตราพร อุณสุวรรณ. 2552. การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนสถานที่พักผ่อนในรูปแบบโฮมสเตย์บริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดมหาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [10] ชรินทร์ เพชรไทย. 2554. ภาวะและแนวโน้มการท่องเที่ยวในภาคเหนือปี 2554. บทความและงานวิจัย. กันยายน 2554: 1.
- [11] ชลิดา รินทร์พรหม เปรมฤดี คลังวิเชียร และพิชาน พงศ์นุรักษ์. 2550. การศึกษาความยั่งยืนของโฮมสเตย์ในอีสานใต้. รายงานฉบับสมบูรณ์ นครราชสีมา. วิทยาลัยนครราชสีมา.

- [12] ชัยวุฒิ ตั้งสมชัย และปิยพรรณ กลั่นกลิ่น. 2554. สถานการณ์และแนวโน้มของธุรกิจท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบน. เชียงใหม่. ศูนย์เตือนภัยธุรกิจภาคเหนือคณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [13] ณงลักษณ์ จารุวัฒน์. 2554. ทำการตลาดอย่างไร ให้ “โดนใจ” ลูกค้าตลอดกาล. กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์
- [14] ณัฐินี ศรีวงศ์ตระกูล ดวงใจ คำรบชนสาร และเมธี ทองดี. 2550. กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชนของที่พักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท (Home Stay). รายงานฉบับสมบูรณ์. นครราชสีมา. มหาวิทยาลัยนครราชสีมา.
- [15] ถวิล ชาราโกชน์. 2532. *จิตวิทยาสังคม*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ.
- [16] ทอง พันทอง. 2548. การประเมินประสิทธิผลของโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า: กรณีศึกษาศูนย์สุขภาพชุมชนในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [17] “ธ.ก.ส.เดินหน้าโครงการพักชำระหนี้ที่เชียงใหม่.” 2555. กรุงเทพธุรกิจ. (5 พฤษภาคม). [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.bangkokbiznews.com> [5 พฤษภาคม 2557].
- [18] นราธิป ผลบุญรักษ์. 2547. การปรับปรุงที่อยู่อาศัยเดิมเป็น “โฮมสเตย์” ของชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [19] “นายกรัฐมนตรี กดปุ่มเปิดโครงการพักชำระหนี้.” 2555. ไทยรัฐออนไลน์. (3 พฤษภาคม). [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th> [3 พฤษภาคม 2557].
- [20] นิทัศน์ กับเป็ง. 2551. ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [21] นีออน ศรีสมยง. 2545. การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในชนบท และทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงเกษตร. เอกสารการสอนชุดวิชา “การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว” นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [22] บุญยืน กาชชัย. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ของเกษตรกรรายย่อยลูกค้า ธ.ก.ส.ที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ หน่วยอำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [23] ประชุม รอดประเสริฐ. 2529. *การบริหารโครงการ*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

- [24] ปราณี พ่วงตรง. 2548. การประเมินผลโครงการพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยพ.ศ. 2544–2547 ในเขตพื้นที่อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [25] “เปิดโครงการ พักชำระหนี้ นายกฯ แนะ ปชช.มีวินัย-ใช้จ่ายตาม ศก.พอเพียง.” 2555. สำนักข่าวอิสรา. (3 พฤษภาคม). [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.isranews.org>[3 พฤษภาคม 2557].
- [26] พิมพ์จรรย์นามวัฒน์. 2544. แนวคิดเกี่ยวกับองค์การและการจัดการ. เอกสารการสอนชุดวิชา องค์การและการจัดการ หน่วยที่ 1 ฉบับปรับปรุง. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [27] มธุรส ปรายไพรี. 2547. โสมเสถียรกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. วารสารราชภัฏเพชรบุรี. 11,2:(ตุลาคม-ธันวาคม) : 36-40.
- [28] มยุรี อนุমানราชชน. 2546. *การบริหารโครงการ*. เชียงใหม่: คณินิจการพิมพ์.
- [29] มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2550. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://e-book.ram.com>[6 กันยายน 2558].
- [30] แม่โจ้โพลล์. 2555. เกษตรกรร้อยละ 96.3 พอใจต่อโครงการพักชำระหนี้ อีกร้อยละ 57.6 อยากให้เพิ่มเวลาพักหนี้มากกว่า 3 ปี และควรปลอดดอกเบี้ยในช่วงพักหนี้ด้วย. (สิงหาคม). [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://maejopoll.blogspot.com/2012/08/963-576-3.html> [3 พฤษภาคม 2557].
- [31] โยธิน แสงวดี. 2556. โครงการพักชำระหนี้กับแนวทางการสร้างเกษตรกรให้เป็นผู้มีตั้ง. จดหมายข่าวฉบับก่อน. ฉบับที่ 3 (กุมภาพันธ์-มีนาคม). [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www2.ipsr.mahidol.ac.th/newsletter/index.php> [2 เมษายน 2557].
- [32] รัฐพลนราดิศร. 2545. ประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชนของข้าราชการฝ่ายปกครอง: กรณีศึกษา อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่.
- [33] รัตนชัย คงมั่น. 2548. การวิเคราะห์โครงสร้างการจัดการของการท่องเที่ยวแบบโสมเสถียรใน จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [34] ไร่ไพพรรณ แก้วสุริยะ. 2543. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Ecotourism and Sustainable Tourism). กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

- [35] วันชัย พุทธาภิบาล. 2547. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพักชำระหนี้เกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี. การค้นคว้าแบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [36] วิไลภรณ์ ชันติสิทธิ์. 2541. ทรรศนะของเกษตรกรต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตบ้านแม่สาใหม่ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาส่งเสริมการเกษตร. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [37] สราวุธสังกะเพศ. 2551. การประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [38] ศศิเพ็ญ วรหวัง. 2546. ประสิทธิผลในการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [39] ศิริวรรณ เสรีรัตน์, ปริญต์กิตตานนท์, ศุภร เสรีรัตน์ และองอาจ ปทะวานิช. 2541. *กลยุทธ์การตลาดการบริหารการตลาดและกรณีศึกษา*. กรุงเทพมหานคร:ธีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.
- [40] สงกรานต์ ถุงแก้ว. 2550. “การพัฒนาศักยภาพโฮมสเตย์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบ้านต้นเกลือ อำเภอลับแลจังหวัดอุตรดิตถ์.” วารสารวิชาการ. 4 (8): 78.
- [41] สรชัย พิศาลบุตร. 2551. *การวิจัยตลาด*. กรุงเทพมหานคร:วิทย์พัฒน์.
- [42] สถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2548. คู่มือการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนและบ้านพักแบบโฮมสเตย์. เชียงใหม่. นพบุรีการพิมพ์.
- [43] สร้อยสิริกุลชื่อซวัช. 2552. แนวทางในการพัฒนาคุณภาพที่พักแบบโฮมสเตย์ในตลาดน้ำอัมพวา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- [44] สรัสวดี อาสาสรรพกิจ. 2540. “การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม (Agrotourism)” จุลสารการท่องเที่ยว 16,1. (มกราคม-มีนาคม 2540): 41-44.
- [45] สาคริน บุญพิทักษ์. 2546. กิจกรรมการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืนกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของบ้านแม่กำปอง ตำบลห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- [46] สำนักข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์. 2555. “สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่.”[ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา: [28 ธันวาคม 2555]. http://thainews.prd.go.th/centerweb/News/NewsDetail?NT01_NewsID=WNECO5512280010009
- [47] สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2557. บัญชีครัวเรือน วิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิต. บทความ สุขภาพ (พฤศจิกายน). [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา:<http://www.thaihealth.or.th/Content/26490-บัญชีครัวเรือน%20วิธีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชีวิต%20.html> [27 กันยายน 2558].
- [48] สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดระนอง. คู่มือกระบวนการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว จังหวัดระนองสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน. 2554. การจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนปี 2553. แหล่งที่มา [ระบบออนไลน์] <http://123.242.182.10/b2010/viewtopic.php?f=43&t=521> [14 กรกฎาคม 2555].
- [49] สำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดเชียงใหม่. 2541. ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวเกษตรจังหวัดเชียงใหม่(Agro-tourism) ฝายวางแผน. เชียงใหม่.
- [50] สุภาพร พิศาลบุตร. 2542. การวางแผนและการบริหารโครงการ: *Planning and Project Management*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- [51] สุนนททิพย์ จิตต์สว่าง. การวัดความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร. [ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา: <http://www.polsci.chula.ac.th/sumonthip/stat4.doc>[21 มกราคม 2558].
- [52] สุรินทร์ หลวงนา,อารี หลวงนา, สุจิตรา สืบบุญการณ์, และธีรดา โชติพันธ์. 2550. การพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของภาครัฐ และเอกชนเขตจังหวัดอีสานใต้. รายงานฉบับสมบูรณ์. อุบลราชธานี. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- [53] โสภการวรรณ ตรีสุวรรณ. 2554. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การตลาดสำหรับการท่องเที่ยวและการบริการ. 2554. กรุงเทพมหานคร: กวิภัส โอเอ. (พิมพ์ครั้งที่ 1 กรกฎาคม 2554)
- [54] อุไรรัตน์ อุดมพงษ์. 2551. การบริหารจัดการการตลาดเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ในจังหวัดนครราชสีมา. การค้นคว้าแบบอิสระสาขาวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [55] เอื้ออารี โพธิ์อารมย์. 2547. ประสิทธิภาพของโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [56] Anderson, L.W. 1988. “Likert Scales”, *Education Reserch Methodology and Measurement: An International Hand book*. Pp.427-428. John, D. Keeves, eds, Victoria: Pergamon.

- [57] Luther, Gulick, and LyndallUrwick (1937). Papers on the Science of administration New York: Institute of Public Administration Columbia University.
- [58] Philip, K. and K. Kotler. 2011. MaketingManagement. 13ed. New Jersey:Prentice Hall.
- [59] “4เบงก์พร้อมรับลูก'พักหนี้ดี.” 2555. คมชัดลึก. (9 เมษายน). [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.komchadluek.net> [9 เมษายน 2557].

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาหาข้อมูลการค้นคว้าเรื่อง “ประสิทธิผลของโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่” ของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาธุรกิจเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ศึกษาจึงขอความกรุณาท่านโปรดให้ข้อมูลสอดคล้องกับข้อเท็จจริงมากที่สุด และขอขอบคุณท่านผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามหรือระบุเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ
() 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ ปี
3. สถานภาพ
() 1. โสด () 2. สมรส
() 3. หย่า () 4. หม้าย
4. ระดับการศึกษาสูงสุด
() 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
() 3. ปวช./มัธยมศึกษาตอนปลาย-ปวส./อนุปริญญา () 4.ปริญญาตรี
5. อาชีพของท่านคือ
() 1. เกษตรกร () 2. รับจ้าง
() 3. ค้าขาย () 4. ธุรกิจส่วนตัว
6. ระยะเวลาที่เป็นลูกค้ำ ธ.ก.ส. ปี

ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพของโครงการพักชำระหนี้ และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับภาระหนี้ก่อนเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้

1. ก่อนเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ท่านมีรายได้ทั้งครัวเรือนเฉลี่ยปีละ
.....บาท
2. ก่อนเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ท่านมีค่าใช้จ่ายทั้งครัวเรือนเฉลี่ยปีละ
.....บาท
3. ก่อนเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ท่านมีหนี้เงินกู้ ธ.ก.ส. เป็นจำนวนเงิน
.....บาท
4. ก่อนเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ท่านมีหนี้เงินกู้้นอกจาก ธ.ก.ส. หรือไม่
() 1. มี () 2. ไม่มี
(กรณีที่ท่านตอบว่าไม่มี กรุณาข้ามไปตอบคำถามตั้งแต่ข้อ 8 เป็นต้นไป)
5. ท่านมีหนี้เงินกู้้นอกจาก ธ.ก.ส. เป็นจำนวนเงิน บาท
6. หนี้เงินกู้้นั้นท่านนำมาใช้จ่ายเกี่ยวกับเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() 1. การเกษตร
() 2. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน (อาหาร, เครื่องใช้ในบ้าน)
() 3. ค่าเล่าเรียนบุตร/ บุคคลในครัวเรือน
() 4. ค่าใช้จ่าย ค่ายานพาหนะ (ค่ารถมอเตอร์ไซค์, รถยนต์)
() 5. อื่นๆ (โปรดระบุ))
7. หนี้เงินกู้้นั้นเป็นหนี้กับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() 1. ธนาคารพาณิชย์ () 2. สหกรณ์ต่างๆ
() 3. ญาติพี่น้อง () 4. แหล่งเงินกู้้นอกระบบ
() 5. อื่นๆ (โปรดระบุ))
8. ก่อนเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ท่านมีเงินออมเฉลี่ยปีละ..... บาท
9. ก่อนเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ท่านมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างไร
() 1. ไม่มีการจัดทำ () 2. บันทึกทุกวัน
() 3. บันทึก 2-3 วัน/ครั้ง () 4. บันทึกสัปดาห์ละครั้ง
() 5. อื่นๆ (โปรดระบุ.....))

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาระหนี้หลังเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้

1. หลังจากได้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้แล้วท่านมีรายได้ทั้งครัวเรือนเฉลี่ยปีละบาท
2. หลังจากได้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้แล้วท่านมีค่าใช้จ่ายทั้งครัวเรือนเฉลี่ยปีละบาท
3. หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้แล้วท่านมีหนี้เงินกู้กับ ธ.ก.ส. เป็นจำนวนเงินบาท
4. หลังจากที่ได้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้แล้วท่านมีหนี้เงินกู้นอกจาก ธ.ก.ส. หรือไม่
() 1. มี () 2. ไม่มี
(กรณีที่ท่านตอบว่าไม่มี กรุณาข้ามไปตอบคำถามข้อที่ 8)
5. ท่านมีหนี้เงินกู้นอกจาก ธ.ก.ส. เป็นจำนวนเงิน บาท
6. หนี้เงินกู้ที่ท่านนำมาใช้จ่ายเกี่ยวกับเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() 1. การเกษตร
() 2. ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน (อาหาร, เครื่องใช้ในบ้าน)
() 3. ค่าเล่าเรียนบุตร/ บุคคลในครัวเรือน
() 4. ค่าใช้จ่าย ค่ายานพาหนะ (ค่ารถมอเตอร์ไซค์, รถยนต์)
() 5. อื่นๆ (โปรดระบุ))
7. หนี้เงินกู้เป็นหนี้กับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() 1. ธนาคารพาณิชย์ () 2. สหกรณ์ต่างๆ
() 3. ญาติพี่น้อง () 4. แหล่งเงินกู้นอกระบบ
() 5. อื่นๆ (โปรดระบุ))
8. หลังเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ท่านมีเงินออมเฉลี่ยปีละ..... บาท
9. หลังเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ ท่านมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างไร
() 1. ไม่มีการจัดทำ () 2. บันทึกทุกวัน
() 3. บันทึก 2-3 วัน/ครั้ง () 4. บันทึกสัปดาห์ละครั้ง
() 5. อื่นๆ (โปรดระบุ.....))

ตอนที่ 3 ทักษะคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้ และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

คำถาม	ความคิดเห็นของเกษตรกร				
	เห็นด้วย (3)	เฉยๆ (2)	ไม่เห็นด้วย (1)	ไม่มีทัศนคติต่อเรื่องนี้	ในกรณีที่ท่านตอบ 1 (ไม่เห็นด้วย) กรุณาระบุสิ่งที่ท่านเห็นว่าควรปรับปรุง
ลักษณะการบริการของโครงการฯ					
1. ความเท่าเทียมในการเข้าร่วมโครงการฯ					
2. ความต่อเนื่องของโครงการฯ					
3. ความสะดวกสบาย รวดเร็วในการบริการของโครงการฯ					
4. การได้รับความช่วยเหลือหรือตอบคำถามเมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยเกี่ยวกับโครงการฯ					
วัตถุประสงค์ของโครงการฯ					
1. ทำให้เกษตรกรมีโอกาสพัฒนาอาชีพเพื่อทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น					
2. ทำให้เกษตรกรสามารถชำระหนี้เงินกู้ได้หลังสิ้นสุดโครงการฯ					
3. ทำให้เกษตรกรสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบได้					
4. ทำให้เกษตรกรสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ					

คำถาม	ความคิดเห็นของเกษตรกร				ในกรณีที่ท่านตอบ 1 (น้อย) กรุณา ระบุสิ่งที่ท่านเห็น ว่าควรปรับปรุง
	มาก (3)	ปาน กลาง (2)	น้อย (1)	ไม่มี ทัศนคติ ต่อเรื่องนี้	
ความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับโครงการฯ					
1. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ต้องเป็นลูกค้ำเงินกู้โดยตรงกับ ธ.ก.ส.					
2. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ต้องมีหนี้เงินกู้ไม่เกิน 500,000 บาท					
3. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถกู้เงินเพิ่มเติมจาก ธ.ก.ส. ได้					
4. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้ลดดอกเบี้ยร้อยละ 3 จากอัตรา ดอกเบี้ยเดิมเป็นเวลา 3 ปี					
5. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จะต้องชำระดอกเบี้ยในระหว่าง พักชำระหนี้เป็นเวลา 3 ปี					
การประชาสัมพันธ์โครงการพักชำระหนี้ฯ					
1. มีการจัดประชุมและ ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ทราบ ข้อมูลเกี่ยวกับ โครงการฯ					
2. ระยะเวลาในการ ประชาสัมพันธ์ก่อนเข้าร่วม โครงการฯ นาน 3 เดือน มีความ เหมาะสม					

คำถาม	ความคิดเห็นของเกษตรกร				ในกรณีที่ท่านตอบ 1 (น้อย) กรุณา ระบุสิ่งที่ท่านเห็น ว่าควรปรับปรุง
	มาก (3)	ปาน กลาง (2)	น้อย (1)	ไม่มี ทัศนคติ ต่อเรื่องนี้	
3. สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ ความเหมาะสม เช่น โทรทัศน์ แผ่นพับ เป็นต้น					
4. การประชาสัมพันธ์บอก รายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าร่วม โครงการฯ อย่างชัดเจน ครบถ้วน					
5. มีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงภาระ ที่ต้องรับผิดชอบระหว่างเข้าร่วม โครงการฯ					
6. มีการบอกช่องทางในการติดต่อ ประสานงานเกี่ยวกับโครงการฯ					
การฟื้นฟูการประกอบอาชีพ					
1. ทำให้ผลผลิตของเกษตรกรมี ปริมาณมากขึ้น					
2. ทำให้ผลผลิตของเกษตรกรมี ประสิทธิภาพมากขึ้น					
3. ทำให้เศรษฐกิจภายใน ครอบครัวดีขึ้น					
4. ทำให้การดำรงชีวิตของ ครอบครัวดีขึ้น					
ผลต่อเศรษฐกิจชุมชน					
1. โครงการฯ ทำให้การจับจ่ายใช้ สอยเงินในชุมชนดีขึ้น					

คำถาม	ความคิดเห็นของเกษตรกร				ในกรณีที่ท่านตอบ 1 (น้อย) กรุณา ระบุสิ่งที่ท่านเห็น ว่าควรปรับปรุง
	มาก (3)	ปาน กลาง (2)	น้อย (1)	ไม่มี ทัศนคติ ต่อเรื่องนี้	
2. โครงการฯ กระตุ้นให้ชุมชนมี การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ มากขึ้น					
3. โครงการฯ ช่วยลดการพึ่งพา เงินกู้ยืมจากระบบ					
ผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ					
1. โครงการฯ ทำให้หนี้ที่ไม่ ก่อให้เกิดรายได้ (หนี้เสีย) ลดลง					
2. โครงการฯ ทำให้รายได้ ประชาชาติเพิ่มขึ้น					
3. โครงการฯ ทำให้เกษตรกรมี ความสามารถในการจ่ายภาษี ได้มากขึ้น					
ผลต่อสังคม					
1. โครงการฯ ช่วยลดปัญหาการ ว่างงาน					
2. โครงการฯ ช่วยให้เศรษฐกิจ การครองชีพของชุมชนดีขึ้น					
3. โครงการฯ ช่วยลดปัญหา อาชญากรรม					
4. โครงการฯ เป็นโครงการที่มี ประโยชน์					

คำถาม	ความคิดเห็นของเกษตรกร				ในกรณีที่ท่านตอบ 1 (น้อย) กรุณา ระบุสิ่งที่ท่านเห็น ว่าควรปรับปรุง
	มาก (3)	ปาน กลาง (2)	น้อย (1)	ไม่มี ทัศนคติ ต่อเรื่องนี้	
อุปสรรคของโครงการพักชำระหนี้ฯ					
1. การสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ยุ่งยาก ค่าเช่า					
2. ระยะเวลาของโครงการฯ สั้น เกินไป					
3. ในระหว่างเข้าร่วมโครงการฯ ท่านนำเงินรายได้ไปใช้จ่ายอย่าง อื่นมากกว่าการออมหรือนำเงินไป ฝากไว้กับ ธ.ก.ส.					
4. หนี้ที่สามารถเข้าร่วม โครงการฯ ได้จำกัดน้อยเกินไป					
5. ไม่มีพนักงานติดตามเยี่ยมเยือน ระหว่างโครงการฯ					

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ปี 2555 ในอำเภอเมือง
จังหวัดเชียงใหม่

- ลักษณะการบริการของโครงการพักชำระหนี้ฯ

.....

.....
.....
- ความรู้ของเกษตรกรที่มีต่อโครงการพักชำระหนี้ฯ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- การประชาสัมพันธ์โครงการพักชำระหนี้ฯ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- การฟื้นฟูการประกอบอาชีพ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved
- อื่นๆ
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ – นามสกุล นางสาวจรรวรรณ ตาเริญ
- วัน เดือน ปีเกิด 1 กันยายน 2527
- ประวัติการศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต คณะธุรกิจการเกษตร
สาขาการตลาด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2549
- ประวัติการทำงาน ปัจจุบันเป็นพนักงานการเงินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สาขาแม่เหิยะ ต.แม่เหิยะ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved